ALEXANDRU PHILIPPIDE

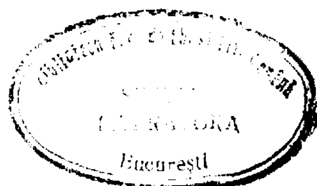
SCRIERI

1

București — 1976

ALEXANDRU PHILIPPIDE

POEZII

EDITURA MINERVA

Coperta: *Constantin Guluță*

PREFAȚĂ

Poeziile cuprinse în primul volum din ediția definitivă a scrierilor mele sînt întocmai acelea pe care le-am publicat în Aur sterp *(1922),* Stînci fulgerate *(1930),* Visuri în vuietul vremii *(1939) și* Monolog în Babilon *(1967). Am lăsat la o parte numai cîteva care nu mi se mai par astăzi reușite în ce privește expresia, cu alte cuvinte, la ele, între intenție și formă nu există o potrivire deplină.*

Înseamnă oare că la toate celelalte această potrivire există într-adevăr? Cîteva considerații de ordin general se impun și aici, ca întotdeauna, dealtfel, cînd este vorba de relația conținut-expresie, iar aceasta, în ce mă privește, cu atît mai mult cu cît o înclinație a mea a fost și este mereu să scot din experiența mea literară, pe cît posibil, adevăruri generale.

În literatură, expresia este însușirea de frunte, fiindcă numai datorită ei se poate stabili comunicarea între scriitor și cititor; și fără această comunicare literatura nu mai are nici un motiv de existență, este ca și cum n-ar fi. Comunicarea dintre scriitor și cititor se face cu atît mai bine cu cît expresia este mai potrivită pentru acest scop. Dar cum se poate oare măsura gradul mai mare

sau mai mic în care potrivirea aceasta se produce? Cred că numai într-un singur mod. Scriitorul, cînd publică ceva, vrea să fie înţeles de cititor. Dacă n-ar vrea lucrul acesta, n-ar publica, iar dacă nu vrea să fie înţeles, atunci degeaba mai publică. Ce înseamnă însă să fii înţeles de cititor? Înseamnă, cred eu, să te înţelegi mai întîi pe tine însuţi. Abia după ce scriitorul s-a înţeles pe el însuşi, abia atunci el poate trage nădejde că va fi înţeles şi de alţii. Cu cît această înţelegere faţă de el însuşi este, în conştiinţa scriitorului, mai puternică, cu atît sporeşte posibilitatea ca el să fie înţeles mai bine de cel care îl va citi. Aceasta nu înseamnă însă că el va fi înţeles absolut de toţi cititorii. E destul dacă va fi, la început, înţeles măcar de cîţiva. Aceşti cîţiva, cu trecerea vremii, vor ajunge, poate, să fie mai mulţi, dacă în ceea ce le oferă scriitorul există ceva în stare să dureze, adică, de fapt şi de cele mai multe ori, dacă el însuşi a vrut să iasă din cotidian şi din ocazional, năzuind către durată. Desigur că şi fenomenul invers se poate produce. Faptul că la apariţie este înţeles de mulţi, de foarte mulţi, nu este deloc o dovadă că acei mulţi vor rămîne aşa şi în viitor, şi că nu vor ajunge din ce în ce mai puţini; atîta numai că aceşti puţini de mai tîrziu nu vor da măsura calităţii deosebite şi a noutăţii scriitorului, ci dimpotrivă, vor da măsura lipsei lui de trăinicie, măsura valorii lui de moment, nu de durată.

În ce priveşte durata se pot face constatări temeinice numai despre literatura trecutului, fiindcă nimic nu e mai greu de prevăzut decît permanenţa sau nepermanenţa unei opere literare, aşa încît orice pronostic în această privinţă este cu totul de prisos. Constatări referitoare la prezent se pot face însă cu temei, dar şi aici numai cu privire la relaţia conţinut-expresie, mai exact: la relaţia dintre intenţie şi rezultat, dintre ceea ce a vrut să înfăptuiască scriitorul şi ceea ce a putut. Funcţia criticului este aşadar să cerceteze şi să încerce să stabilească în ce măsură potrivirea dintre intenţie şi rezultat se realizează în fiecare scriitor, să observe dacă scriitorul s-a înţeles bine pe el însuşi înainte de-a se înfăţişa cititorului cu dorinţa firească de a fi înţeles de acesta.

Poeziile din această ediţie definitivă apar acum în forma în care au apărut prima oară. În cele vreo patru mii opt sute de versuri ale celor o sută paisprezece poezii, nu ştiu dacă am înlocuit mai mult de

zece-cincisprezece cuvinte, epitete în cea mai mare parte, şi dacă am adăugat sau am şters în cîteva locuri vreo virgulă. O poezie pe care ai publicat-o odată, dacă nu-ţi mai place, o înlături, însă n-o modifici. S-o modifici este o greşeală gravă. Fiecare poezie publicată are actul ei de naştere foarte precis, care coincide cu data publicării. S-o modifici înseamnă să comiţi un fals în acest act de naştere, aşadar să comiţi un fals faţă de tine însuţi. Altceva e un studiu; într-un studiu pe care l-ai publicat poţi, păstrînd ideile conducătoare, să elimini sau să adaugi ici-colo cîte o frază pentru a da mai multă claritate şi vigoare expunerii şi argumentării. Poezia însă, odată publicată, nu suferă modificări decît în dauna adevărului ei poetic.

Poezia nu se face după principii. Mai exact spus, ea nu este concepută după un plan; odată însă ce o idee poetică s-a ivit, expresia ei nu trebuie să se înfăptuiască la întîmplare, fără să se ţină seama de nici o regulă. Din fire, poezia este înclinată către excese. Revărsarea lirică devine însă comunicabilă numai dacă suferă o constrîngere, o îndiguire care stăpînind-o o face adîncă şi durabilă. Nu e vorba aici de o cumpătare, ci numai de o cumpănire. Cumpătarea retează, reduce, moderează. Cumpănirea cîntăreşte, conduce, alege. Revărsarea lirică fără controlul inteligenţei artistice (nu al raţiunii, care este altceva şi nu are nimic a face cu poezia) riscă să se împrăştie prea tare şi să-şi piardă tocmai din cauza aceasta puterea de pătrundere. Dar aşa cum spiritul uman nu e nici o dată mai sigur de el însuşi decît atunci cînd îşi fixează şi îşi cunoaşte limitele, tot aşa şi poezia nu e mai sigură de ea decît atunci cînd e stăpînă pe sine, e conştientă de ea însăşi şi nu se lasă dusă de propria ei forţă de expansiune, care, necontrolată, o aruncă repede în diformitate şi în confuzie, această confuzie fiind iscată de amestecul fără rost, la voia întîmplării, al celor mai heteroclite lucruri şi de încîlcirea expresiei.

De diformitate şi de confuzie m-am ferit întotdeauna în scrisul meu, mai bine zis însăşi firea mea, în adîncul ei, şi de la început, s-a împotrivit cu vigoare oridecîteori i s-a înfăţişat ispita deformării stranii şi a confuziei care se dă drept profunzime; căci într-adevăr încîlcirea expresiei şi amestecarea stridentă a contrariilor ce duce la disarmonie pot să atragă cu strălucirea lor falsă pe un scriitor, mai

cu seamă la început. N-am scris, sau în orice caz m-am silit să nu scriu la voia întîmplării și n-am crezut că spontaneitatea este un procedeu, ci doar cel mult poate desemna momentul în care ideea fondului și ideea formei apar în minte, de obicei amîndouă deodată, impunîndu-se atenției și parcă cerînd cu insistență să se întruchipeze cu ajutorul talentului și al inteligenței artistice. Aș spune chiar că de aceasta din urmă talentul are numaidecît nevoie ca să se poată dezvolta și crea. Fără inteligența artistică, fără o cumpănire a mijloacelor, fără o hotărîtă însușire de-a alege, de-a elimina și de-a îmbina armonios, talentul rămîne numai ca o aspirație către înfăptuire, care se pierde la un moment dat tocmai în diformitatea și în confuzia de care am vorbit și dă rezultate ce pot fi interesante doar ca niște curiozități, ca niște ciudățenii fără adîncime ce se prind repede de memorie și tot așa de repede se desprind și cad în uitare.

Din ce-am spus pînă acum nu vreau să se înțeleagă cumva că pun preț pe limpezimea expresiei numai ca limpezime și că tot ce e limpede exprimat este și valoros. Așa cum am avut ocazia să observ în studiile mele literare, limpezimea în poezie înseamnă altceva decît limpezimea rațională. Frumusețea poetică nu este rațional limpede, sau mai bine spus, ca să existe cu toată vigoarea ea nu are nevoie să fie rațional limpede.

Să exprimi limpede lucruri obscure, iată desigur un ideal ademenitor. Dar este el oare realizabil ? Cu greu și numai rareori. De obicei însă expresia urmează în chip necesar natura adîncă a fondului. Stări obscure de suflet, adînciri în vis, căutări cu porniri și întoarceri pe căile crepusculare ale memoriei, cu alte cuvinte toată acea poezie, nouă mereu, a cunoașterii psihice cu ajutorul visului și al contemplației, nu se poate exprima limpede, ci numai prin aproximații, prin sugerări și apropieri ciudate, capabile să trezească în cititor fiorul necunoscutului, al misterului și al surprizei. Poți să simți obscur dar puternic o mulțime de lucruri obscure prin ele însele : noaptea, nemărginirea, toate asociațiile nedefinite dar persistente ale amintirii, toate avînturile nelămurite dar puternice ale inimii, bucuria fără obiect anumit, mîhnirea fără motiv concret și imediat. În poezie nu există obscuritate. Există numai expresie greșită, falsă, nepotrivită, ceea ce dovedește doar că poetul nu e destul de adînc și de iscusit.

A exprima obscur lucruri limpezi este o greșeală. A exprima însă obscur, cu vigoare și adîncime, lucruri obscure din fire, este un procedeu poetic normal. Poezia nu cunoaște limite impuse de rațiune. Regulile care o călăuzesc privesc cel mult doar modul de expresie, în nici un caz pe acela de-a simți și de-a gîndi. Iar în ce privește expresia, așa cum am mai spus, numai inteligența artistică lucrează și hotărăște. Bineînțeles și aici trebuie să ne păzim de aparențe înșelătoare. Să ne ferim de falsa obscuritate găunoasă, ca și de limpezimea stearpă și deșartă.

Proza se dezvoltă din alte impulsuri și se conduce după alte reguli decît versurile. Gîndirea poetică (în unul din înțelesurile ei cele mai profunde, acela al descoperirii între lucruri de corelații ce ne uimesc și ne dau sentimentul frumuseții, al unei frumuseți care stimulează spiritul și îl înalță) se poate perfect exprima și în proză. Dar cum făgașul ei firesc îl formează ritmul versului (al versului, pentru că poate exista și în proză o cadență, mai liberă dar certă), gîndirea poetică sau, vorbind mai cuprinzător, poezia în general, trebuie introdusă într-un roman, într-o povestire, într-o nuvelă, cu măsură și în chip necesar (ca de exemplu în descrierile de natură, dar și aici fără exces). Amestecul liricului cu epicul nu dă de obicei rezultate prea fericite. Desigur că o regulă generală, aici ca și în alte domenii ale literaturii, nu se poate da. O tradiție s-a format încă de mult și tot la ea se cuvine să ne întoarcem. Frumusețea prozei literare nu este aceeași cu frumusețea versurilor. Versurile încîntă, exaltă, bucură, entuziasmează, îndeamnă la meditație, la visare, la reculegere sau ațîță spiritul, înflăcărîndu-l cu imagini, mîngîindu-l cu armonii subtile și lucrînd cu acel mecanism aluziv și fin al sugerării și al corelației, de care am vorbit. Rostul prozei literare este să informeze, să satisfacă curiozitatea, să ofere o noutate de fapte sau de interpretare a unor fapte (acesta este doar înțelesul etimologic al nuvelei), să țină trează în chip plăcut atenția, cu meșteșugul firesc și captivant al povestirii sau să ne înfățișeze în roman dezvoltarea unei construcții de viață, cu elemente din realitate, dar concurînd această realitate cu realitatea ei proprie ce exclude atît copia fidelă cît și elucubrațiile falsificatoare oricît ar fi ele de atractive. Construirea se desfășoară pagină cu pagină, cu o gradație a efectelor ce

evită monotonia și cu surprize bine dar fără ostentație pregătite, și merge către o încheiere sau către posibilitatea unei încheieri sugerate cititorului, fiindcă acesta nu trebuie să isprăvească de citit cartea cu sentimentul unei nemulțumiri și să plece flămînd de la ospățul la care a fost poftit.

Acestea sînt obișnuințe (ca să nu zic reguli) de mult stabilite ale prozei și de care, în vremea noastră, nu se ține întotdeauna seama ; faptul însă că nu se ține seama de ele este și în dezavantajul prozei în sine și în dezavantajul efectului pe care ea îl produce, și care, în asemenea cazuri, este întotdeauna, repet, un efect de nesatisfacție. În opoziție cu încercările din ultima vreme de-a da prozei literare altă destinație decît aceea pe care o are de vreo două mii de ani încoace și de a-i transforma natura (adică de fapt de-a o denatura) mai cu seamă cu procedee de încîlcire a expresiei și de răsturnări de perspective temporale (împrumutate din cinematografie unde sînt la locul lor) și care pot fi potrivite în versuri unde ritmul acoperă cu armonia lui incoerențele, îndrăznelile, chiar extravaganțele, am scris în cele două nuvele ce formează volumul al doilea din ediția de față o proză dezvoltată după procedeele obișnuite și pe care le-am expus încă de-acum patruzeci de ani în cîteva studii ale mele. Am făcut aceasta cu mijloace simple dar foarte stricte în aplicarea lor : concentrare, stăpînire a efectelor, eliminare a detaliilor ce împiedică desfășurarea acțiunii, supunere la subiect și, pe cît posibil, desprindere din sine însuși. Nu m-am ferit de un senzațional fără insistență, așa cum de-atîtea ori avem ocazia să-l observăm în viața de toate zilele. Am descris fapte ce pot părea enigmatice, și chiar sînt așa, dar nu sînt inexplicabile. Că aceste două nuvele ar fi proză fantastică, așa cum au afirmat unii și alții, este o eroare. Fantastic înseamnă ceva care iese din realitate, din verosimil, din posibil, și nu e explicabil prin cauze naturale. Nici Floarea din prăpastie *nici* Îmbrățișarea mortului *nu intră în această definiție. Iar cît despre episodul din prima nuvelă amintită, în care se petrec fapte inexplicabile, acestea sînt puse la îndoială de unele personaje care cu reflecțiile lor aruncă o tentă de neîncredere și de ironie asupra acelor fapte și de bănuială că totul ar fi o înșelătorie sau o sugestie colectivă. Iată de ce aș da prozei mele narative calificativul de enigmatic ; enigmaticul ațîță*

curiozitatea şi lasă loc unei explicaţii posibile în mintea cititorului; acesta îşi formează, îndemnat de întîmplările nuvelei, o certitudine (sau o cvasicertitudine, literatura nu e ştiinţă!) ori preferă, la imboldul aceloraşi întîmplări povestite, o uşoară incertitudine, plăcută pentru că îl face să mediteze şi să viseze.

Grija expresiei, grijă pe care am avut-o întotdeauna în scrierea versurilor, am avut-o şi în scrierea prozei. Aceasta nu înseamnă că am cultivat vreodată ornamentaţia, metafora de dragul metaforei, imaginea de dragul imaginei, legănarea eufonică a frazei numai pentru plăcerea sonorităţii verbale. Toate acestea le-am considerat numai ca mijloc, nu ca scop. Am vrut întotdeauna să spun ce-am avut de spus, în chip cît mai fidel faţă de mine însumi şi cît mai armonios pentru mulţumirea cititorului, cu ideea că scriitorul trebuie să fie stăpîn pe mijloacele lui, dar să nu se lase stăpînit de ele.

ALEXANDRU PHILIPPIDE

ianuarie 1975

Voci ale vechilor poeți

Voci ale vechilor poeți, mai clare
Decît sclipirea stelelor pe cer
În nopți de ger,
De mult v-aud venind din depărtare
Pînă-n ascunsul inimii ungher.

O dată-n munți văzui un om de ceață:
Pășea din pisc în pisc, gigant subtil,
Un nou Schlemihl
Dintr-un tărîm de dincolo de viață,
Ajuns aici într-un ciudat exil.

Dar eu, deprins cu visuri și vedenii,
Apropiam în gînd pîclosul ins
Din cer desprins
De vocile ce străbătînd milenii
Foc lung din ev în ev au tot aprins.

Alexandru Philippide

AUR STERP

1922

CÎNTECUL CÎTORVA

O, Soare, cu aripa ta alungă
Cît mai departe noaptea noastră lungă ;
Şi sprijină pe stîlpi de flăcări largi tot golul,
Să nu se surpe, copleşind pămîntul,
Atunci cînd vîntul
Prin golul mut se dă de-a rostogolul.

Desfăşurîndu-ţi aripile largi,
Tu vechiul cer îngust şi scund să-l spargi
Şi să-i împrăştii ţăndările-albastre
În vid, deasupra capetelor noastre,
Pentru-a privi pe vasta lui ruină
Îndemnul tău de aur şi lumină.

Şi dă-ne, Soare, suflet nou, alt vis !
Ne-am săturat de vechiul nostru vis !
Văzduhul tot tu fă-l să intre-n noi !
De tine pînă-n creştet să fim plini ;
Polenul tău să ne preschimbe-n crini
Şi zîmbitori să stăm în preajma ta, şi goi !

Mai dă-ne, Soare, iar nestins, şi toarnă
Pe fruntea noastră aurul nădejdii,
Şi-n ochii noştri cîntă ca o goarnă
Învingătoare de primejdii !

Şi sufletelor dă-le foc, să ardă bine,
Ca nişte jertfe, pentru tine !

DIN TOAMNA PRIMĂVERILOR DE IERI

SENINĂTATE

Ca un păienjeniş
Tăcerea se întinde prin unghere ;
Cîteva raze mai clipesc, stinghere,
Prin unghere,
Şi iată, visul vine pe furiş,
Şi intră în odaia mea, tiptil,
Ca un copil.

Pe la fereastră,
Ca un bătrîn cîntînd din flaut trece
Vîntul rece,
Cu-atîtea vise-n traista lui albastră.

Bătrînul vînt s-a dus cîntînd departe,
Pe drum trezind ecourile moarte.

Tăcere... Ochii zilei s-au închis...
În seara asta ce-mi mai spui tu, Vis ?
Te ascult.
Pe ochii mei simt degetele serii...
Vorbeşte-mi, dar încet... încet şi mult...

Şi vorba ta să semene tăcerii.

MUZICĂ

O rază intră ca o strună
Prin geamul poleit de lună.

În aer șerpuind cu lenevie,
Tremurătoarea rază albăstrie
Melodios s-așterne pe covor
Ca un fior.

Fior albastru...
Străvezia strună
Aduce mute melodii de lună,
Și pe albastru-i lunecuș,
Ca un fior scăpat dintr-un arcuș,
Din lună vine-alunecînd ușor
Un zîmbet, ca un flutur, pe covor.

Fiori albaștri curg de-a lungul strunei,
În muzica surîsurilor lunei.

Fereastra ondulează ca o apă
Cînd razele într-însa se îngroapă ;
Din mobile tăcerea se desprinde ;
Covorul, ca un lac de fulgi, întinde
Înmărmurite valuri albăstrii ;
Fulgi albi, ușori, se prind de draperii,
O, vis, și draperiile sînt pline
De somnul mătăsos al lunei pline.

DECOR

Arcuşul unei vechi viori,
Cînd ritmul leneş se desprinde,
În umbra serii lungi fiori
Subţiri, prin colţuri reci, aprinde.

Culcat pe leneşul covor
În care pasul lui se pierde,
Cu evantaliul lui uşor,
Îşi face vînt Bufonul verde.

Dar iată, în văzduhul gol,
Un ostenit ecou tresare
Şi-ncepe-acum un dans domol
Pe razele crepusculare.

Fereastra verde s-a deschis,
Surîzătoare în penumbră :
Printr-însa năvăleşte-un vis,
Albastru-n barca lui de umbră.

Salut, zburdalnic menestrel !
Cobori pe trepte de săruturi
Spre un aerian castel
Clădit din zboruri moi de fluturi.

Bătrîn şi orb, îţi iese-n drum
Un biet surîs de altădată
Într-un decolorat costum.
— Dar noaptea a venit şi, iată,

Fiorii obosiţi se frîng,
Iar pe mormîntul lor feeric
Oglinzile albastre plîng
Cu lacrimi mari de întuneric.

FEREASTRA

În cioburi de ger
Azurul se desprinde de pe cer

Cînd soarele care apune
Pe geam peceți de aur verde pune,
Fereastra toată se îmbracă
Cu madrepori de promoroacă.

Clipele picură — pic, pic —
(Cum ? Timpul încă nu s-a prins de ger ?)
Clipele picură — pic, pic —
Pe barba orologiului stingher
Şi se preling, căzîndu-i pe genunchi,
Ca un mănunchi
De perle mici
Pentru pitici.

Cu umerii de marmură albastră
Pe care-a pus săruturi albe gerul,
La fereastră
S-apleacă cerul.

(Că e departe cerul e-o părere.
Priveşte numai stelele stinghere
Deasupra streşinilor...
Vîntul bate,
Şi le spulberă pe toate...)

Ca nişte străvezii aripi de flutur
Fereastra-ntinde geamurile ei.
Pe geamurile ei
Polenuri de polei
Se scutur'.

E-aproape noapte...
Timpul singur trece
Călcînd pe lespezi de tăcere rece.

Fereastra tremură...

Cînd ochii mei se-nchid, Fereastra vine
Lîngă mine,
Cu ochi adînci să mă privească bine...

MELODIE

La geamuri umbra nopţii se înclină,
Şi lumînarea, nară de lumină,
Soarbe
Dinspre fereastră umbra nopţii oarbe.

Într-un ungher
Un biet ţînţar s-a deşteptat,
Asemeni unui clopoţel stingher,
Îndepărtat,
Ca plînsul auriu al unei stele
Printre perdele.
El dă contururi noi odăii mele.

Pereţii care au plecat în zbor
Au lăsat în urma lor
Drum deschis
Oricărui vis.

Şi iată dar,
Din ţîrîit subţire de ţînţar
Voi făuri fiori ca nişte fire,
Din ţîrîit subţire ;
— Păienjenişuri leneşe, reţele
Pentru prins stele,
Din plînsul auriu al unei stele.

CRINUL

Paharnic alb, Crin blînd, domol îmi varsă
Parfumul tău, căci inima mi-e arsă.

Mireasma ta puternică şi moale
Îmi dă fiorul sînurilor goale
De pe vitralii,
Scăldate-n adieri de evantalii.

Miresme moi ca mîinile, mărunte
Ca zîmbetele, lunecaţi pe frunte ;
În jurul meu plutiţi ca nişte ape ;
Lăsaţi pe ochi molatice pleoape,

Pe buze albe sărutări, pe gene
Odihna unui vis, şi ca un zbor
Răcoritor
De albe pene,
Învăluiţi-mi fruntea c-un fior.

Alb menestrel al lunei, sprinten Crin,
Îndeamnă gîndul meu spre visuri bune.
De visul rău mă vindecă deplin,
În suflet dezmierdări de gheaţă-mi pune.

Din furca ta să torc un alb fuior
De moi miresme-n albă despletire,
Să simt în mine ca o fulguire
Cum se destramă albul tău fior.

Înspre apus fereastra s-a deschis.
Covorul, molcom lac de lînă moale,
Răsfrînge-amurgu-n cutele-i domoale.
Din furca ta torc alb fuior de vis.

În suflet dezmierdări de gheaţă-mi pune,
De visul rău mă vindecă deplin,
Îndeamnă gîndul meu spre visuri bune,
Alb menestrel al lunei, sprinten Crin.

LIED

Al meu mi-e sufletul, ori mi-e străin ?

Mi-e sufletul de vechi amurguri plin,
Şi-n mine plînge-un cîntec fără grai,
— Aşa cum într-un vechi amurg pe Rin
Cînta pe-o stîncă zîna Lorelei.

Dar cîntecul, de l-am ştiut demult,
Să-l spun acum nu ştiu, ştiu să-l ascult.
Nu pot să-l cînt, dar cîntă-n mine-acum,
Aşa cum apa curge lung, sau cum
Clipeşte-o stea, ori şerpuieşte-un drum.

Al meu mi-e sufletul, ori mi-e străin,
Pătruns în mine parcă fără veste ?
— Mi-e sufletul adînc ca o poveste
În care e un vechi amurg pe Rin,
Şi un luntraş îndrăgostit de-o zînă.

Sînt cîntecul pe care îl cîntai
Luntraşului pe Rin odinioară,
Sînt cîntecul cu care îl chemai
Să moară,

— Şi sînt luntraşul,
Lorelei...

BERCEUSE

Pe crengi, aceleaşi cuiburi vechi de ciori,
Pe care, seara, le frămîntă vîntul !
Şi soarele ! s-a dus de-atîtea ori,
Ca astăzi, să încunjure pămîntul !

Ştii pe de rost şi crengi, şi vînt, şi ciori.

Şi-un clopot iarăşi a-nceput să sune.
Nu-i bine, seara, să-l asculţi ce spune.
Aşa răsună-n fiecare seară,
Şi vîntul frînge sunetul — de-ţi pare
Că-i o ghitară
Cu arii singuratice şi rare.

Ţi-e sufletul — cum se frămînt-un vînt.
Te-alungi pe tine singur c-un cuvînt.
Te cauţi mult — şi nu te mai ajungi.

Şi-ţi cade-n suflet umbra vremii lungi.

Dormi...

Fie-ţi viaţa veşnică poveste,
Cu începutul veşnic neînceput ;
Să nu mai ştii ce-a fost, nici ce mai este ;
Să curgă-ntr-una basmul neştiut.

Să fii mereu la mijloc de poveste !

Pe crengi, aceleaşi cuiburi vechi de ciori,
Pe care, seara, le frămîntă vîntul !
Şi soarele ! s-a dus de-atîtea ori,
Ca astăzi, să încunjure pămîntul !...

Nu-i bine să priveşti de multe ori
Amurgul aiurit de vînt şi ciori.

DRUM ÎN AMURG

În zări plutește-o stáfie de soare.

Mi-am despletit privirile pe vînt
Și le-am lăsat să fluture în zare,
Peste pămînt,
În plasa lor să prindă soare sfînt,
Soare.

Năluca Vremii trece-ncet pe drum,
Mi-aruncă-n ochi un pumn de clipe moarte :
Scrum
Pe care-l mînă vîntul mai departe,
Acolo unde nu mai este drum,
Nici clipe moarte.

Un cer în zdrenţe printre crengi se-nclină.
Văzduhu-i numai falduri de tăcere,
Şi în lumină
E parcă o împrăştiere
De stele stinse.

E toamnă — şi grădina e pustie.
În dosul ei e soarele : copacii
Din crengi îi fac cu toţii semn să vie.

Un clopot geme, depărtat şi mult.

Şi soarele e mort — demult.

Mi-am îngropat tot sufletul în soare,
Mi-am despletit privirile pe vînt.

Şi paşii mei
se pierd în vînt...
ca-ntr-o scrisoare
Cîteva puncte după cel din urmă
Cuvînt...

ROMANŢĂ

Mi-e bolnav cugetul şi-aş vrea să-l rup
Cum rupi unui păianjen un picior !
Şi sufletul mă doare — ca un trup !
Din mine-aş vrea să-l scot şi să-l omor,
Să nu-l mai simt în mine cum se zbate,
— Ci să-l ucid, şi să-l încarc în spate,
Să-l zvîrl în gîrlă şi să-i cînt pe mal
În violet minor,
Cum cîntă vîntul cînd pe-aproape-i toamna.

Mi-s serile pustii ca nişte case
Cu geamuri scoase
Şi pereţii goi...
Mi-s nopţile adînci ca nişte mări
Pe care merg corăbii cu felinare verzi
Deschise bine
Ca nişte nări
Să soarbă zările cîte-au mai rămas în mine.

Ohe ! Ohe ! corăbierii
Tăcerii !
Strigoi bătrîni, ce căutaţi pe-aici ?
Cu ochii voştri ca nişte licurici,
Cu mîinile voastre ca nişte odgoane
De prins în ele suflete sărmane !
Sufletul meu ? l-am dat la cîni,
Strigoi bătrîni !
Ohe ! ohe ! corăbierii
Tăcerii !
Bătrîni strigoi,
Întoarceţi prorele-napoi !
Eu nu mai am ce să vorbesc cu voi.

ASTRALIS

Oglinzi ! adînci firide fără fund,
În voi statui de stafii se ascund !
Pe apa voastră cu fiori de stîncă
Un zbor de vechi priviri plutește încă
Şi-alunecînd din gol, în voi coboară
Năluca vremii de odinioară.

— Pe drumuri care vin din Nicăieri,
Din toamna primăverilor de ieri,
O, veşted vis, te-ntoarce mai curînd,
Doboară-n mine viaţă, simţ şi gînd,
Şi potoleşte-mi sufletul flămînd.

Prin lumi de nouri vom călători !
Văzduh mai nou din noi va înflori.
La căpătîiul cerului o stea
Înmugurită pentru noi va sta,

Din raze limpezi să ne facă drum
În lumea unde negurile iernii
Clădesc albastre mînăstiri de scrum
În care luna toacă de vecernii.

...C-un crin la cîrmă, altul la catarg,
O luntre albă să ne ducă-n larg.

În haina lor de gheață cristalină
Să salte-n aer albe baiadere.
Și cerul să ne fie-o cupă plină
Cu picături albastre de tăcere.

Deasupra noastră vîntul își coboară
Din zări în zări aripa lui tăcută,
— Și-atunci nemărginirea se-nfioară
Ca o enormă harfă nevăzută.

...Și-acum — oglinzi adînci ! mari ochi pustii,
De sub pleoapa serilor tîrzii,
Străpungeți cu privire de cristal
Pe totdeauna visul meu astral !

Străvechiul vis, cărunt și obosit,
La țărmul vostru n-a mai poposit.
Și-n voi, adînci firide fără fund,
Pe veci statui de stáfii se ascund.

PRIVELIŞTE

Un lac.
Cer senin, plin de stele.
Copaci bătrîni, stufoşi, pe maluri
Stînci.

Luna nu se vede încă. O singură rază, printre frunze, îşi face drum alene către apă. Dar, în aşteptarea lunei, priveliştea capătă glas, însufleţindu-se.

UN ECOU

Sînt pretutindeni, nicăieri nu sînt.
Fior pierdut, alunec peste ape.
Departe sînt, şi sînt aproape.
Şi am albastre-aripi de vînt.
În grota nopţilor senine
Nu mă ascult decît pe mine.

RAZA DE LUNĂ

Făptura mea e-un alb fior de crin.
Din ţara nourilor veştezi vin.
Pe scara unui alb surîs lunatic
M-am scoborît spre lacul singuratic.
Copacii dorm în pace lîngă apă,
Şi fiecare frunză e-o pleoapă.
Prin ramurile adormite trec,
Pe apa ofilită mă aplec,
Şi-n lacrimile-i de smarald
Mă scald.

Sînt pajul lunei...

Mîna mea deschide
În faţa ei albastre porţi fluide.
Ghirlănzi de fluturi albi de ramuri prind
Şi lămpi de marmură prin crengi aprind
Cînd luna vine.
Şi lacurile-s mari oglinzi senine
În care ochii lunei se scufundă ;
E-o floare lacul alb cînd luna vine,
E o petală fiecare undă.

UN VAL

Dormeam... Un vis trecea ca un fior
Prin mine.
Pe-un nour alb o stea părea că vine
Din turnul ei de-azur scînteietor,
Spre mine.
Fulg alb, sărutul ei, pe fruntea mea
Plutea.

Dar visul meu acum s-a spulberat.
Cu-aripi albastre steaua a zburat.
De lac mă leagă lanţuri verzi şi grele.
În lacul alb se scaldă mii de stele.
Dar în zadar încerc să le ajung ;
Cu mîna mea, fără să vreau, le-alung,
Şi ele iar cu-aripi de flutur zboară
Spre cerul de la care au venit ;
Şi zîmbetele lor necontenit
C-un giulgi de fulgi albaştri mă-nfăşoară.

O STÎNCĂ

(trezită de val)

De-atîta vreme trupul meu stingher
Întinde braţe de granit spre cer ;
De-atîta timp, cu lanţu-i ruginit,
Tăcerea strînge vechiul meu granit !

Eu sînt cea mai bătrînă dintre stînci ;
Mă oglindesc în apele adînci ;
Şi umbra mea, pe lacul plin de stele,
E plînsul mut al bătrîneţei mele.

Demult, pe cînd un drum trecea pe-aici,
Purtam în braţe trepte mici
Ca nişte flori spre lac rostogolite
Sau, vesele, urcînd spre mal.
Dar treptele acum sînt ofilite
De mîna timpului brutal.

O, lasă-mă să dorm, bătrîne val !

VALUL

(către Vînt)

Vînt ostenit, de unde vii ?
Nici tu nu ştii...
Pe-aici e mult de cînd n-ai mai venit,
Vînt ostenit...

VÎNTUL

De muzici albe cu aripi de crin
Odinioară lacul era plin.
Pe mal un drum trecea printre grădini.
Un alb palat în apa visătoare
Îşi oglindea surîsul lui de floare ;
Şi turnurile lui strălucitoare
Urcau spre cer ca nişte crini.
Şi-n somnul lor de flori înmărmurite
Bărci mari pluteau pe undele-adormite...

VALUL

În giulgiul lui de iarbă doarme-acum
Bătrînul drum.
Adeseori, venind ca să-l ascult,
Mă sprijineam cu braţele de-o stîncă.
Era bătrîn... călătorise mult.
Înţelepciunea lui era adîncă.
Dar drumul a murit demult, demult.

Tăcerea veştedă se desfăşoară
Pe muzicile de odinioară,
Şi paşii ei s-aud mai trişti, mai grei.

Mi-aduc aminte.

Peste lac, o punte
Se întindea și-l mîngîia pe frunte
Cu degetele iederilor ei.
Pe puntea de petale albe plină
Îndrăgostiți treceau, visînd, șoptind ;
Şi lacul vesel le cînta, zîmbind,
Din mandolină.

Acum — uitarea vine pas cu pas,
Şi din trecut eu singur am rămas.

VÎNTUL

Eu sînt duhovnicul grădinii.
Răpesc secretul alb pe care crinii
În sufletul lor fraged îl ascund.
În inimile florilor pătrund.

Dar viața mea e veșnic turburată.
Tot mai departe vreau s-ajung.
N-am cunoscut surîsul niciodată,
Şi drumul meu întotdeauna-i lung.

Sînt ostenit
De infinit...

VALUL

Tu zbori oriunde după plac !
Dar eu sînt lacrimă de lac...

Nici un zgomot nu se mai aude cînd luna, în sfîrșit, se ridică deasupra copacilor, pecetluind cu marmură tăcerea.

POPASURI PE MARGINEA VREMII

APUS DE TOAMNĂ

Bătrînul soare orb trăieşte încă ?

La ţărmurile-apusului sosit,
Bătrînul Soare obosit
A poposit
Pe-o stîncă.

Înspre apus
Un stol de corbi flămînzi s-a dus,
— Acolo unde cerul ostenit
S-a povîrnit
Pe valurile verzi şi moarte
Pe care stau străvechi corăbii sparte,
Istovite,
De vînturile nordului strivite.

Pe stînca lui ce mai aşteaptă oare
Bătrînul Soare ?

Căci, iată, e tîrziu acum,
Şi vîntul suflă cerul ca pe-un fum,
— Şi, uite, cel din urmă corb s-a dus
Pe gheţurile verzi de la apus,
— Spre miazănoapte cel din urmă corb !

Tot mai trăieşte bietul Soare orb ?

PASTORALĂ

(După un tablou de Cimabue)

Prin galbene păşuni de păpădie,
Paradoxalul Papă de hîrtie
Spre lacul alb cu broaşte verzi se-ndreaptă,
Ţinînd în mîna stîngă cîrja dreaptă.
Deasupra, cerul bleg ca o pleoapă
Învineţit se lasă peste apă.
Din deal clopotniţi strîmbe vin la vale
Pe Papă să-l întîmpine în cale,
Voioase atîrnîndu-şi în urechi
Cerceii clopotelor lor străvechi.

Dar vrăbii multe trec cu vînt în guşă
Ca nişte bulgări puhavi de cenuşă,
Şi vin în jurul Papei să-l alinte.
Iar Papa bun ridică mîna, scoate
Din buzunar un pumn întreg de linte,
Le dă apoi, hrănindu-le pe toate.

Pe lacul alb stă soarele verzui
Ca un cucui
Din vînt crescut pe fruntea Nimănui.

Un biet păstor ce paşte boii Papei
Din fluier bîlbîie la ţărmul apei.
Iar Papa către dînsul vine, pune
Deoparte cîrja lui din vremi străbune
(Primită, negreşit, de la alt Papă)
Şi se aşază, vesel, lîngă apă.

Păstorul, scărpinîndu-se la ceafă,
Îi cere să-i mai dea ceva din leafă ;
Şi-atuncea Papa-i dă o pungă lungă,
Ca să-i ajungă...

PASTEL

Pe dealuri dogorite de podgorii
Aprinse-n vînăt crunt de poamă coarnă,
Din sita unui soare roş cocorii,
Ca nişte sîmburi negri, se răstoarnă.

Din pîlnii de azur, cu zurgălăi
De stele mici ca ghimpi de aur — iată
Că noaptea se revarsă peste clăi,
Stropind cu verde luna-ncovoiată
În punte peste-ntunecimi de văi.

— Căni pline ; focuri roşii ; chiot ; noapte —

Un vînăt zbor de prune coapte piere,
Dezmiardă-n drum parfum de piersici coapte,
Harbuji buzaţi, gutui, bronzate pere.

De undeva s-aprinde-un rug de struguri,
Pe care arde-o lună de lămîie ;
Pe cer stau stele verzi ca nişte muguri,
Şi vîntul vine-mprăştiind tămîie.

În mreaja vrejilor de viţă verde
Un flutur, cută de văzduh, se pierde.

Ciulind urechile ca două scúfii,
Vînat vioi s-ascunde-n dosul tufii ;
Dar vînătorii stau în fînul cramei
De dragul vinului şi al pastramei.

Bostani cu pîntec cobză, blînzi şi lucii,
Cu coada sfîrlă verde, dorm prin iarbă ;
Un brad bătrîn tot mormăie în barbă
Că i-au furat culoarea-n miros nucii.

Pitit în brusturi, un bătrîn pitic
Mănîncă morcovi c-un motan peltic.

— Foc stins : somn bun ; vis blînd —

Pe drumul lung
Un fir de praf s-a îmbătat şi zburdă ;
Şi-un greier gîngav gîdilă prelung
Cu ţîrîitul lui tăcerea surdă.

CÎNTEC DE OROLOGIU

Bufonul verde trece cu evantaliul rupt...
Se duce să se-nece
Bufonul care trece...
— Iar Capucinul serii cu glas neîntrerupt
Psalmodiază.

De la castel coboară pe trepte azurii.
La lacurile moarte
E-atîta de departe !
— Iar Capucinul serii cu note fumurii
Psalmodiază.

E mult de cînd Bufonul pe trepte a trecut...
Dar cine vremea-şi pierde
Şi cu Bufonul verde ?
— Iar Capucinul serii cu glas neîntrerupt
Psalmodiază.

PANTOMIMA

Copacilor din cimitir, trudiţi,
Le-atîrnă-n noapte grele ramuri goale
Ca schilodite braţe de-osîndiţi
Pe care le dezmiardă, domol, omătul moale.

Tăcerea-n jurul ultimului pas
Se strînge ca frînghia în jurul unui par.
Pe-alee nişte urne-au mai rămas,
Lăsate, negreşit, de vrun gropar.

În depărtări un cîine urlă lung.
Văzduhu-i cenuşiu, zăpada-i scrum.
Prin mijloc drumul trece-n noapte ciung,
Şi gropile-s orînduite lîngă drum.

Nici vîntul de pomană nu mai cere.
(Nici frunze nu-s : copacii au răposat şi ei !)
Doar glasul unei cucuveici stinghere,
Într-o clopotniţă : Ehei ! Ehei !

Dar, mai tîrziu, cînd viscolul se zbate
Şi zgîlţîie de crengi copacii şchiopi,
Toţi morţii sar cu lespezile-n spate
Şi clănţănesc din oase lîngă gropi.

DECOR VECHI

Mătasea unui nimb s-a destrămat
În pulbere albastră prin unghere.
Boltit, tavanul scund e înspumat
De stele moi ca picături de miere.

Fereastra-şi frînge arcul învechit
Pe-o rîpă unde soarele apune ;
Şi lîngă vatră foale vechi înghit
În guşe largi amurgul de cărbune.

Tăciuni sfioşi clipesc în vatră blînd.
Şi-n mijloc, cu-o nuia strălucitoare,
Piticul vrăjitoarei fluierînd,
Amestecă ciolane-ntr-o căldare.

Pe cînd, cu vînăt trup şi craniul roş
De vremi şi pleşuvia lor schiloadă,
Împintenat cu stele, slab, ghebos,
Satana rîde, sprijinit în coadă.

DESEN MURDAR

Un croncănit răzleţ răsună crunt
Şi-mprăştie nelinişte pe drum ;
Iar seara-n cîmp se deapănă mărunt,
Ţesînd cu fulgii vînăt giulgi de scrum.

Strivit în pumni de nouri, cerul des
Îngenunchează, mohorît, pe zări ;
Şi drumul singur, rătăcit pe şes,
S-afundă şchiopătînd, în depărtări.

Trecu — de cînd ! — şi ultimul drumeţ !
(A mai rămas vreo urmă prin noroi ?)
Un biet copac se clatină, răzleţ,
Cu trupul frînt şi crengile vîlvoi.

Văzduhu-n zdrenţe-atîrnă pe cîmpie.
Se-ncruntă-n zări sprînceana unui dîmb.
Pe-aicea vîntul suflă veşnicie,
Şi Timpul, prin noroi, păşeşte strîmb !

PĂDURE

Apusul roş se năruie în clăi
De purpură clocotitoare.

Pe-aici pădurea s-a urcat din văi
În văi,
Odinioară, către soare.

Bătrînii brazi se văd şi-acum
Ca nişte cerşetori rămaşi în drum,
Pe dealuri, sus,
Către apus,
De cînd convoiul lor smerit,
Urcînd mereu,
Pe veşnicie a înmărmurit
În drumul greu
Spre soarele care-a murit
Stingher,
Cu fruntea pe cer !

În fundul văilor adînci
Pădurea a căzut din nou, pe brînci.

Pîrăul curge ca un şnur de vînt,
Şi prins cu ciob de stîncă de pămînt,
Îşi încovoaie limpedele trup
Printre păduri în care bătrînii brazi se rup
De vînt,
Şi toacă toată noaptea din crengi, sau spun alene
Poveşti de foşnet prin poiene.

Un clopot vechi cu glugă de lumină
În fiecare seară se închină
La mînăstire, cine ştie unde.
Şi dangătul din depărtări pătrunde
Printre păduri, se-mprăştie pe apă,
Clipeşte-ncet ca o pleoapă,
În cîrlionţi de sunet se destramă,
Şi, ecou,
Se îngroapă
Din nou
În guşa clopotului de aramă...

Acum, pîrăului, la căpătîi,
I-aprinde seara steaua ei dintîi ;
Şi-ncet mătasea vine să-i desmierde
Vîntul verde...

Departe... sau pe-aproape... cine ştie...
Un plîns de broască-ncepe să adie.

Şi seara dintr-odată-i mai pustie.

Şi-auzi cum ţiuie-n adîncul serii
Urechea tăcerii...

PRIMĂVARĂ

Căruțe cu gunoaie au huruit pe străzi,
Şi s-au întins la soare cîini galbeni prin ogrăzi.
Îşi umflă vîntul nările, s-aducă
Miros de baltă prin grădini ;
Şi cerul ca o pajişte la soare
Se usucă.

În tîrg, ţărăncile cu picioare goale
Au s-aducă smîntînă proaspătă în oale
De lut, acoperite cu brustur clăpăug.
Pe maidane-au început să crească spinii
Cu florile ca nişte răni.
Pe frînghii zdrenţăroase au început vecinii
Să-şi scoată hainele la soare.
E-atît de vesel cerul ! şi parcă-i sărbătoare
În fiecare zi.

Miros de verde umed îţi intră-n piept şi sorbi
Adînc şi larg văzduhul amestecat cu soare.

Au început să se ridice schele
Cu scripete care atîrnă
Ca nişte spînzurători.
Oraşu-i plin de salahori.

Pe străzi pustii cu arbori zdrenţăroşi
S-aud flaşnete gîngave, spre seară,
Rămase-acolo parcă de-astă-toamnă.

Şi trec înmormîntări de ofticoşi,
— Din cei care-au uitat să moară
Astă-toamnă.

CÎMP

Înfăşurată în văzduhul moale
Lumina cu picioarele pe cer
Păşeşte-agale.
Copacii rătăciţi pe cîmpuri cer
Cu crengi flămînde muguri de pomană.
Cînd stă s-apună, soarele e-o rană
Din care curge-amurgul din belşug.
Pe-aicea vremea se destramă-n vînt.
Şi, iată, tot văzduhul se stinge ca un rug,
Cînd noaptea-ngenunchează pe pămînt.

Apusul fîlfîie din zdrenţe ude.
Ţărîna-mprăştie miresme crude.
Miros străpezitor de paie arse
Pluteşte peste brazdele întoarse,
Şi brazdele lăsate să se zvînte
Sînt buzele pămîntului răsfrînte,
Care cer
Sărutul rodnic de la cer !

În fîlfîiri tăcute,
Zăbranic orb pun corbii pe şesurile mute.
În goană noaptea trece spre apus.
Văzduhul surpă umbre pe cîmpie,
Înfăşurînd în veşnicie
Pămîntul care doarme dus
Cu fruntea-n poala zărilor de sus.

NĂLUCA PĂDURII

Pîrăul curge-n adieri domoale ;
Prin ierburi mari foșnește vîntul moale ;
Și luna e un fir de vînt verzui
Care prin crengi, tremurător, s-agață,
Pe dealul unde brazii dorm
Cu ceru-n brațe.

În vale,
Acolo unde malul se prăvale
Ca o pleoapă
Peste apă,
Din vîrful dealului s-au furișat
Cîteva stînci, la mal, să țină sfat.

Din munții unde stele roșii cad
Aduce vîntul miros crud de brad.
Și vîntul se lasă mai greu la pămînt :
Năluca pădurii coboară din vînt.

Năluca-i verde ca şi luna. Nasul
Îi tremură şi-i cade la tot pasul,
De trebuie să-l caute prin iarbă
Năluca oarbă.

Năluca, unii spun că-i Duhul rău,
De-aceea urlă noaptea la pîrău,
Şi-aşteaptă toată vremea lîngă mal
Să vină s-o ia
Satana cu picioarele de cal.

Iar alţii spun că-i o nălucă bună,
Că toată noaptea se-nchină la lună
Sărmana nălucă nebună.

Mai este o poveste, care spune
Că-i sufletul unei fete nebune
Care umbla pe-aici odinioară,
Rătăcitoare.

Şi sufletul nebunilor nu moare
(Povestea spune !)

...Pîrăul curge-n adieri domoale ;
De-a lungul undei,
Prin ierburi mari adoarme vîntul moale.

Năluca unde-i ?

Să nu te miri — aşa-i întotdeauna :
Năluca piere cînd apune luna.

...Dar mîni dimineaţă lemnarii din sat
Vor face în tăcere semnul crucii
Cînd vor vedea de ramuri atîrnat
Trupul Nălucii,
Spînzurat.

ŢINTIRIM

Morminte vechi ; cărări pustii ; urme de cîini.
Vînt încîlcit prin crengi. Amurg. O piatră
Luceşte ca un craniu printre spini.
Şi peste tot atîrnă greu văzduhul vînăt,
Din care cîinii muşcă mult cînd latră.

Dacă priveşti în suflet mult, ţi-e frig.
Pe-o cruce putredă se lasă-o cioară.
Se luminează ceru-n ţintirim,
Şi vîntul molcom bate-a primăvară.

Nu-l crede. E destul ca să priveşti
În suflet, unde sînt urme de cîini,
Cărări pustii, morminte vechi şi spini.
Vrei să vorbeşti, dar vorbele-s pustii.
Ai vrea să plîngi, dar nu-i nevoie, ştii.

Groparul care a trecut pe drum,
Şi care e nebun de tot (spun unii)
Pentru că joacă seara-n preajma lunii,
Şi-a rezemat lopata de-un mormînt,
Şi-acum
Încearcă să-şi păşească umbra, care
I-o leagă luna de picioare.

PRELUDIU DE TOAMNĂ

Pe stradă trece-un mort calic.
Vîntul merge după dric.

Trezeşte-te, că-i toamnă iar de-acum.
Copacii tremură-ncărcaţi de fum.
Pe-un deal, la margine de tîrg, umflat
Şi vînăt, soarele s-a spînzurat.
Te-neci de colb şi fum verzui.
Şi seara-i plină parcă de pistrui.

Pe stradă trece-un mort calic.
Vîntul merge după dric.

Şi-atîrnă noaptea zdrenţele de ramuri,
Îşi bagă luna nasul bleg pe geamuri.

Trezeşte-te că-i toamnă iar,
Şi uliţele lungi tresar
Din felinar în felinar.

Pe stradă trece-un mort calic.
Vîntul merge după dric.

De-acum se lasă iarăşi pîclă deasă.
Şi ca o babă-n haine de mireasă,
Cu trena lungă încîlcită-n spini,
Se plimbă Toamna prin grădini
Publice.

Pe stradă trece-un mort calic.
Vîntul merge după dric.

PASTEL PUSTIU

O noapte senină, fără lună.
Drumul, adormit.
La marginea lui, Mesteacănul.
Printre frunze, departe, clipește Steaua albastră.
Parfumul, nedeslușit încă, rătăcitor.
Vîntul.

VÎNTUL

(alunecînd deasupra drumului)

Vin de departe.
În mîna mea aduc ecouri moarte.
Și trupul meu fluid se desfășoară
Ca o albastră mantie ușoară.

DRUMUL

(trezindu-se)

Tu zbori, şi niciodată pe pămînt
Nu te scobori, fugarnic vînt !
Dar eu sînt drumul ostenit,
Din cine ştie ce ţinut pornit,
Ca un pîrău cu-ncremenite unde
Spre nu ştiu unde.
În sufletul meu mut, acum, ascult
Ecoul paşilor trecuţi demult.
De-atîta timp în spate port
Trecutul mort !

VÎNTUL

(nepăsător)

Pe urma paşilor alerg
Şi amintirea lor o şterg :
Şi paşii morţi şi moartele ecouri
Le-arunc în nouri !

(Parfumul care plutea ici şi colo, în neştire, se lămureşte din ce în ce. Şi cîntecul lui se înalţă, tremurător, spre steaua albastră.)

PARFUMUL

Ca un fior,
Din florile-adormite mă scobor
Şi rătăcesc... Dar viaţa mea de-o clipă,
Pe care vîntul o-nfioară,
Ca praful care doarme pe-o aripă
De flutur, zboară.

Din leagănul de-argint al unei flori
M-am ridicat... şi paşii mei uşori
Înfiorau, în liniştea grădinii,
        Crinii.

Ca un fluid arcuş pe flori s-aşterne
Fiorul zîmbetului tău senin,
Şi-n muzica privirilor eterne
E-o liră albă fiecare crin.

Din somnul florilor de visuri pline
        Mă-nalţ spre tine.

(Dar vîntul suflă; parfumul şovăie.)

VÎNTUL

(sarcastic)

Biet flutur care te-ai pornit
        În infinit!

PARFUMUL

Nu pot să plîng, căci sînt surîs de floare;
Dar ca un plîns surîsul meu mă doare.

STEAUA

(clipind încet)

Spre tine în zadar m-aş îndrepta,
    Căci prea îndepărtată sînt;
Dar zîmbetul meu trist spre fruntea ta
Coboară, nimb albastru, pe pămînt.

PARFUMUL

(aproape stins)

În giulgiul zîmbetului meu eu mor ;
Mormîntul meu e vîntul călător ;
Şi-n cea din urmă clipă de iubire
Eu nu mai sînt decît o amintire.

(Dar parfumul moare. Vîntul îl culege.)

VÎNTUL

E mult pînă la steaua de cristal,
Sărman parfum sentimental !

(Vîntul pleacă. Mesteacănul, cu crengile întinse, îl opreşte.)

MESTEACĂNUL

Vînt care treci şi hohoteşti într-una
Spune-mi şi mie, dacă ştii,
Cînd are să se-ntoarcă luna
În zările albastre şi pustii !

VÎNTUL

Nu ştiu, nu-mi pasă de nimic ;
Pămîntul pentru mine-i mic !
Sentimentalele suspine
N-au nici un farmec pentru mine,
Mărturisesc... Rămîi cu bine !

(Vîntul se îndepărtează. Drumul, o clipă, tresare.)

DRUMUL

Tăcere... Nici un pas, nici un ecou.
O clipă, ochii mei străbat departe.
Dar, pustnic obosit, adorm din nou,
În praful visurilor mele moarte.

(Linişte desăvîrşită. Drumul adoarme. Steaua se stinge. Mesteacănul plînge.)

ÎN PREAJMA VEŞNICIEI

CLOPOTELE

Duminicile-n fiecare săptămînă
Cînd clopotele-n mantii de bronz se iau de mînă
Şi-ncep ca să colinde
Cît văzduh poate glasul lor cuprinde,
— Umflaţi de vînt,
Buimaci, tîrîndu-şi umbra greoaie pe pămînt,
Toţi nourii aleargă cu clopotele-n zbor
Pe urma lor ;
Iar cînd în zare ca-ntr-o văgăună
S-au prăbuşit cu toţii împreună,
Din ce în ce mai limpede răsună,
Împodobind cu aur proaspăt crinii,
Goarna luminii !

Şi-atunci tot cerul se preschimbă
În clopot nalt cu soarele drept limbă
Care bate
Clipe de lumină
Pentru cei a căror inimă se zbate
Ca limba unui clopot rostogolit în tină.

În hohote sonore văzduhul se destramă
Cînd clopotele-n tropot de copite
Îndeamnă sufletele toropite
Şi le cheamă
Cu ele către soare să s-avînte,
Sărmane clopote cu-aripe frînte!

Şi-atunci nebunii care-ntr-una urlă
Cu sufletul la gură ca o surlă
Cînd clopotele-n fiecare turlă
Cu ură-şi muşcă frînghiile, botniţi,
— Nebunii intră pe furiş în casă,
Şi tac din gură, şi s-ascund sub masă;
Căci trebuie să ştiţi că din clopotniţi
Îndată clopotele au să zboare
În cavalcadă către soare,
Şi-au să se-ntoarcă liniştit, la trap.
Să ne cadă pe cap,
Să ne cadă pe cap!

Dar eu, care nu sînt nebun,
Vă spun:
Că clopotele-n fiecare săptămînă
Se iau de mînă;
Îşi suflecă mantalele-ntr-o horă
Sonoră;
Şi-apoi pornesc ca să colinde
Cît văzduh poate glasul lor cuprinde.
Dar vă mai spun,
Eu, care nu sînt nebun,
Vă spun ce toate clopotele spun:
Că, dintr-o dată preschimbate-n goarne,

Au să răstoarne
Văzduhul peste noi ca un puhoi
De cer albastru şi lumină multă,
— Şi-atuncea noi,
Care sîntem acei ce tac şi le ascultă,
Stăruitori vom sta cu fruntea boltă
De revoltă,
Cu ochiul cupă de nădejde multă,
Cu zdrenţele azurului pe noi,

Surîzători — cu clopotele-n noi!

CALEA LACTEE

Din albe lacuri de demult pornit,
Un zbor străvechi de lebede astrale
Pe luciul cerurilor boreale
    Odinioară s-a odihnit.

Fiorul zborului străbate încă
Înmărmurita linişte adîncă
    Din care ochiul nostru soarbe
    Surîsul alb al nopţii oarbe,
Deasupra sufletelor noastre-aprins,
O, nimb răcoritor pe suflet nins !

Fior al zborului de-odinioară,
Sărut curat pe fruntea noastră cerne !
Pe frunte albe sărutări coboară,
Fior senin al penelor eterne !

Scară cu trepte albe, prinse-n cuie
De-argint, pe care visul nostru suie !
Punte de puf surîzător şi moale
Pentru visurile noastre goale.

Pînză rămasă fără de catarg,
Desfăşură-ţi aripile mai larg,
Desfă din lanţurile-i ruginite
Bătrînul şi hodorogitul vînt,
Îndreaptă-l către mări nemărginite
Cît mai departe de pămînt,
Şi du-ne sufletele ostenite
De căutarea unui cer mai sfînt !

Şi veşnic ca o binecuvîntare
A unor albe mîini odihnitoare,
Deasupra noastră fluturînd să stee
Calea lactee.

OSÎNDA FULGERULUI

Demult, erau în suflet șerpi bătrîni ;
Și-n ceața verde-a unor zori păgîni
Plutea peste ghețarii fără drum
Tăcerea cu aripile de scrum.

Cîndva, din gol, *un fulger nou* zvîcni,
În zbor spre cer pornind, ca să-l înfrunte ;
Dar orbul lui avînt încremeni,
Săgeată-n fruntea veșniciei crunte !

Blestemul sterp al fulgerului frînt
În zbuciumări de aur vînăt plînge,
Și trist se-ntoarce vechiul lui avînt
Către pămînt în dîre lungi de sînge.

Lumina aurului sterp pe veci
Necontenit din rană se coboară :
E ca un soare alb cu raze reci
Peste gheţarii de odinioară.

Dar sus de tot, în văgăuni astrale,
Răsună veşnic vaietul prelung,
Lumină nouă răspîndind în cale
Exilul sfînt al fulgerului ciung !

PROHOD

Facilis descensus Averno!
Ușoară-i coborîrea în Infern.

Ne-am scoborît din ce în ce mai jos,
Tot mai adînc, tot mai adînc — sub vreme!
În gol boltindu-și craniul găunos,
Un cer bătrîn deasupra noastră geme.

Din veșnicie, fără să ne-ajungă,
În urma noastră veacuri noi se rup.
Dar noi pășim prin propriul nostru trup;
Și viața noastră e o clipă lungă.

Aice nu-i nici capăt, nu-i nici drum!
Nici scop, nici griji — dar nici nădejde nu-i!
Și sufletele noastre sînt acum
Firide-n care-au fost cîndva — demult — statui.

Dar cîteodată gînduri vechi străbat
Sub fruntea noastră şi ne înfioară ;
Şi-n pasul nostru de acum se zbat
Toţi paşii noştri de odinioară.

Şi-atunci în noi simţim cum se adună
Mîhnirea stearpă-a vechiului pămînt ;
Şi inimile noastre împreună
Atît de-adînci şi de sonore sînt,
Că cel mai mic cuvînt rostit răsună
Vijelios prin ele ca un vînt.

Cîndva de-a fost în suflete furtună,
Din ea nimic n-a mai rămas acum.
Păstrăm în noi talazuri mari de scrum,
Asemenea acelora din lună.

Ne-am scoborît din ce în ce mai mult.
Din timp, ca dintr-un piept adînc, ne-am smult,
Şi rătăcim acum prin noi, departe.

Căci veşnicia-n noi s-a năruit,
Şi-n veci pe sufletele noastre moarte
Funinginea tăcerii s-a sleit.

CÎNTECUL NIMĂNUI

Deo ignoto !
Zeului necunoscut.

Revolta-i stearpă, visul e schilod !

De vorbă vreau să stau acum cu tine,
Tu, care-ai plămădit pe om din glod !

Mi-am aruncat nădejdile în mine,
Credința să mi-o prind ca-ntr-un năvod ;
Dar n-am găsit decît străvechi suspine.

Am rîs atunci de visul meu nerod,
Şi-nspăimîntat m-am ridicat din mine.

Tu, care-ai plămădit pe om din humă,
Spre tine-acum nădejdea mea se-ndrumă.
Adînc şi mult te-am căutat : nu te-am găsit.
Belşug de vis în mine port — şi-s obosit.

Prăpăstii largi în mine au deschis
Mormînt adînc belşugului de vis.

Mormîntul *tău* în mine s-a deschis !

Mi-e sufletul o năruire de statui.
Le-aud cum cad, fărîmă cu fărîmă.
Vecii de vis în mine se dărîmă,
Făclii aprinse-n templul Nimănui !

Sătul de-avîntul van, de visul mic,
Îmi voi ciopli statuie din Nimic,
Gîndind la cei ce inima în două
Şi-au frînt-o, şi ne-au dat din ea şi nouă
— La cei cu zîmbet bun de mucenic,
Ce-au plămădit din soare pîinea nouă.

Mormînt adînc belşugului de vis,
Prăpăstii largi în mine s-au deschis.
Făclii aprinse-n templul Nimănui,
Vecii de vis în mine se dărîmă.
Le-aud cum cad, fărîmă cu fărîmă.

Mi-e sufletul o năruire de statui.

PSALMODIE

(În preajma vîntului)

La marginea văzdului de seară,
Pe valurile vîntului domol,
Se urcă sufletele noastre iară
Spre coama cerului de-odinioară,
Adînc şi gol,
Cu stele care n-au să mai răsară.

Pe funii de lumină purpurină
Un zbor de stáfii albe se destramă :
Sînt sufletele noastre de lumină,
Ascunse-n cuib de clopote de-aramă
La care vîntul nopţii se înhamă.

Culege cer în ochi deschişi ! înghite
Cu lăcomie vîntul tot ! şi soarbe
Miresmele sălbatice şi oarbe
Pe care vîntul nopţii le trimite.

De-a valma, hoarda vînturilor toamnei
Cu urlete și ghiare ascuțite
Va tropoti pe visurile tale
Invinețite
De viața care are-n rîs cuțite.

Acuma însă,
În lumea către care te îndrumi,
La cerul unde încă nici o stea nu-i stînsă,
Deasupra bietei noastre lumi,
Vei ști — avînt după avînt,
Clipă cu clipă —
Să-ți fie viața veșnică risipă
De vis în vînt.

Iar mai tîrziu — în goană cu vînturile rele —
Purtînd și tu în spate povara ta de stele
Stinse —
        vei ști,
Cînd hoarda vînturilor toamnei
Flămîndă-n tine se va năpusti,
— Surîzător vei ști să cugeți iară
La visul cerului de-odinioară
Cu stele care n-au să mai răsară.

VEGHE

Mi-e sufletul în hrube-adînci boltit :

Tăceri străvechi s-adună prin unghere,
Ca nişte şerpi bătrîni ce m-au pîndit.
Ascult în noapte, gîrbov de veghere,
Cum cade fiecare gînd, gîndit.

Tăcut ca vremea, orb ca un mormînt,
La căpătîiul meu de veghe sînt.

În preajma mea, prin somn, pămîntul geme.
Un glas în mine prinde să mă cheme,
Şi simt cum din adînc de suflet, greu,
Tînguitorul glas de veghe geme,
Chemînd mereu.

Şi mă scobor în mine şi în vreme.

Pămîntul...
Spasm puternic de dragoste şi ură !
În fiecare bulgăr un pumn ascuns se zbate.
Şi cerul orb, deasupra, deschide-n gol o gură
Cu vineţi dinţi de stele, sclipind sălbatic toate !

Cu ochi de mări, cu gura vulcanilor, cu frunţi
De stînci, cu nări de peşteri, cu braţ de munţi, cu-avintul
Cutremurului urlă îndurerat pămîntul !
În rug de ger se-naltă, pe culmi, gheţari cărunţi,
Şi alba lor dojană o ştie numai vîntul.

Pămîntul.

L-aud şi-acum, mereu, prin somn cum geme.
Şi-un glas în mine prinde să mă cheme.
Şi simt cum din adînc de suflet, greu,
Tînguitorul glas de veghe geme,
Chemînd mereu :

„În preajma veşniciei zăbovit,
Din nou zăvor de vis pe cuget pune,
Îndemn dă iar avîntului strivit,
Întoarce gîndul tău spre rugăciune,
De gîndul tău te lasă izbăvit.

Apleacă-ţi sufletul cum cade-un trunchi
Bătrîn, în tihna ţărnei iertătoare ;
Şi dacă-ndurerarea pămîntului te doare.
Cu fruntea pe genunchii lui să-i ceri iertare.
— Tu, care n-ai nici idoli, nici altare,
Apleacă-ţi fruntea, roagă-te-n genunchi
Pămîntului."

UMBRĂ

Trec nouri grei cu vînătăi de vînt.

Prin lespezi înspumate de muşchi verzui, o biet
Hamlet,
Străvechiul vaiet vine din pămînt.

În zări şi-atîrnă ştreangul luna nouă,
Şi vîntul ca o goană de stáfii se destramă,
Şi clipele te plouă ca o rouă
De aramă,
Cînd vocea clopotului vechi din poartă
Răsună spartă.

Fantomă zdrenţăroasă şi schiloadă,
Prinţ blestemat de veşnicii să fii
Delaolaltă printre morţi şi vii,
Te du şi roagă viermii să te roadă.

Biet prinţ nebun, hrănit din vis, menit
Să cauţi veşnic visul care doare,
Gîndirea ta zvîcnită către soare
În fulger negru a încremenit,
Răzvrătitoare
De infinit.

Din hîrbul craniului tău orb
Otravă sfîntă visătorii sorb ;
Poeţii cu vis mult şi ochi de bou
Pe umăr bat năluca ta pribeagă,
Şi osîndit ai fost să-nvii din nou
În toţi acei ce-au vrut să te-nţeleagă.

În preajma mea cînd umbra ta uşoară
S-apropie foşnind încet,
Un vînăt vînt de spaimă mă-mpresoară.
Pulpana umbrei tale mă-nfioară,
Hamlet !

Străvechiul vaiet care te alungă
De-a lungul vremii a pierit demult.
Spre milostivii viermi de veghe lungă
Coboară iar, cu vis şi suflet smult,
— Adînc şi mult tot visul să ţi-l roadă,
Adînc şi mult.

VÎNT

Hau ! Hau !
Cum urlă-n vînt toţi cîinii văzduhului ! ascultă...
Se zvîrcolesc copacii buimaci de vînt, şi dau
Din crengi, şi clănţănesc de spaimă multă.
Hau ! Hau !
Cum urlă-n cap toţi cîinii văzduhului ! ascultă...

În astă-seară vîntul s-a năpustit pe cer,
Şi trupul lui de taur cu coada-n căi lactee
S-a povîrnit pe boltă ca s-o iee
În coarne
Şi s-o răstoarne !

Dar ceru-a scîrţîit prelung, şi vîntul
De-atunci în coarne vrea să ia pămîntul,

— Şi-aleargă-acum sălbatic pe cîmpie,
Rănit şi orb, iar cornul lui stingher
E luna care tremură, pustie,
Înfiptă-n cer.

Hau ! Hau !
În astă-seară vîntul s-a strîns în cap şi urlă.
Şi gîndurile, şerpi, plesnesc din coadă,
Şi se tîrăsc prin cap în lung şi-n lat,
Şi şuieră şi-ncep să roadă,
Hau ! Hau !
Şi şuieră şi urlă şi se zbat !

Şi iată, vîntul şi-a făcut din horn
Un corn
Din care sună,
Chemîndu-mă să mergem împreună.

De lunga lui chemare cum să scap ?
Hau ! Hau ! Cum rîde vîntul cu hohot şi mă cheamă !
Se sparg în cap lungi hohote de-aramă,
Şi şerpii vîntului pătrund în cap !

Hau ! Hau ! şi vîntul rîde cu hohot şi mă cheamă !

ODĂ BLESTEMATĂ

Într-un tărîm de stînci de aur,
Cîndva, copil, în vis am pomenit
Pe pajişti largi, cu flori fîlfîitoare
Ca nişte curcubeie destrămate-n soare,
Am pomenit trecînd prin mine
Convoiul lung şi ostenit
Pe care-l mînă către soare
Cu biciul ei de stele sunătoare
În infinit
Necontenit
Gloria hohotitoare.

Ca o fiară
Cu coama de-apusuri roşii în vînt,
Cu dinţii ca nişte pumnale de-argint,
Gloria zbiară.
O simt mereu în mine cum se zbate
Şi gheara ei sub fruntea mea străbate
Ca un cuţit !
Şi-mi răvăşeşte gîndurile toate.

Mă scurmă gheara-i otrăvită şi adîncă ;
Şi sufletul, bucată cu bucată, mi-l mănîncă ;
Şi-n mine-ntemniţată ca-ntr-o cuşcă
Zbiară şi muşcă.

O, fiară, zvîrcoleşte-te mereu !
Şi muşcă-mi inima ! să nu rămînă
Decît un bulgăr rece de ţărînă
În pieptul meu.

Să-mi calc eu singur sufletu-n picioare
Şi ca un stîrv să ţi-l arunc drept hrană ;
Să ştiu că-n veci de-acum nu mă mai doare
De-a pururi netămăduita rană
A bietei omeniri şovăitoare.

În visul meu neprihănit şi clar
Ca un gheţar
Din cei care plutesc în ierni eterne,
O, glorie, de-a pururi te aşterne.
Şi-aşa mereu, o, glorie, în mine
Ucide tot ce-i rău şi tot ce-i bine :
Dispreţ şi ură, milă şi iubire,
De-a valma în aceeaşi năruire.

Dar cînd, tîrziu, în viaţa mea pustie,
Deasupra visului nebun şi sfînt,
Avîntul deznădejdilor din urmă,
Dezlănţuit prin mine ca un vînt,
Va izbucni ;
— Cînd freamătul luminii supreme şi lucide
Pe totdeauna mă va stăpîni —
La rîndul meu, atunci — te voi ucide !

IZGONIREA LUI PROMETEU

Pe vîrful Caucazului. Alături de vulturul veşnic flămînd care îl scurmă, Răzvrătitul, de pe stînca pe care Zeus l-a ferecat odinioară, priveşte neclintit în zare. La picioarele stîncii, o mare mulţime de oameni. Prometeu a răpit focul din cer şi l-a aruncat pe pămînt. Zeus, mînios că Prometeu l-a păcălit, a trimis în omenire pe Pandora, care a adus într-o cutie o sumedenie de necazuri şi de rele. Oamenii iau în seamă numai cutia Pandorei şi uită binefacerile focului, şi în loc să-i mulţumească lui Prometeu pentru binele ce l-a făcut, îl fac vinovat de răul pe care el nu l-a vrut. Au venit acum să-l huiduiască şi să-l lapideze. Huo, Prometeu!...

PROMETEU

(neclintit)

Un urlet surd, adînc ca o furtună,
Îmi geme în urechi necontenit.
E vîntul care prin prăpăstii sună,
Ori stînci din vîrfuri s-au rostogolit ?

Cînd vremea încă nu s-a împlinit,
Pe Prometeu cine-ar putea să-l cheme ?
E muntele, bătrînul, care geme.
Adormi din nou, tovarăș ostenit.
Voința vremii nu s-a împlinit.

Nu s-a sfîrșit nimic. Mai este încă.
Nu crește veșnicia, nici nu scade.
Abia mai simt că vulturul mă roade ;
Abia mai simt că rana mi-e adîncă.
Mi-e trupul stîncă-n lanțuri pe o stîncă !
De multă vreme nu mai știu să simt.

Spre cer de veacuri fulgerînd mereu,
E-atîta vreme de cînd ochiul meu
Și-a-nfipt adînc privirile în zare,
Că m-ar durea să mi le smulg ! și, greu,
S-ar povîrni, prelungi și orbitoare,
Ca niște drugi de aur zvîcniți din ochiul meu.

MULȚIMEA

Huo ! Prometeu...

PROMETEU

(tresărind)

Cine-a strigat pe Prometeu ?
S-a împlinit sorocul Sorții, oare ?
De-abia cîteva veacuri călătoare
S-au stins de-a valma în nemărginit
Și drumul vremii s-a și împlinit ?

De-atîta neclintită veşnicie
Mi-s ochii grei, şi-abia mai văd pămîntul.
— E vîntul care urlă prin prăpăstii.
E vîntul.

MULŢIMEA

Huo ! Prometeu.

PROMETEU

(tresărind mai tare)

Acelaşi glas !

MULŢIMEA

(în timp ce azvîrle cu pietre)

Huooo ! Prometeu.

La strigătul mulţimii, Prometeu, zguduit de un cutremur adînc, şi-a întors privirile spre pămînt. Privirile lui au izbit mulţimea, făcînd-o să şovăie o clipă. Dar urletul care începuse din nou s-a stins, cînd Prometeu zvîrcolindu-se, şi-a rupt lanţurile, pe care acum le ţine în mînă, fluturătoare.

PROMETEU

(în picioare pe stîncă, cu o mînă ţinîndu-şi lanţurile, cu cealaltă gîtuind vulturul, ca pe un porumbel.)

O, urlet, te-aşteptam !
Zvîcneşte, sînge !
Cutremură-te-n mine, viaţă ! Sfarmă-
Te-n mine iarăşi, răcnet de alarmă !
O, inimă, în pieptul meu te strînge
Ca un pumn !

(Spre cer, hohotind.)

Ascultă, Zeus ! Omenirea zbiară...
N-ai auzit ?... În cerul tău ascuns
Străvechiul răcnet încă n-a ajuns ?
Trezeşte-te !

(Mulţimea huiduie ; spre ea.)

Da, urlă, urlă, fiară !
Mugeşte, turmă !
Ai timp destul să plîngi, pe urmă.

(Spre cer.)

O, Zeus ! Omenirea-i ca un cîne,
Sătulă de izbavă şi osîndă.
Ascultă-i urletul adînc, „Stăpîne" !
„Părinte !" frînge-ţi trupul ca o pîne,
Şi zvîrle-l omenirii — că-i flămîndă.

Columnele templelor tale,
Ca nişte gîturi albe, zbucnite din pămînt,
De mii de ani spre cerul tău zadarnic
Îşi răsucesc flămîndul lor avînt.

Mulţimea, Zeus, nu te mai aşteaptă !
Blestemul ei prin mine spre tine se îndreaptă.
Prea mult întîrzii, zeu nebun !
Acum, cînd lanţurile mi-au căzut,
Coboară lîngă mine, zeu de lut,
Să-ţi spun :

Să tremuri, Zeus ! Trăsnetele-s sparte.
Vulturii — morţi !
Spre tine vremea vine de departe
Cu huruit de roţi să-ţi bată-n porţi.

Dă-mi mîna, Zeus ! Singur eşti, ca mine,
În cerul tău pustiu şi zdrenţuit.
Spre stînca unde-am stat înlănţuit
Priveşte-n jos puhoiul care vine.

Ne blestemă mulţimea deopotrivă.
Eşti singur, Zeus ! Singur sînt şi eu.
De ce înlături mîna milostivă
Pe care ţi-o întinde Prometeu ?

Cu mine, Zeus ! svîrle-te în larg,
Acolo unde zările se sparg
Spre haosul cu mii şi mii de ceruri
În care se vor naşte aştrii noi.
De ce nu vii cu mine-n larguri, Zeus,
Să cucerim nemărginirea amîndoi ?

(Mulţimea zbiară. O clipă, Prometeu pare că aşteaptă. Apoi, glasul lui amenințător şi puternic umple văzduhul, în timp ce el îşi aruncă lanţurile spre cer)

Ia-ţi Zeus, lanţurile înapoi !
Au ruginit de vînturi şi de ploi,
Dar sînt destul de trainice şi grele.
Păstrează-le — dacă mai crezi în ele !

(Către mulţime.)

Iar voi, flămînde fiare, înapoi !
Pomană vreţi ?... Aşa e : se cuvine
S-aveţi şi voi o urmă de la mine.

(Le aruncă vulturul gîtuit.)

Luaţi-l ! E destul de proaspăt încă.
E plin la trup şi gras de nemurire.
Te pune-n patru labe şi mănîncă,
Omenire !

(Insinuant.)

E-un stîrv mai sfînt ca altele, un dar
Ceresc... E vulturul lui Zeus, doar !

(Spre cer.)

Nu te scobori !... Ţi-e frică, zeu nemernic !
Păstrează-ţi bine lanţurile.
Eu
Mă voi urca spre soarele puternic.
Să-ntîmpin vremea nouă-n drumul meu.

(Cu glasul tot mai zvîrcolit.)

S-adun în mine fulgerele toate,
Să mi le-aprind priviri în ochi ! să sorb
În ochii mei întreg văzduhul orb,
Şi cerurile toate să le sorb !

Şi inima luminii s-o smulg din Haos vie,
S-o prind pe veşnicie-n pieptul meu.
Şi, pîn' voi izbuti să mor şi eu,
Întemniţat în veşnicie,
Mereu să sufăr şi să lupt mereu.

(Cu braţele întinse în gol.)

În nicăieri, o, Nimeni, te salut !
Vă năruiţi de-acum, statui de lut,
Religii, zei, apostoli, mucenici,
Credinţe mici.

Izbeşte-te cu creştetul de soare,
Pămînt.
Cer, înapoi ! Drum larg despică-n zare,
O, mare !

(Spre cer.)

Iar tu, tu cel de sus, cel „bun“ şi „sfînt“,
Coboară iarăşi pe pămînt,
În ţărna-n care trebuie să vii,
Tîlhar al Soartei, Hoţ de veşnicii !
În glodul de la care te-ai zvîrlit,
Săgeată frîntă în nemărginit,
În glodul slut din nou rostogolit !

(Spre mulţime.)

M-aţi izgonit !
Mă-ntorc în nemurire,
Să-mi caut altă omenire-n loc ;
Să-i dau şi ei mistuitorul foc ;
Şi ferecat de-o nouă-nlănţuire
S-aştept să se mai năruie un cer,
Să mă mai latre încă-o omenire.
Şi-aşa, din izgonire-n izgonire,
Să-mi port prin Haos rîsul meu stingher.
Urlaţi !... În deznădejdea voastră nu e
Decît izbînda strigătului meu
Care de-a pururi tot mai sus se suie,
Din cer în cer ! din Dumnezeu în Dumnezeu !
— Căci cine va putea cîndva să spuie
Că l-a văzut plîngînd pe Prometeu ?
Urlaţi !
Rămîi în urma mea, Pămînt !
Pe fruntea ta, lovită de-un cuvînt,
Pe veci de veci de-acuma se aşterne
Pedeapsa aşteptărilor eterne.
Şi-acum —
într-un vîrtej cotropitor,
Ca un vulcan lumina-n mine fiarbă !
Avînt, o, Cer ! o, vînt, aripi ! să zbor !
Să simt cum creşte-n mine nemărginirea oarbă...
Bulboana soarelui clocotitor
Pe veşnicie să mă soarbă !

Se aruncă. Golul îl înghite. O clipă, tăcerea. Apoi, la poalele muntelui, jalnică, mulţimea :

Prometeu...

ÎNDEMN LA DRUM

De-acum îngroapă-ţi sufletu-n pămînt :

Spini veştezi îi vor creşte pe mormînt,
Cu frunze-nfipte-n vînt ca nişte gheare.
— Vor răsări flori albe de turbare,
Ca nişte crini mucegăiţi, murdare.

E vremea. Noaptea va veni curînd.
Şi vîntul urlă ca un lup flămînd.
Îngroapă-ţi inima în drum :
E vremea să te duci de-acum.

Stele de păcură pe cer.
Vin îngerii de smoală să te prindă.
Rămîi cu bine, suflete stingher.

Şi-ascute timpul coasa lîngă tine.
Dă pinteni morţii. E tîrziu de-acum.
Îngroapă-ţi inima în drum.
Nu zăbovi. Tăcerea vine.
Gheţarii nopţii s-au topit în scrum...

Ohe ! Mai este mult ? Nimeni nu ştie.
O veşnicie
S-a isprăvit, cînd ai făcut un pas.
În urma ta tu singur ai rămas.

Nu zăbovi. Tăcerea vine.
Se prăbuşeşte noaptea de catran.
Şi-mbrăţişat cu moartea laolaltă,
Tot mai aproape gîfîie Satan.

STÎNCI FULGERATE

1930

FRONTISPICIU

Mi-am plăsmuit un suflet din ţăndări de bolid,
Aerian şi aspru, cu nostalgii de vid.
Sori stinşi şi-au stors cenuşa din hăuri să închege
Năprasnicele aşchii de mii de ani pribege.
Ecouri adunate din haosul astral
Mai gem şi-acum în asprul meu suflet mineral,
Cu fire de-aur smulse solarelor sisteme,
Mai repede ca vremea alunecînd prin vreme.

Fulg de nemărginire în coajă de pămînt,
În inimă port dorul pustiilor senine.
Cînd clipa pămînteană apasă greu pe gînd
Desfăşur albul viscol al stelelor în mine.

Mi-e dat să-mi caut timpul zburînd din eră-n eră
Şi să colind, eratic, prin secolii glodoşi.
Tot ce-i contrast m-atrage, şi-n mine, ca-ntr-o seră
Cresc palmieri alături de cactuşii buboşi.

Am aruncat la hîrburi cîntarul nemuririi
Şi ciutura cu glorii banale de cişmea,
Şi cumpănindu-mi visul cu rînjetul satirii
Fac lumea după chipul şi-asemănarea mea.

Sînt cel dintîi Geneza-n batjocură să-mi ieu.
Eu singur îmi sînt şarpe în paradisul meu.
Cu inima-ncleştată în coama unui vers
Îmi joc pe Prometeul gonit din univers.
Îmi bat în piept ţăruşuri făţarnice de rugă.
Schimb perlele-n grăunţe şi fac din înger slugă.
În balta omenirii scuip larg şi liniştit.
Viaţa cu trup de aur şi solzi de glod mi-i dragă,
Cum drag îmi va fi vîntul ce-mi va deschide, largă,
Poarta pe care intri, culcat, în infinit.

SCHIȚĂ PENTRU UN AUTOPORTRET

Lumea începe şi sfîrşeşte-n mine.

Ca algele din spumă de oceane,
Dospite-n mîl albastru de ceruri sfărîmate
Cresc cîntecele mele subterane.

Mi-i inima la adăpost
Ca un culbec în fundul unei grădini pustii.
Hotarele mele sînt : cel care-am fost
Şi cel ce voi fi — hotare pustii.

Căci viața mea de adineauri
Mi-i tot atîta de departe
Ca viața celei mai uscate mumii,
Şi pentru mine tot ce nu-i prezent — e moarte.

Singur ? Ce vorbă lipsită de-nţeles !
Sînt *tu* şi *el* şi *voi* aşa de des !
De-atîtea ori Sfinx şi Edip !
Trăiesc în mine ca o pădure-n mii de frunze,
Ca vîntu-n mii de fire de nisip.

Dac-aş fi vrut (pe vremea cînd visam)
Să fi fost altfel decît sînt,
Aş fi vrut să mă fi născut pămînt,
Cu rîme-n mine, rădăcini şi iarbă
Pe fruntea mea boltită către soare.

Sau poate... aş fi vrut să mă fi născut soare.

RUGĂCIUNE DE DIMINEAȚĂ

O, Doamne, dă-mi puterea să te-ajung!
Culeg în mine, iată, flori de soare,
Pe care la picioare ți le-arunc.
În fața ta sînt limpede și prunc,
Ca o pădure plină de izvoare.

Iar ca să am puterea să te cred,
O, Doamne, dă-mi încrederea în mine!
Izvoarele străpung vioi prin stînci,
Pădurea-i curățită de jivine,
Copacii sînt puternici, ecourile-adînci.

E dimineață-n mine — ca o boare
De vînt, desprinsă din pămîntul ud.
Mi-i drag pe față vîntul plin de soare
Și ca o ploaie peste iarba nouă
Cum plouă-n mine clipele aud.

Mi-i dragă iarba nouă s-o resfir
Prin degete, s-o mîngîi fir cu fir ;
Mi-i drag să-mi treier gîndul în lumină,
Să suflu-n lături pulbere şi ceaţă
Şi ca o boare albă de lumină
Să simt în ochi crescîndu-mi dimineaţă.

Mi-i drag să-mi cuget gîndul pîn-la urmă,
Şi nu mi-i frică să-l înfrunt şi să-l supun
— Şi să-l dobor, cînd gheara lui mă scurmă
Cu crîncenă cruzime de nebun.

Să-mi lunec gîndurile, mreje clare,
În apa omenirii milenare
Şi-apoi trudite-n mine să le trag,
De glod şi aur laolaltă pline.
Şi glodul ca şi aurul să-mi fie drag :
Să ştiu urî — ca să iubesc mai bine.

O, Doamne, dă-mi puterea să te-ajung !
Culeg în mine, iată, flori de soare,
Pe care la picioare ţi le-arunc.
În faţa ta sînt limpede şi prunc,
Ca o pădure plină de izvoare.

PROCLAMAŢIE

Viaţa-i rîul acesta cu ceru-ntors pe dos
Pe care îl beau boii blajini, cu gîtul gros,
Unde noaptea se scaldă stelele şi strigoii
(Şi cerul nu-i cel răsfrînt, pe care-l beau boii).

Cerul de sus ? Poveste care-o spui cînd te culci.
Viaţa-i făcută din fulgere şi cenuşă
Şi, cînd o muşti, cu gust sălciu ca o scoruşă
Pe care o mănînci putredă, cu viermi dulci.

Vremea nu are-odihnă ca o cumpănă şchioapă.
Veşnicia ? N-o ştii, ori merge cu tine-mpreună.
Alungă vracii de ieri cu ochii în lună.
Viaţa-i cu drumuri şi gropi, cu pîine şi apă.

Suflete pline de plopi, prieteni de mîine,
E turbure cîntecul meu, ca vinul nou.
Ziua de azi e ca o dumbravă de mesteceni,
Soarele-i lîngă voi, aur şi pîine.

Clipele sînt seminţe şi flori. Ochii sînt noi.
Lăsaţi-le să moară, florile. Semănaţi.
Fără grijă. Lumina trăieşte cît şi voi.
Moartea-i poarta închisă la care nu mai baţi

Viaţa-i rîul acesta cu ceru-ntors pe dos
Pe care îl beau boii blajini, cu gîtul gros,
Unde noaptea se scaldă stelele şi strigoii.

Beţi din cerul de jos, din care beau boii.

ELEGIE

Ce vechi sînt vorbele, ce greu e gîndul !

Mi-am tulburat fîntînile-ntr-adins
Pe care le săpasem ani de-a rîndul,
Şi-n suflet ruguri roşii mi-am aprins :

În văgăuna mea cînd stau la pîndă
Să-mi fie roşii focuri de osîndă.

Ohe ! Îndrăgostiţi de nirvane,
Jefuitori de cripte fără morţi,
În lungi, clănţănitoare caravane
Cînd veţi veni să-mi bateţi pe la porţi,

Pustiul meu altar fără icoane
Şi rugurile mele ca de sînge
În flăcări de venin se vor răsfrînge
Pe chipurile voastre vane.

O, bieţii vînători de vînt pe culmi !
Aripi de nouri, inimi de argilă,
Făptura voastră-i vrednică de milă.
Voi, care-aveaţi neantul la picioare
Şi să-l priviţi n-aţi cutezat, pe culmi,
În noaptea mea profundă ca moartea unui soare
Veţi izbăvi, o, vînători de culmi,
Osînda mea atotizbînditoare.

...Tu, însă, suflet, care, poate,
Vei fi vreodată viaţa mea cea plină,
Cînd viitoarea ta singurătate
Va căuta singurătatea mea străină,

Cînd gîndul meu de-atunci, gonind prin vreme,
Pe gîndul meu de-acum, demult trecut,
Va încerca din vreme să-l recheme
Ca un frăţesc ecou necunoscut ;

Ca două flăcări fără chip
Sorbite de acelaşi soare,
Ca două ape în nisip
Lucide şi nepăsătoare,

(Pe care drumuri vom veni,
Din care vînturi vom renaşte ?)
În ziua-aceea chiar de ne-om cunoaşte
Noi nu ne vom mai întîlni.

INVOCAȚIE

Mephistopheles :

Tronează-n mari singurătăți zeițe.
În jurul lor nu-i spațiu și nu-i timp ;
Și greu îți vine să vorbești de ele ;
Sînt Mamele.

FAUST, II, actul I.

Mă-nduplec vouă, Chipuri sub pămînt,
Măestre Mame, Zîne fără țară,
La care drumul e un lung mormînt,
De care chiar Satan se înfioară !

De m-am învrednicit de drumul lung
E că mi-i gîndul fără de prihană.
— Vă voi ajunge fără să v-ajung
Ori voi pieri în bezna subterană,

Nu știu decît că dor îmi e de voi,
Zeițe reci la fire, dulci la nume,
Și-n slava voastră, slobod peste lume,
Și gîndul și genunchiu-mi încovoi !

Ce aprig vînt iscoditor de stînci
Dărîmă-n mine poartă după poartă ?
De ce mi-s zilele fîntîni adînci
În care apa vieţii doarme moartă ?

Robit mereu de clipa care vine,
De ce vreau veşnic clipa cea de-acum
Şi-alerg rodită s-o culeg în mine,
Crin răsărit în pulbere de drum ?

Mi-i dor de dezlegarea cea adîncă.
Vreau în truditu-mi suflet de pădure
Cheia pe care nici un diavol încă
N-a izbutit neantului s-o fure.

Vreau să trezesc lumina ce-a rămas
Neiscodită încă-n adîncime
(Căci e lumină-n orice-ntunecime
Cum tot tăcere doarme-n orice glas).

Din jugu-atîtor ieri şi azi şi mîne
Să-mi dezrobesc vreau visul meu cel lung.
— Vă voi ajunge fără să v-ajung
Ori apa vieţii moartă va rămîne,

Nu ştiu decît că dor îmi e de voi,
Măestre Mame, Zîne dulci la nume,
Şi-n slava voastră, slobod peste lume,
Şi gîndul şi genunchiu-mi încovoi !

PIETRELE

Mi-s vremurile tot mai mult străine
Şi ochii mei se-nchid nepăsători,
Şi iată, azi mă-ntorc din nou spre tine,
Norod bătrîn al pietrelor surori.

În haine de verdeaţă-ngenuncheate
În cimitir, pe margini de morminte ;
Scuipate-n drum şi-n temple sărutate ;
Prundiş de rînd sau lespezi sfinte ;
Tovarăşe cu şerpii şi cu spinii ;
Statui zglobii sau gîrbovite stînci ;
La gîtul înecaţilor în mare
Rostogolite-n văgăuni adînci ;
— De pretutindeni vă cuprind şi vă culeg
Şi vorba voastră mută o-nţeleg,
Vă strîng pe toate-n suflet şi ascult
Tăcerile care vorbesc în voi, demult.

În ritmul odihnit al veşniciei
Cum clipă după clipă se alungă,
Tăcerea voastră-i limpede ca moartea
Şi moartea voastră-i clipa cea mai lungă.

Spre fruntea voastră fruntea mea se-ndreaptă,
Şi lîngă voi mă simt din nou atom,
Şi cînd v-ascult povestea înţeleaptă
Nu-mi mai aduc aminte că sînt om.

Odihna voastră, pietre, mă-nspăimîntă.
În voi o vlagă nouă se frămîntă.
Şi ca un ochi înmărmurit şi greu
Stă *Cineva* la pîndă-n voi mereu.

Şi totuşi azi cînd vremea mi-i străină
Şi ochii mei se-nchid nepăsători,
Tot către voi mi se întoarce drumul,
Şi-mi sînteţi dragi, o, pietrelor surori.

COMENTARII

Am început să mă despart de mine.
Mă simt mai liniştit. E frig. Afară
Nu ştii, e toamnă ori e primăvară.
Iar plouă ? Nu. E vînt pe străzi. — E bine
C-am început să mă despart de mine.

M-am săturat de mine pînă-n gît.
Privesc în suflet — casc — şi mi-i urît.
Mă plimb prin mine ca un exilat,
Şi mă cutreier iar în lung şi-n lat,
Şi caut iar şi caut iar, şi ştiu
Că nimeni nu-i — şi fluier a pustiu.

Pe uliţi umblă iar toamna leproasă ;
Deschide uşa şi dă-i drumu-n casă.
E frig şi vîntul bate în obloane.
Dă drumul toamnei. Vine de departe,
Ţi-aduce iar în sac poveşti persane,
Şeherazade moarte.

Hai, intră, zdrenţăroasă cerşetoare !
Şi spune-mi dacă ai văzut trecînd departe
Cortegiul vînătorilor de soare
Cu ochii vii şi inimile moarte.

Mucegăită, seara ne cuprinde...
Îmi suflu-n suflet ca-n tăciuni.
S-aprinde ? Bate vîntul. Nu s-aprinde.

Începe dar... „Pe vremea califului Harun,
Cel mai puternic prinţ de pe pămînt..."
— Iar plouă. — Da... pe vremea califului
Harun.

— Dă-ţi singur foc şi spulberă-te-n vînt,
Caricatură de Hamlet nebun !

— Nu. Taci. Ascultă...
„De pe marginea verandei
Saadi cu barba albă ca un crin
Priveşte caravanele ce vin
Din depărtări, pe drumul Samarkandei..."

— Ei, mai departe ?
— Da. Un muezin...
„Un muezin se roagă-n minaret.
Şi în amurg havuzul din grădină
Ca o dănţuitoare de purpură se-nclină,
Surîzător în faţa moşneagului poet..."

— Pe urmă ?

— Nu-i nimic. Saadi adoarme.

— Pe urmă ?

— Stai, ascultă.

— Te urmez.

„Cocorii trec departe pe lanuri de orez.
Şi-o fată cu parfum de mirodenii,
Cu cerul cald ascuns în dosul genii,
Să-i poţi privi în ochi ca pe-o fereastră
Sufletul, apă albastră..."

— Ei, ai sfîrşit ?

— Nu. Fata-i blondă... blondă...
...„Cocorii trec departe pe lanuri de orez"...
E blondă...

— Hai...

— E blondă... Nu. Mi-i lene...
Stai... blondă... ca un vers de Demostene
Botez.

Citez [1].

— Iar plouă —
Hai, ia-ţi sacul şi fugi, caricatură !
Vreau să-mi recapăt locul în natură.
De-acuma fac literatură
Serioasă.

---

[1] *Floarea pămîntului*, 1920, p. 52.

IDOL

Dumnezeu e pretutindeni

Rotund şi gras, molatec şi bunduc,
Făptura lui gălbuie-n timp se pierde.
Prinos sfios toţi regii îi aduc
Şi cîinii vin cu botul să-l dezmierde.

Din pline şolduri moi, şerpuitor,
Bolborosind în galbene spirale,
Sau şopotind în stropi ca un izvor :
Acelaşi fu din vremuri ancestrale.

El saltă-n frăgezimea voastră, sîni !
Tresare bleg în voi, o, trupuri goale !
Îl văd în tot : pe buze şi pe mîni,
În guri şi-n lacrimi, puhav, gras şi moale.

Mîndrii şi graniţi pentru dînsul nu-s.
Spre slava lui şi-apleacă toţi spinarea,
De la maimuţă pînă la Isus.
Îngraşă ţărna şi sporeşte marea.

Batjocorit al vieţii, osană !
Făptura ta prelung izbăvitoare
Din noi purcede spre-a ne răzbuna :
Cînd zămislim şi noi un ciot de soare !

CEASUL GREU

Mi-era pustiu în suflet. Plin de trudă
Mergeam pe malul unei ape,
Şi blestemam în gîndul meu cu ciudă.

Blestem era nu de necaz ori ură ;
De nici un om n-aveam ca să mă plîng ;
Dar îmi muşcam din suflet să nu plîng,
— Şi parc-aş fi muşcat din zgură.

Şi doar pornisem blînd de dimineaţă,
Cu ochii mari şi gîndurile-n vînt !
Mă bucuram de flori, de vînt, de viaţă,
Şi mă simţeam la mine-acasă
Oriunde pe pămînt.

În urma mea orașul ca o fiară
Cu solzi de smoală și aripi de fum
Își clocotea urgia seculară.
Dar eu pornisem singur, din zori, blajin, la drum.

Nu mă aveam decît pe mine-n minte.
Mă bucuram de mine ca de-o plantă
Pe care-o crești cu grijă, zi cu zi ;
Și-un singur gînd aveam : tot înainte.

Mai mult decît oricînd eram departe
De orice gînd nemernic, de orice dor milog...
De unde-atunci venise ca un fior de moarte
Dorința asta crudă : *să mă rog ?*

Lăsasem în orașul de piatră și metal
Biserici proaspete de cărămidă
Cu-nfățișare roșă de spital
Și clopote ce sună cu scîrbă și obidă.

Dar gîndul nu-mi fusese niciodată
Să-ngenunchez pe lespedea lor tristă,
Iar Dumnezeul lor, dacă există,
Mă îndoiam în ele să fi intrat vreodată.

Cu pumnu-n inimă-mi dădeam, spunînd :
„Dorința mi-i nevolnică și mică.
Cui să mă rog ? De ce ? Te rogi de frică :
Nu tremură în mine nici un gînd ;
Și sufletul mi-l simt ca-ntotdeauna
Pe-atît de mîndru pe cît e de blînd.
Cît despre Dumnezeul cel de-acum,
În fața lui dorința mi-o măsur prea adîncă.
E drept că-n el se scaldă atîția oameni încă,
Dar eu sînt singur, nimeni nu m-a-nsoțit la drum !"

Cum aş fi vrut un fir de adevăr !
Un adevăr — o, fie cît de mic —
Să mi-l culeg şi să mi-l prind în suflet,
Să mi-l culeg,.. Dar nu găseam nimic.

Mai ieri aveam atîtea adevăruri,
Savante mingi cu care mă jucam !
Pe unul singur le-aş fi dat pe toate !
Pe-acela numai aş fi vrut să-l am.

O, ceasul greu — o, ceasul rău — o, ceasul
Pe care-ai vrea să-l sari în timp, să-l treci,
— Cînd nu e clopot să-i rostească glasul
Şi să vestească clipele lui reci.

...Fusese drumul lung şi obosisem.
Mi-am aşternut truditul trup
Pe-o pajişte la care poposisem.

Spre-un fir de iarbă m-am plecat să-l rup.

Dar mîna-mi şovăi o clipă, oarbă
Şi făr-a-l rupe-l mîngîia uşor
Cînd gîndul meu deodată frînt din zbor
Se agăţă de firul zvelt de iarbă.

Nu ştiu... dar nu mai cugetam acum
La firul meu de adevăr fără prihană.
Trecuse ceasul greu ?
                                        Pornii la drum,
Cu firul meu de iarbă pe suflet, ca pe-o rană.

Mergeam din nou pe mal ca dimineaţă
Cu ochii mari şi gîndurile-n vînt.
Mă bucuram de flori, de vînt, de viaţă.

Şi-n loc ca să mă rog, am început să cînt.

CEL DIN URMĂ OM

În orbite ochii au rămas
Ca nişte-aproape stinse scîntei — şi capul ras
Cu urechile ca două cioturi
De aripi, îşi face vînt
Ca să zboare de pe umeri
Şi să cadă, copt şi palid, la pămînt.

În faţa găurită de vărsat
Nasu-i moale, lung şi straniu.
Înăuntru-n dosul feţei tupilat,
Gîndul trebuie să crească
Ca o inimă sub craniu.
Şi, dacă o priveşti mai mult, e drept :
Faţa are-nfăţişarea unui piept.

Nu-i greu să vezi pe faţa vie-moartă
Că ochii nu-s ai feţei care-i poartă,
Tot astfel cum urechile-s străine
De cap, iar capul stă pe umeri strîmb
Şi cu nasul fluturatic ca o coadă,
Cu urechile în cumpănă se ţine
Să nu cadă.

Iată gura care rîde
Altfel de cum ochii plîng.
Dar chiar gîndul de sub frunte
Nu-i al gurei care rîde,
Nici al ochilor ce plîng.

Ce s-a-ntîmplat ? Cîndva, odinioară,
Cînd capul sta pe trupul lui adevărat,
Un vînt l-a smuls din umeri şi l-a lăsat să zboare,
— Şi-n vremea-aceea, după cît se pare.
Toate capetele au zburat.

Tîrîndu-şi zborul silnic de păsări ostenite,
Fîlfîitoare trudnic din urechi,
Capetele izgonite
Nu-şi mai găsiră trupurile vechi,
— Şi-aşa se însoţiră din nou, la întîmplare,
Cu alte trupuri fără cap, rătăcitoare.

— Tot astfel nu-i nici glasul cel
Al gurii care l-a rostit ;
Şi glasul a zburat şi el
Şi-n altă gură s-a adăpostit.

(Ar fi pe urmă că de-atunci de cînd
Va fi suflat acel zănatic vînt,
Oamenii par numai
Şi nu sînt.)

Şi-acesta-i cel mai proaspăt Prometeu,
Pînă mai ieri homuncul de muzeu ;
— Dar de cînd vîntul cel ciudat colindă
Îl poţi vedea în fiecare-oglindă.

(Iar toate-acestea le expune clar
Der letzte Mensch de Max Picard.)

MOCIRLA

Mocirla neagră doarme pe cîmpul gol şi slut,
La poalele movilelor de lut
Pe care, noaptea, cîinii oraşului s-adună
Să-şi ţină sfatul lîngă lună.

Spre seară cerul bólnav se lasă peste baltă,
Şi soarele loveşte cu fruntea de pămînt ;
Iar cînd oftează vîntul pe cîmp, mocirla saltă
La soare răsfirîndu-şi miasmele pe vînt.

În zări oraşul urlă cu hohote viclene,
Cu oamenii pe uliţi roind de-a valma toţi,
În ţipete de trîmbiţi, în şuier de sirene,
În scîncete de clopot şi huruit de roţi.

Schilozi pe cîmp se-nclină copacii rari şi goi.
Un stol de ciori se lasă pe-un stîrv, în depărtare..
E ceasul cînd pe drumuri de toamnă şi noroi
Soseşte caravana sacalelor murdare.

Vin pline. Pîntecoase şi negre-ajung aproape.
Şi una după alta oprite-acuma, par
Un lung şirag de bivoli veniţi să se adape
La balta care doarme în giulgiul ei solar.

O-ntreagă noapte lungă au colindat oraşul
Şi i-au cules prisosul, găleţi după găleţi ;
Tot tîrgul putred doarme îngrămădit în ele,
Cu clopote şi trîmbiţi, sirene şi poeţi.

Nepăsătoare-n pragul apusului de soare,
Descarcă fiecare prinosul negrei prăzi...
Şi-acum se-ntorc grăbite sacalele uşoare
Să-nceapă iar la noapte colinda lor pe străzi.

Şi plescăie mocirla zbîrcită-n unde grase
Şi tot mai mult şi-ntinde cangrena peste şes ;
Iar vîntul o dezmiardă cu foşnete duioase,
Şi soarele-i frămîntă cu aur mîlul des.

ODĂ SIHASTRĂ

Suflete, povesteşte amurgul în păduri,
Sihla cu fagi şi ferigi, brazii cu miros tare,
Drumul pitit prin iarbă cu jderi la cotituri,
Şipotul cu jgheab putred şi şopot de răcoare.

Vremea-n trecut, pîrău în munţi, cu prund de aur
Pe care uiţi întotdeauna să-l culegi.
Buciume bocitoare au vuit seri de-a rîndul :
Gîndul păstrează încă vaietele pribegi.

Suflete, povesteşte vremea cu clipe simple
Ca o călugăriţă cu mătănii de lemn.
Şi tot ce-i amintire stă iarăşi să se-ntîmple,
Cum cauţi în cărţi foaia — la care n-ai pus semn.

Din scorburi noaptea iese ca o vieţuitoare
Flămîndă, cu trup negru şi mers împleticit.
Păsări cu chiot dulce au trecut, s-au rărit.
Cînd ajungi în poiană, printre brazi, pe cărare,
Vezi luna care vine, goală, din răsărit.

Suflete, povesteşte vremea cu clipe simple.

EXERCIŢIU

Priveliştea-i ciudată şi naivă
Ca hărţile cu case şi copaci.

Drumul aleargă, alb, de jos în sus,
Sărit, ca un ogar, din perspectivă.
Burgul e-n fund, cu creştetu-n apus,
Mai jos, mai sus,
Cum vrei, aşa sau dimpotrivă.

Vîrfuri de turnuri zgîrie-n amurg
Cerul cu geamuri turburi şi plesnite.
Veacul de mijloc fîlfîie pe burg
Cu-aripi de mucava, mucegăite.

Iar au trecut leproşi cu zurgălăi.
Spinii pe deal sînt mari cît nişte plopi.
Nouri cu chip de păsări s-au încîlcit prin plopi.
Vîntul cu solzi de fildeş se tîrîie prin văi.

Şi-aşa priveliştea cum este ea
Strîmbă sub cerul vertical,
Soarele-n chip de bubă rea
Se sparge-n ceafa zării, peste deal.

MEDITAȚIE

Te plimbi prin cimitirul acesta cu cruci mari
Şi albe în tîrziul toamnei ca nişte mîini.
Vorbeşti să n-auzi morţii guralivi şi murdari.
Şi liniştea e falsă printre copacii spîni.

Tăcerea ca o frunte se încreţeşte glas.
În ochi privirea-i chiot, zilele ţipă soare.
Noaptea gîlgîie hulpav în urechi cobitoare.
Neadormită, vremea clipeşte-n ochi de ceas.

Rupi timpul, creşte hidră şi clipa face două.
Nu-i nicăieri tăcere, sau — dincolo de timp.
Gîndul declamă singur, sîrguitor şi simplu,
Aşa cum plouă.

Amurgul se desprinde de pe cer ca o coajă
Putredă cu muşchi vînăt şi scîrţîit de vînt.
Inima morţilor bate-n pămînt.

Dar, ştii, tăcerea printre copacii spîni e falsă.

STIL

Pe poarta cu stîlpi rumeni în parc cînd ai intrat,
Castelul e istoric şi lacul e pătrat.
Cerul cu mîini crăpate de vînt deapănă noapte,
Şi aerul e proaspăt, pe lac, cu gust de lapte.

Amintirea cu miros de colb pătrunde-n nări.
Ni-s sufletele două ţări — pe aceeaşi hartă.
Cît pămînt ne desparte acum şi cîte gări!

Nemărginirea gîtu-şi întinde între noi.
Amintirea-i cu miros de colb şi de gunoi.
Cu gîndul cerci adîncul trecutului să-l măsuri.
Pe apă vîntul trece cu foşnet de mătăsuri.
De-aici pădurea-ncepe cu scorburi şi cu cerbi.
Tac cînd mă-ndemni la vorbă, răspund cînd nu mă-ntrebi.

Nepregătite vorbe s-adună-n colţul gurii.
Îţi dau înapoi gîndul din marginea pădurii
Şi sufletul pe care, zălog, ţi l-am păstrat.

Castelul e istoric şi lacul e pătrat.

DECLAMAŢIE

Bisericile fără turle
Cu-nfăţişare de spital,
Bursele cu stîlpi de templu şi cu creştet de metal,
Temniţele-mprejmuite de castani,
Statuile-n muzee cu gesturile strîmbe,
Literaturile de drîmbe,
Şi noaptea omenirii ce nu mai are ani :
Nu !

Nu ! — Tu cunoşti vîntul doinit în alte părţi.
Drumul în jurul tău înfăşură-l cingătoare.
Plecăm. Azvîrle-n gîrlă mormanele de cărţi
Cu suflete presate în file ca-n ierbare.

Vrem pădurea întreagă, nu frunza cu nervi subţiri.
Sîntem sătui de iscusite tălmăciri.
Singuri vrem să ne fim ascultare şi legi.
Păcat de cei rămaşi în urmă şi betegi.

Lumina cade strîmbă pe viaţa noastră de-azi.
O, să ne-adăpostim de trîmbiţa ei barbară !
Iarbă crească-ne-n inimi, nu zgură amară.
Ce bună era steaua păstorilor nomazi !

Scuipă cînd pleci. Nu te uita-napoi.
Toate cîntecele sînt străine,
Proaspete zările, plămînii noi.

Vom rătăci sub alte zodii.
Steaua cea bună ne va răsări
Să ne păzească de jigodii.

Prietenului încă negăsit
Închină cîntecul acesta
Vorbă cu vorbă agonisit.

Lumina cade stearpă pe viaţa noastră de-azi.
La drum ! Tu cunoşti vîntul doinit în alte părţi.
Scuipă cînd pleci. Azvîrle cele din urmă cărţi.

Ce bună va fi steaua păstorilor nomazi !

FEERIE

Îmi joacă-n ochi apusuri zburlite-n coame roşii,
Ca o năvală de oştiri barbare
Cu suliţi sîngerate gonind cotropitoare,
Aşa cum au văzut cîndva strămoşii.

Arc de triumf din piatră-albastră cerul
Înalţă peste soarele-asfinţit.
Tăcerea nopţii, iarna, e rea ca un cuţit
Cînd în văzduh se încleştează gerul
Şi stelele sclipirea şi-o ţîrîie-ascuţit.

Arc de triumf am înălţat în mine
Cu creştetul nesărutat de glorii.
Pentru cine ?
Vin noaptea-n el să doarmă cerşetorii
Şi bufniţele vin ca să se-nchine.

Cînd suflă-n mine vîntul cel curat
Venit din Alpii cugetării pure,
Sînt în adîncul meu ca o pădure
Din care păsările guralive au zburat.

Şi-atunci alung din mine tot ce-i duşman ideii,
Vremelnici idoli şi-alte ilustre pocitanii.
Gînd peste gînd încalec, să urc să-mi răstorn zeii,
Cum munte peste munte puneau cîndva Titanii.

Prieten cu gheţarii şi zările polare,
Cînd am ajuns, pe vîrfuri, stăpîn pe visul meu,
— Ca nişte torţe-aprinse în noaptea iernii clare
Apusurile roşii îmi joacă-n ochi mereu,
Barbare !

SPOVEDANII

Omizile pe soare s-au căţărat şiroaie.
Mi-i gîndul ac pe creier şi inima-n eclipsă.
Cu şolduri lucii cerul pe zări se încovoaie
Cînd trece iarna albă cu degete de ghips.

În suflet ca-ntr-o apă cînd am privit văd strîmb.
Acum marmura vremii s-a isprăvit sub daltă
Şi se destramă-n aer statuia fără trup.

Cuvîntul vine gîngav sub gînd şi-l spun pe dos
Cum bîjbîie prin ornic minutele mioape.
Vreau sufletul să-mi fie ca versul, de prisos,
Şi imnul vieţii calme să-l sfărm în ritmuri şchioape.

Ca vorbe dintr-o limbă pe care n-o mai ştiu
Îmi vin în minte gînduri de altădată, triste ;
Se smulge din durată plîns după plîns pustiu
Şi-n tactul vid al clipei rencearcă să existe.

Îmi mint patetic lenea de-a mai simţi şi-aud
Cum cîntă fals vioara trecutului neroadă.
Să tacă ! Bate-n suflet trecutul ca un surd :

Îi zvîrl pomana stearpă a versului din coadă !

POPAS

Cerul, ca zugrăveala pe lemn, s-a învechit.

Dănţuitor pe frînghii şi păpuşar vestit,
Cu zările pe umăr şi vîntul de căpăstru,
Sufletul meu colindă şi-acum sufletul vostru.

Copii ridicau zmee în drum, cînd am purces.
Domoală era vremea şi lungă ca un şes.
Paşii mei din ţărînă lăsau urme pe nouri.
Ocheam cînd era lună, cu praştia, ecouri.
— De-atunci au trecut zile ca luntri fără cîrmă.
În podul palmei dîra norocului se curmă.
Şi-am căutat zadarnic în gînd de-atîtea ori
Vorba care deschide peştera cu comori.

Îşi mînă noaptea cîinii negri la vînătoare.
Tăcerea-i înţesată de glasuri viitoare,
Cum timpul tot e-n clipă şi lumea după frunte.
Şi viaţa-i nencepută ca apele de munte.

Mîni plec din ţara asta cu cerul învechit.

VISURI ÎN VUIETUL VREMII

1939

PROMONTORIU

Silită poezie-a vremii noastre
Într-adevăr prea mult a vremii noastre
Şi prea puţin a vremurilor toate,
Rugină nefolositoare
Sufletelor viitoare,
Te văd în timpuri foarte-apropiate
Zăcînd printre unelte demodate,
Maşină cu-ntrebuinţări uitate,
Mai nebăgată-n seamă în giulgiul tău de praf
Decît montgolfierii sau primul hidroscaf !

Cîntăm clăbucii clipelor de-acuma,
Slăvind în fiecare din ei un univers
Şi ne fălim că bietul nostru vers,
Mai şubred decît este spuma,
Opreşte lumile din mers.

În piața public-a simțirii noastre
Răcnesc trompetele tembele.
Dar unde-s visurile-albastre,
Rănite vechi violoncele
Care cîntau în sufletele noastre ?

Deschideți iară vechile atlase ;
Pornim spre zările miraculoase.
Dar nici un vers pentru contemporani !
Şi poate-aşa din nou ne vom deprinde
Să socotim cu veacuri, nu cu ani.

Şi-acum destul ! De-aici se-ntinde
Tărîmul țărilor necercetate,
Terra incognita,
Mari spații albe
Pe harta sufletului meu din acest an.

Pe cel mai sudic promontoriu
Stă ultimul tasmanian.

ÎMPĂCARE

Din nou cu glas de stafie-n urechi
Singurătatea murmură şi cîntă,
Şi drojdii de amurguri vechi
În fundul sufletului se frămîntă.

Sînt seri păstrate-aşa, adînc sub gînd,
Ca nişte lacuri de azur şi de aramă
Pe care neguri dese şi grele le ascund...
Dar vine-un vînt deodată pornit de nu ştii unde,
Şi negurile moarte le destramă...

E-atîta timp în tine de cînd nu te-ai întors !
Ca nişte pietre grele dai clipele-ntr-o parte,
Dărîmi porţi ruginite şi sufli-n visuri moarte.
Păianjenii-amintirii tot n-au sfîrşit de tors.
Te mai cunoşti ? Te-ntîmpini ca pe-un străin, departe.
Eşti tot numai răspîntii şi drumuri fără-ntors.

Pătrunde-n tine vîntul cel nou de primăvară.
Pe săniuş de nouri şi pîrtii de azur
Coboară iarăşi visul cîntat odinioară :
Mireasmă fără nume şi fără glas murmur.

În faţa ta desfăşuri drum după drum ca fire
Din încîlcitul caer al vremii pîn-acum :
Oraşe mari, privelişti mărunte, cimitire
De piatră şi verdeaţă şi gări de fier şi fum,
Plecările-n amurguri, pierdute-n amintire...
Şi sutele de drumuri nu fac decît un drum.

Pe vechile amurguri de-aramă şi azur
Laşi negurile grele din nou să se-nfiripe,
Zideşti la loc lăuntricul cavou
Şi-ngropi trecutul iarăşi în giulgiul lui de clipe...

Şi, împăcat cu tine, te părăseşti din nou.

PRIVEŞTI CUM ZBOARĂ NORII

Priveşti cum zboară norii ca nişte continente
Desprinse dintr-o veche planetă istovită.
E-o vreme pentru visuri potrivită,
Cu seri adînci şi vînturi indolente.

Lumea de azi, gheboasă de trecut,
Clipa de-acum, bolnavă de-amintire,
Te-ndeamnă să te smulgi din cunoscut.

Dar unde oare să mai pleci acum,
Cu sufletul deşert şi mintea arsă,
Cînd însuşi cerul este-o hartă ştearsă
Pe care nu mai poţi citi vreun drum ?

Un singur gînd ca o mireasmă tare :
Să te desprinzi din tine şi să zbori
Asemeni continentelor de nori
Pe valuri de văzduhuri viitoare ;

Şi-ntr-un tărîm de neştiut azur,
În care nici o amintire nu vibrează,
S-ajungi în calea ta văzduhul pur :
Miraculoasă, veşnică amiază...

O, gînd anarhic şi amar,
Pe care vorbele nu-l pot cuprinde
Atunci cînd ca un meteor bizar
În noaptea inimii adînci s-aprinde !

ADÎNCIRE

Sfărîmături de glasuri în suflet răspîndite,
Din prăbuşiri trecute vechi rămăşiţi pustii,
De ce să vă mai vîntur în cîntece voite ?
Trăiesc din voi, vă ştiu în mine vii...
Cu vorbe vechi nu vreau să turbur încă
Durata voastră tainică şi-adîncă.

Pustiile uitării s-aştern în mine-acum.
Învălmăşite-n ele dorm sute de izvoare
Şi nici un fluviu încă nu le-a cules în drum
Mînîndu-le, voinice şi sprintene, spre mare.

Din sufletu-mi acuma să-ncerc s-adun din nou
Frînturile de glasuri, ecou după ecou ?
Să caut drum spre mare izvoarelor pierdute ?
Sau, liniştit, s-aprind un cîntec nou
Din pulberea tăcerilor trecute ?

Să-ţi fur sinistra coasă, o, Timp, mi-a fost mereu
Cea mai nepotolită din dorinţe...
De ce ? Mă simt în centrul cît şi-mprejurul meu
Asemeni unei largi circumferinţe...
Şi nu mai am nevoie de ajutorul tău !

Cînd sînt trudit orice mi-e bun : un nor,
Un cer senin, un vers, un trecător,
Să-mi dorm adîncul somn de prund pe care
Nu-l mai azvîrle nimeni către soare.

Iar cît despre speranţă, uscată pîine vană
Pe care clipele flămînde-o rod,
O dau cu bucurie de pomană
Nemernicilor vieţii, munciţi de-un vis nerod,
Această pîine veche rostogolită-n glod
Şi care niciodată nu mi-a slujit de hrană...

Şi totuşi, frînte glasuri cu lungi ecouri grele,
Voi izbuti în clipa culesului suprem
Să vă adun în mine şi iarăşi să vă chem,
Sfărîmături ale tăcerii mele,
Zdrobite fulgere din vechi furtuni,
O, singurele mele rugăciuni...

MIRAJ

Ce dup-amiezi ciudate învăluite-n vis !

Izvoarele-amintirii în suflet s-au deschis,
Răni vechi cu sînge proaspăt mocnind sub clipă, treze.
Şi doruri ruginite prind iarăşi să vibreze
Cînd vremea-ncetinită şi-ntinde apa grea.
Simt cum întreaga-mi viaţă alunecă în ea
Şi cum eu însumi vreme mă fac, magie rară !
În mine-atunci o lume vrăjită se coboară :
Amestec de-anotimpuri, de dimineţi şi seri,
Alcătuind o lume găsită nicăieri,
În care se-ntretaie ca nişte zvonuri line
Atîtea visuri toate cîte-au trecut prin mine
De la-nceputul celei mai vechi copilării.
Prin vinete meleaguri cu ceruri brumării,
Pe-un drum mereu acelaşi şi altu-ntotdeauna
Pornesc cu Păsărilă să strîng în braţe luna...

Dar mult nu stau în ţara poveştilor, şi-acum
Mă-ntîmpină o toamnă cu despletiri de fum :
Văzduhu-ngălbeneşte ca o mătase veche,
Flaşnete ofilite îmi ţiuie-n ureche
Şi simt miros de frunze ce ard, grămezi, prin curţi...
Durata mea de astăzi cu anii tot mai scurţi
Mă-ndeamnă-n amintire să fac mai lungi popasuri ;
Şi vremea n-o mai măsur cu clipe şi cu ceasuri,
Căci Hronos mie însumi îmi sînt şi, mag subtil,
Schimb timpul meu de-acuma cu timpu-mi de copil.

O, farmec fără nume, feerică năframă,
Pe care-o ridicare de gene o destramă,
Răscruce-a zilei între amiază şi-nserat,
Gînd în aceeaşi clipă rostit şi spulberat !
Ajunge-voi vreodată pe căi nemijlocite
Să aflu tîlcuri nouă cuvintelor tocite
Şi să cuprind statornic cu tainice dovezi
Miracolul acestor ciudate dup-amiezi ?

O ÎNTÎLNIRE CIUDATĂ

Într-o lumină lîncedă şi albă
Cîmpia s-aşternea, oprită-n zare
De nişte dealuri galbene de lut.
Pustii erau acele sterpe locuri,
Şi drumul se pierdea prin ierburi mari,
Prin brusturi, cucută şi ciumăfaie.
Din loc în loc movile de moloz
Mai dovedeau c'aici odinioară
Fusese aşezare omenească.
Dar cine ştie ce prăpăd venise,
Ce molimi şi cutremure cumplite
Şi-acum urgia lor nu mai lăsase
Decît doar buruieni otrăvicioase
Şi oţetari adunători de muşte.

Tot căutîndu-mi printre ierburi drumul,
Grăbit să ies din acel trist ţinut,
M-oprii ca să mă uit o clipă-n zare
Doar voi putea vedea vrun pămîntean
Să-l rog să-mi spun-o vorbă de-ndrumare.
Zării atunci ieşind de dup-un dîmb,
Departe, un drumeţ. Venea spre mine
Mergînd plecat, cu pas mărunt şi strîmb.
Ce straniu soi de om mi se păru
Cînd începui să-l desluşesc mai bine!
Era-mbrăcat într-o hlamidă albă;
Desculţ, cu capul gol, pleşuv la tîmple,
N-avea nici băţ, nici sac, doar subţioară
Ceva, ca o cutie de vioară.
Dar ceea ce oprea mai mult privirea
Erau, pe umeri, două mari aripi
Care-atîrnau, albastre şi murdare.
Ce căutau aceste-aripi celeste
Pe umerii drumeţului ciudat,
Nu pricepeam. Întreaga-nfăţişare
Îmi evoca poznaşa arătare
A unui heruvim de bal mascat.

Multe-ntrebări mi se-mbulzeau în minte.
Să fie vrun hagiu la locuri sfinte?
Vrun saltimbanc, ghiduş de iarmaroc?
Ori poate-un lăutar fără noroc?
Dar toate-aceste presupuneri rostul
Aripilor nu-l lămureau de loc.
O bănuială încă rămînea,
Dar mă feream eu singur să mi-o spun,
Atît de nefirească îmi părea.

Mergînd mereu cu ochii în pămînt,
Drumeţul meu nu mă văzuse încă.
Acum, ajuns la cîţiva paşi de mine,
Îşi ridică privirile, şi-atunci,
Înfiorat ca de-o ruşine mare,
Îşi duse iute mîinile la umeri
C-un gest de spaimă şi de apărare,
Scăpîndu-şi jos cutia de vioară.
Şi care-mi fu mirarea cînd văzui
Că-şi răsuceşte-aripile cu mîna
Şi le desprinde parcă din şuruburi,
Apoi, luînd şi deschizînd cutia,
Le-ngrămădeşte repede-năuntru,
Zîmbindu-mi încurcat şi umilit.
(Avea o faţă spînă şi zbîrcită,
O faţă de copil îmbătrînit,
Cu ochi lucioşi şi reci de smalţ albastru.)

Văzînd că din pricina mea e toată
Această transformare prea ciudată,
Cu-o mlădiere cît mai cuvioasă
În glasu-mi, îi spusei că o aripă
Nu mi se pare parte ruşinoasă.
El mă privi nencrezător o clipă,
Apoi, ghicindu-mi gîndurile-ascunse,
Domol şi fără-nconjur îmi răspunse :
„Da, sînt aşa cum nu-ţi vine să crezi,
Sînt înger..." Glasul lui, rostind acestea,
Scăzu sfios, iar ochii lui albaştri
Priviră fără voie într-o parte.
Eu mă grăbii să-i spun că, după mine,
Să fii un înger nu-i nici o ruşine.
Şi el vorbi în tihnă mai departe :
„Sînt grele vremuri astăzi pentru îngeri !

Şi totuşi tagma noastră altădată
Era binevenită pe pămînt.
Nădăjduiam că voi putea în voie
Să-mi port aripile prin lumea voastră.
Dar oamenii de astăzi nu mai cred
Decît în grelele aripi de fier
Pe care şi le făuresc ei singuri.
Privit cu ironie şi cu milă,
Mi-am retezat aripile, şi-acum
Le-ascund cînd întîlnesc un om în drum.
Abia prin locuri goale şi ferite
(Căci tot mai mult din calea voastră fug)
Mai îndrăznesc să mi le prind de umeri,
Înşurubîndu-le cu meşteşug."

Îl întrebai atunci din ce pricină
Îşi părăsise ţara lui divină.
El nu-mi răspunse-ndată la-ntrebare,
Apoi rosti cu vocea-i ostenită :
„Ciudată fire pămînteană, care
Cu mărginită minte e menită
Să cugete mereu nemărginirea !
Cînd credeţi că gîndiţi întreaga lume,
Gîndiţi doar gîndul vostru despre lume.
Umanizaţi comod dumnezeirea,
Iar neamul vostru-a fost întotdeauna
Flămînd de născociri copilăreşti.
Cum aş putea cu vorbe pămîntene
Să povestesc despre-ntîmplări cereşti ?
Numai minciuni s-au spus pe seama noastră ;
Dar dintre toate cea mai îndrăzneaţă
E-aceea a lui Swedenborg cînd zice
Că îngerii s-aleg tot dintre oameni.

Absurdă îngîmfare omenească !
Fiinţa noastră e din altă plasmă
Decît făptura voastră pămîntească !
Împrumutăm adesea chip de om,
Căci altfel n-aţi putea să ne cunoaşteţi
Cînd vă aducem vreo înaltă veste ;
Dar cum sîntem într-adevăr la faţă
Nu este dat nici unui om să ştie...
Prea multe-ntrebi. Atît doar pot să-ţi spun :
De mari porunci silit să mă supun
Cîtăva vreme soartei pămîntene,
Mîhnit m-am despărţit de lumea mea,
Căci viaţa printre oameni pentru îngeri
Înseamnă o pedeapsă foarte grea.
Aici m-au năpădit aceleaşi griji
Şi-aceleaşi spaime care vă-mpresoară,
Nemernicia unui trup vremelnic
Şi dureroasa timpului ocară.
Cum noi nu ştim ce-nseamnă veşnicie,
Abia trăind acuma pe pămînt
Am dat de rostu-acestui gol cuvînt
Pe care oamenii atît de des
Îl spun în rugăciuni şi-n poezie
Şi care n-are nici un înţeles
În fărătimpul existenţei noastre.
Şi iat-acum, cumplită umilire,
Eu, duh al tinereţelor albastre,
Mă văd îmbătrînind în nemurire,
Şi-n trupul meu simt spaima de-a fi veşnic.
Ce chin mai groaznic oare poate fi
Decît o nesfîrşită-mbătrînire ?
Să simţi că mori fără să poţi muri !“

Cu omeneasca-mi curiozitate
Aş mai fi vrut să ştiu ce mari păcate
Putuse săvîrşi cereasca-i fire
Pentru-o atît de crudă ispăşire.
Dar, făr-a zăbovi mai mult cu mine,
Bătrînul înger scoase din cutie
Aripile, le-nşurubă în umeri,
Şi-nfăşurîndu-se-n hlamida lui,
Porni grăbit de-a dreptul pe cîmpie,
Prin bălării, spre zările gălbui.

CÎNTEC DE AMIAZĂ

S-adună-n tine timpul şi stă, nesocotit,
Ca mii de orologii de veacuri neîntoarse.
E prea tîrziu şi-atîtea cuvinte s-au rostit,
Uscate-n foc de patimi şi-n iad de gînduri arse !

Te-ajungi pe tine însuţi din urmă şi te vezi,
În locul dimineţii de-azur de-odinioară,
În limpezimea unei statornice amiezi
Cu zări strălucitoare şi cer uscat de vară.

Întors în tine însuţi, ce tristă nălucire !
Te simţi chemat din umbră de mii de voci şi mîni ;
Şi visurile tale clipesc în amintire
Ca stelele văzute în funduri de fîntîni.

Au fost acele visuri închipuiri nătînge,
Un paradis de vorbe, fantasme fără grai,
Un zbor de nori albaştri plutind pe-un cer de sînge
Sau numai nişte biete armuri de mucegai ?

Străine-ţi par acuma rimate spovedanii,
Visări întortocheate, dorinţi fără ecou,
Şi-atîtea stele moarte pe care le rod anii...
În giulgiul lor de clipe le-nvăluie din nou !

Cu cît te vezi în apa trecutului mai rar,
Cu-atît amiaza clară mai mult te va cuprinde
Şi pînă la amurgul suprem şi funerar
Cristalul ei pe suflet mereu se va întinde.

Vrăjitoresc deliciu, din praf de stele moarte
Să făureşti o nouă armură pentru gînd !
Dă drumu-n tine vremii, zăgazurile-s sparte :
Tîrziu nu-i niciodată şi totu-i prea curînd.

MĂRTURISIRE

Vreau să-mi aduc aminte acum cît de ușor
Lăsam atîtea clipe dragi să-mi scape
Cînd de pe țărmul vremii zvîrleam nepăsător
Sulfina visului în turburi ape.

Cu vîntul înserării mă împrieteneam
Suflînd în pînza cerului albastră ;
Corabia lui Sindbad mă aștepta la geam
Cu pasărea numită Roc, măiastră.

În suflet numai vîsle, în cuget numai dor !
Dar nu știam în faptul dimineții
Că vîslele se sfarmă și dorurile dor
Cînd la zenit e soarele vieții.

Iar mai tîrziu cînd viaţa m-a scuturat din vis
Cum un puternic vînt alungă norii,
O mînă nevăzută în mine a deschis
Cutia cu păcate a Pandorii.

Cu duhurile rele luptat-am îndelung
Pîn' le-am cuprins în mreji de gînduri clare ;
Deşi supuse, totuşi nu pot să le alung,
Strigoi ciudaţi cu măşti surîzătoare.

În horbote de vorbe călite-n ideal
Furtuna dinăuntru se încheagă :
Pînă se naşte spuma pe coama unui val,
Se zbuciumă-n adîncuri marea-ntreagă.

De ce să-ncerc s-astîmpăr cutremurul din fund ?
Mai bine alba spumă trecătoare
S-o-ncremenesc statornic în gerul unui gînd :
Zăpadă cu străfulgerări de soare.

LA MARGINEA DE NOAPTE A VIEŢII

La marginea de noapte a vieţii m-am oprit.

De multă vreme tot voiam s-ajung
La ţărmurile somnului cel lung!
Şi iată-mă cu sufletu-nnegrit
De pulberea atîtor clipe moarte
În care visuri mari s-au oglindit
(Acele visuri care dorm departe
Prin funduri de trecut neizbutit).

Ce sunet plin dau vorbele străvechi
Rostite-acuma parcă-ntîia oară!
Mă-ntorc din nou la fluviile vechi
Din care am băut odinioară.

Ca melcu-n răsucita lui chilie
M-ascund în falduri de melancolie,
Croindu-mi cum îmi place drumul meu.
Culesul amintirilor începe.
Trecutul își întinde albastrele lui stepe
Învăluite-n negură mereu :
Ciudat tărîm de seară și de toamnă
În care Sora Somnului e Doamnă
Şi vremea e o apă stătătoare.

Dar eu trec mai departe spre vechile izvoare.

ÎN VUIETUL VREMII

Cînd m-oi întoarce iarăşi pe pămînt
Cu florile, cu viermii, cu vulturii, cu iarba,
În lutul trîndav şi-n azurul sfînt,
Împrăştiat în mii şi mii de vieţi
Şi-ajuns atunci în pragul eternei dimineţi,
Păstra-voi poate încă vrun strop din cel ce sînt !

În marea clipă fără viitor
M-oi despărţi de mine ca de-un străin cu care
M-am pomenit alături pe-un drum ostenitor,
Schimbînd din mers cu dînsul cuvinte vagi şi rare.

Ce bun prieten, totuşi, voi fi pierdut atunci !
Şi cît de rău îmi va părea
Că nu l-am cunoscut mai bine
Pe-acel fidel tovarăş de grele drumuri lungi !

În proaspetele mele vieţi şi firi
Voi duce în neştire mai departe
O existenţă fără amintiri,
Mai moartă decît cea mai neagră moarte.

Un strop din sufletul meu cel de-acum
Va îngheţa prin depărtări astrale,
Vrăjit mărgăritar de scrum
Şi pulbere de arse catedrale.

Din glasul meu un fir va dăinui
În vuietul de vînturi al vremii care trece
Şi-un cîntec fără nume mereu se va trezi
Cu fiecare toamnă rece.

Şi cîntecul acela fără ţel
Aş vrea să fie-acesta pe care-acum îl spun,
Miraj sonor cu care îmi înşel
Nencrederea în visul meu tainic şi nebun,
Tot încercînd s-acopăr cu spuma lui uşoară
Neostenitul vuiet al vremii care zboară.

SEARĂ CU FULGERE

Primeşte-acum această închinare
A unor versuri crîncene şi-amare
Cu strofele ca nişte drapele zdrenţuite
În bătălia rimelor rebele
Dezlănţuite
Asemeni unor ploi de stele
Pe ceru-nchipuirii mele !

O, vino printre fulgere cu mine,
Printre gheţari de nouri să ne croim un drum
Şi de pe culmea serii bătută de furtună
Să contemplăm un univers de scrum !

Odată mi-era frică de tăcere :
Simţeam cum bate vremea-n pieptul meu
Şi-o zgomotoasă plasă de vorbe efemere
M-acoperea cu vraja ei mereu.

De-atuncea cîte nu s-au lămurit şi cîte
N-au început a se nelămuri !
Să mergem către zările urîte
Şi să scăpăm de grija de-a dori !

Ascultă tunetul, furtuna-ncepe ;
Se clatină albaştrii văzduhului pereţi.
— Trăim acum, dar nu ne vom pricepe
Decît în viitoare lumi şi vieţi.

În catedrala despletită-a ploii
Declamă vîntul imnul lui păgîn,
Şi visurile noastre răzleţite,
Ca nişte păsări ameţite
De vuietul furtunii, în urmă-ne rămîn.

Spălaţi de zgura vorbelor, amară,
Cînd oare vom ajunge, plutind în nesfîrşit,
Să stăm în faţa vremurilor iară
Cu suflet fără margini, limpezit
Ca după ploaie un văzduh de vară ?

CÎNTEC DE NOAPTE

Îmi plac cartierele băncilor seara,
Întunecate, stranii cartiere !
Cu ochi adînci ferestre pustii te urmăresc,
Mirate, spălăcite şi severe.

O, cîte lucruri n-aş putea să spun
Despre colţurile-ascunse ale marilor oraşe !
Dar n-aş voi să mă încurce-acum
Anevoioase ritmuri şi rime nărăvaşe.

Aş vrea numai atît : să pot rosti
În vorbe înţelese vraja acestor străzi
Fioros de răsunătoare noaptea
Şi spaima pe care ţi-o dau aceste clădiri
Cu ferestre zăbrelite,

Ghemuite în umbră ca nişte bolizi gigantici,
Mai mult îngrămădire de pietre decît case,
Şi care parcă nu-s făcute pentru oameni
Ci pentru nişte foarte vechi divinităţi
Amenințătoare şi răutăcioase,
Ca monştrii din poveşti ascunşi în peşteri.

Nici o vitrină nu surîde galben,
Chiar felinarele s-ascund prin colţuri, zgribulite.
Pe-aici e bursa dragostei cu plată
Şi raiul dezmierdărilor grăbite.

La cîrciuma Beţiei Albe
S-adună neguroşii muşterii
Şi în dispreţul Venerei venale
Se pregătesc de reci călătorii
Spre paradisele-artificiale.

De la o vreme însă, plictisite
De larmă şi din somnul lor trezite,
Marile clădiri zăbrelite
Vor ridica labele lor de piatră.

BALADA VECHII SPELUNCI

Stăteam la mese-ngrămădiți,
Lipite trupuri, suflete stinghere,
Ca niște emigranți trudiți
În pîntecele unei vechi galere
Spre vreo Americă de vis porniți.

Fata cu ochi de diamante negre
Turna-n pahare băutura tare
Și lungi priviri scormonitoare
În piept ca niște suliți negre
Ne pătrundeau pe fiecare.

Ce sculptor scăpătat și neguros
Lăsase cîrciumarului drept plată
Statuia-aceea bărbară, lucrată
Parcă din smoală, Veneră ciudată
Cu creștetu-n tavanul unsuros ?

Fata cu şolduri dolofane
Pe care o iubisem rînd pe rînd
Cînta romanţe suburbane
Cu glasul răguşit şi blînd
Al unei vechi toxicomane.

Urlau în viforul de-afară
Toţi musafirii la sabat
Şi ne chemau neîncetat
Să ne-avîntăm cu ei afară
Pe coama vîntului turbat.

Dar noi priveam cu gîndul ostenit
Printre banalele refrene
Pe-un nou tovarăş chiar atunci venit
(Şi presimţiri subpămîntene
Ne-nvăluiau domoale şi viclene).

De unde răsărise printre noi ?
Nici unul nu-l văzuse la intrare.
Ce adunare de strigoi !
Statuia ne turna-n pahare
Şi sta la masă lîngă noi.

Să te mai miri de noul musafir,
De-mbrăcămintea-i demodată ?
Purta un frac verzui cusut cu fir,
Pantofi cu copci de-argint, cravată lată
Cît un ştergar, manşeta fin brodată.

Cu ochi sticloşi în fundul feţei slabe
Ne măsura tot învîrtind încet
În degetele lungi ca nişte scoabe
Un ascuţit şi fin stilet
Cu teaca plină de-ncrustări arabe.

L-am ascultat vorbind apoi
În glas cu mlădieri feline ;
La vorba lui dorinţe noi
Şi crîncene-aprindeau rubine
În întunericul din noi.

Vorbea despre-o oştire mare,
De-ntunecatul Împărat,
Şi despre-o stranie-njghebare,
Cu suflete de cumpărat :
Răsplata nu e viitoare.

La braţe ne-am crestat pe rînd
Şi-am iscălit apoi cu sînge.
Statuia ne turna cîntînd
Cu glasul răguşit şi blînd.
Rachiul avea gust de sînge.

Ha ! Ce duhoare de pucioasă !
Unde-i tovarăşul ciudat ?
Nu l-ai văzut jucînd pe masă
Cu fracu-n coadă verde ridicat ?
Copita din pantof ieşea lucioasă...

Cîţi au plecat, cîţi au rămas
Din ceata noastră de atunci ?
Trecut-a timp — un veac ? un ceas ? —
Blestemu-acelei vechi spelunci
Ne urmăreşte pas cu pas.

ÎN MARILE SINGURĂTĂŢI

În marile singurătăţi din mine
Aud de mult un cîntec. Dar e cîntec
Ceva ce nu se poate auzi
Decît doar cu urechea sufletului :
Sunete stinse, susur de astre,
Vîrtej de vis şi amintiri de vînturi,
Sonoră-nchipuire ce poate fi lumină,
Prezenţă care-nlătură cuvîntul ?

De cîte ori nu m-am urcat
În luntrea somnului, crezînd că poate
Voi izbuti, plutind la întîmplare
Pe mările tăcerii dinăuntru,
Să dau de-acel prea tainic cîntăreţ
(Un cîntăreţ tot trebuie să fie !),
Frăţeşte să-l întîmpin şi să-i spun :
„Prietene, deşi te port în suflet,
Eu încă nu te-am cunoscut în viaţă !"

Atît de slab s-aude cîteodată
Parcă-i pierdut prin depărtări de stele,
Iar alteori îl simt aici aproape
Ca o vioară după un perete
Şi doar o uşă parcă ne-ar desparte,
Dar nici n-am apucat să fac un pas
Şi mă găsesc zvîrlit din nou
Pe ţărmul vieţii zilnice şi treze,
Naufragiat al somnului.

Dar alteori, pornind să-l caut, iată,
O spaimă mă învăluie deodată
Şi sînt silit de-un jurămînt ciudat
Să-mi duc cu trudă visul pîn-la capăt.
Cumplite gînduri amenințătoare !
Mi-e frică să nu aflu cine ştie
Ce taină înspăimîntătoare !
Cum pot să cred că e la fel cu mine
Ceva ce poate-a coborît din astre ?
Ce chip să dau necunoscutului din mine ?
Şi-atunci mă zbat să scap din visul meu,
Dar el nenduplecat m-aduce-n preajma
Enigmei către care mă simt atras mereu,
De care mă desparte mereu o spaimă nouă.
Şi-aşa mă lupt cu spaima şi dorinţa,
Statornice, zadarnice-amîndouă.

Trec cîteodată zile lungi în care
Pe neştiute cîntecul dispare,
Şi amintirea lui atunci, mai vie
Chiar decît e prezenţa lui, mă doare,
O, dulce vînt prin inima pustie !
La fiecare grea răscruce-a vieţii
L-am auzit vestindu-mă frăţeşte,
Şi morţii mei cînd vin să mă întrebe
El ca un greier vorba le-o-nsoţeşte.

În dup-amiezi de-ntoarceri în trecut
Şi-n nopţi adînci cînd tot ce m-a durut
În viaţă se trezeşte-n suflet iară,
Simt cîntecu-adiind în preajma mea
Aşa cum într-un vis odinioară
Mi s-a părut c-aud vorbind o stea.

O, cîntecul acesta fără nume
Am să-l aud şi-n pragul morţii oare ?
Voi izbuti în clipa mea din urmă
Să pot cunoaşte fără dor şi spaimă
Pe cîntăreţul cel ascuns în mine ?

M-ATÎRN DE TINE, POEZIE

M-atîrn de tine, Poezie,
Ca un copil de poala mumii,
Să trec cu tine puntea humii
Spre insula de veşnicie
La capătul de dincolo al lumii.
Mă vei lăsa acolo singur
Alături de toţi morţii lumii ?

Şi în Egipt, acum cinci mii de ani,
Va fi fost poate un poet
Care şi el încerca să măsoare
Hăurile vremii viitoare
Şi care căuta să potrivească
Gîndirea lui cea pămîntească
Pe ritmul deşirat al veşniciei.

Ce fericit era acel poet
Cînd se gîndea că după moarte
Unul măcar din cele trei suflete-ale lui
Va rămîne să plutească mai departe
Pe valurile viitorului !

Cu neclintire el credea
Că după mii şi mii de ani de zbor
Sufletul cel călător
Se va statornici pe-o stea
Cu care-apoi va hoinări prin haos.

Mumia lui mai zace poate încă
Şi-acuma în vreo tainiţă adîncă,
Privind cu ochi uscaţi de aşteptare
Tavanul cu inscripţii funerare.
Şi poate noaptea cînd şacalii latră
Rencepe viaţa robilor de piatră.
O stáfie de torţă se aprinde ;
Scot robii milenarele merinde ;
Străvechile bucate pe vatră fierb în bliduri ;
Dănţuitoare roşii coboară de pe ziduri
Şi-şi farmecă stăpînul, fantomă ca şi ele,
— Şi sufletul cel veşnic pluteşte printre stele.

Dar eu, vlăstar al unei lumi bătrîne,
Ros de-ndoieli, bolnav de nostalgii,
Zadarnic caut o cerească pîne
În raftul vechilor mitologii.

Zadarnic caut să privesc şi eu
Spre sigure limanuri viitoare ;
În peşterile sufletului meu
Torţa nădejdii pîlpîie şi moare.
(O, blestemat să fie gîndul care
Mă-ndeamnă s-o aprind mereu !)

Nimic în mine nu mă-mbie
Să cred în viitoarea mea mumie.

Încerc să-mi făuresc din îndoială,
Din visuri şi melancolie,
O amăgire-originală.

Ajuns în preajma ultimului prag,
Mai şti-voi oare c-am trăit în Terra,
Prin veacu-al douăzecilea din era
Numită după un ilustru mag ?

Voi fi atuncea unul dintre
Acele anonime duhuri
Care se-nghesuie să intre
Pe poarta marilor văzduhuri.

Se mai cunosc între ei morţii ?
Ce singur trebuie să fii
Cînd treci pe totdeauna pragul porţii
În ceea ce aice numim noi veşnicie
Dar care-acolo poate este
O nouă înşelătorie
Cu spaţiu şi vreme şi vechea poveste !

Se mai cunosc între ei morţii ?
Dar dacă dincolo vom deveni
Nişte făpturi hidoase şi mişele,
Noi care ne iubim ne-om duşmăni,
Iubind pe cei ce-au vrut să ne înşele,
Prieteni cu vrăjmaşii noştri de-astăzi,
Vrăjmaşi ai celor care azi ni-s dragi ?

O prea ciudată nălucire
În noaptea inimii învie !
Văd o străveche mînăstire
În preajma anului o mie
În care-un scrib extatic scrie
Pe-o foaie veche de psaltire,
Cu gînd sfios de veşnicie :
E-aproape marea ispăşire,
M-atîrn de tine, Poezie !

VIAŢA ALĂTURI

Zilele mele, rupte drapele,
Smulse se duc în vîntul mare-al vremii.

Pitagora, ce auzeai
Cînd plăsmuiai muzica sferelor ?
Ecoul uraganelor stelare
Şi-al căilor lactee ce-n haos se resfiră
Venea pînă la tine să te-ndemne
Ca un acord prelung de liră,
Un curcubeu de sunete solemne.

Duhul acelei muzici stinse
Nu mai răspunde gîndurilor noastre
Şi hora sferelor aprinse
A-ncremenit pe pajiştile-albastre.

Te vei topi şi tu în vîntul mare,
Duh nemilos al vremii mele,
Fantomă de-ndoială şi-ngîmfare !

Din timpul meu aş vrea să sar
Pe-o rază rece de lumină
Să-nconjur cosmosul stelar.

Credinţe vechi şi încercate,
Fiţi diguri neînduplecate,
Zadarnic să vă tot lovească
Dorinţa mea cea diavolească.

Viaţa e-alături, alta mereu
Şi totuşi este una care mereu veghează ;
Voi mai găsi-o oare-n drumul meu ?

Caut ceea ce durează,

Miliardele de frunze care tremură în vînt,
Altele mereu şi-aceleaşi.

SÎNTEM FĂCUŢI MAI MULT DIN NOAPTE

Sîntem făcuţi mai mult din noapte.

Prezentul cu scînteia lui nu poate
Să lumineze-abisurile toate
Şi veşnicul amurg din noi.
Din cînd în cînd doar ies din adîncime
Ca nişte vietăţi din fund de mări
Necunoscute amintiri
Ce parcă nu sînt ale noastre,
Fragmente dintr-o viaţă pe care n-am trăit-o,
Crîmpeie care-ncearcă zadarnic să se-adune :
Un braţ, o ţeastă, lacul unui ochi
Cu nuferii pe care nu-i cunoaştem
Şi-o luntre ce ne cheamă cu vîslele de vis.

În marii munți de-ntunecime
Sînt osîndit să sap necontenit :
Ce voi găsi în adîncime,
Comoara unui gînd nemărginit
Sau vechea stearpă-ntunecime ?

Dar dacă noaptea mă va birui
Şi negre avalanşe grele
Din muntele cel mare se vor rostogoli
Şi mă vor nărui cu ele ?

Trecutul meu şi alte trecuturi şi mai vechi
Ca nişte continente scufundate
Sub suflet stau necercetate
Cu urme anonime şi străvechi :
Sînt visuri ale stîncii ancestrale,
Sînt amintiri din viaţa mea de plantă,
Fiori de viermi şi nostalgii astrale
(Şi poate-o tainică prefigurare
A vieţii mele viitoare).

Dezgrop în mine rădăcina lumii ;
În pieptul meu ce amintire grea !
O urnă-n care veacuri de vis şi-au pus cenuşa :
Luna sau inima mea ?

CÎNTEC DIN ANII BLESTEMAȚI

Eu multă vreme n-am mai privit cerul.

Mergeam cu sufletu-nvelit în ceață
Pe străzile-unui vechi oraș în care
Stau veacurile unul lîngă altul.
Acolo printre miile de oameni
Am fost mai singur decît niciodată :
Un Robinson cu insula în suflet.
Și totuși eram omul cu-o sută de prieteni.

Vedeam amurgu-n geamuri de biserici
Și stelele în ochii femeilor nocturne.
Prin piețe largi de marmură lucioasă
Zăream vrun fir de veștedă mătasă
Din rochia ruptă a lunii.

Ploaia cădea, întotdeauna neagră ;
Şi vuietul de trenuri subterane
Îmi amintea de tunete uitate.
Amiaza zilelor dogoritoare
Se prelingea cleioasă pe trotuare.
Şi cînd priveam copacii pleşuvi pe bulevarde,
Ştiam c-am mai îmbătrînit cu-o toamnă.

Aşa mă stăpînea oraşul mare.

În vremea asta, dincolo de el,
În libera natură creatoare,
Ştiam că toate au rămas la fel :
Pădurile sălbatice prin care
Nestingherite umblă căprioare,
Şi munţii mari în care numai vîntul
Înfige zdrenţuitul lui drapel,
Şi drumurile multe ce-nvăluie pămîntul
În mreaja lor de vis şi de mister,
Corabia verzuie a zorilor pe valuri,
Amurgurile sîngerînd pe dealuri,
Şi peste tot, statornic, neistovitul cer.

Dar eu, captiv al marelui oraş,
Rătăcitor prin funduri de foburguri,
Uitam de vraja vechilor amurguri,
Simţind cum creşte-n mine un cîntec uriaş,
A cărui fire simplă şi adîncă
Nu izbutisem s-o dezvălui încă.

Fugind mereu de mine însumi
Şi întîlnindu-mă mereu în cale,
Delaolaltă liber şi robit
De zidurile vechii capitale,
Eu căutam în labirintul ei
Un vis cu neputinţă de găsit
Şi-al cărui dor aveam să-l uit odată,
Cînd anii blestemaţi aveau să piară,
Luînd cu ei robia mea ciudată.

PESTE CÎTE MII DE ANI

Peste cîte mii de ani natura
Va scoate iarăşi din neant
Alcătuirea de celule
În care sufletu-mi visează
Asemeni unui împărat captiv ?

O, frate, tu mai mult decît un frate,
Replica mea-n eternitate !
Nu te cunosc şi nu mă vei cunoaşte.
Vorbele mele scrise-acuma
Vor fi de multă vreme spulberate
În ziua cînd tu te vei naşte,
Şi limba chiar în care sînt rostite
Va fi pierit atunci şi doar un singur
Crîmpei de manuscript într-un muzeu
Va chinui pe eruditţii vremii,
Şi îngropat în el pe veşnicie
Dormi-va fără nume gîndul meu.

Mă-ndeamnă totuşi către tine
O neclintită năzuinţă
Şi scriu acest poem zadarnic
Mînat de strania credinţă
Că gîndurile noastre înrudite
Se vor pricepe peste vremi şi oameni,
În limba fără ţară a visului rostite.

Să ştiu că-ntr-adevăr vei exista,
O, n-aş mai fi atunci atît de singur
— Singur chiar lîngă vechi prieteni,
Singur chiar lîngă dragostea mea
— Dragostea mea cu care stau alături
Aşa cum amîndoi ne-am reflecta
În aceeaşi oglindă,
Fără să ne privim unul pe altul în ea...

Dar pentru ce să te mai caut oare,
Vis fără chip al învierii mele,
Prin neştiute vremuri viitoare ?

Tu poate de pe-acum alergi prin lume,
Duh care n-ai nici patrie nici nume,
Şi poate nevăzuta ta aripă
Mi-atinge sufletu-n această clipă...

Amăgitoarea nălucire
A unui dor amar de nemurire
Ademeneşte biata omenire.

Dorinţa noastră de reîntrupare
Ne chinuieşte în zadar.
Să ne mîndrim că fiecare
Din noi e-un unic exemplar,
Fără putinţă de reeditare !

MONOLOG ÎN BABILON

1967

CĂUTĂTORUL

Ai socotit că soarele mai arde
Abia vreo cincisprezece miliarde
De ani... Numai atît ? De azi pe mîne ?
Şi-atunci, cu veşnicia cum rămîne ?

Nu asta te opreşte să cugeţi mai departe :
Doar ştii că timpul n-are moarte.
Un calcul scurt, de două sau trei linii
Şi-ai întrecut viteza banală a luminii.
Ca-n mii şi mii de repezi răsfrîngeri de oglinzi
Ţi-e mintea străbătută de căutări rebele.
Ai spune că şi mîna în sus cînd o întinzi
Ţi se lungeşte braţul pîn-la stele.

Ai dat cu tifla ticăloasei sorți,
De-amenințarea ei nu-ți pasă,
Și-n timp ce spargi absurde porți
Nici o sfială nu te mai apasă.

Și cînd din lungi peregrinări
Te-ntorci pe căi de raze și de unde
În lumea dinăuntru, a inimii profunde,
Tot mai găsești acolo întrebări.

TAINICUL ŢEL

Era un vălmăşag imens de scări,
Asemeni unei uriaşe schele
Care-astupase cele patru zări.
Şi eu urcam şi coboram pe ele.

De lemn, de marmură, de lut, de fier,
Şi vechi şi noi, şi simple şi luxoase,
Ce arhitect nebun le ridicase,
Haotică grămadă către cer,
Într-un avînt de trepte hărţăgoase ?

Treceam din una-n alta şi mereu
Îmi răsărea tot altă scară-n faţă,
De parcă toate scările din viaţă
Se-ngrămădiseră-mprejurul meu !

Cum n-aveam călăuză să mă-ndrepte
Pe-aceste pentru mine noi meleaguri,
Umblam buimac prin aceşti munţi de trepte,
De rampe, de platforme şi de praguri.

Nădejdea unui ţel de mult promis
Stîrnise căutarea mea-ncordată.
Ce ţel anume ar fi greu de zis
Şi dacă l-aş putea rosti vreodată,
Ar fi în limba ce-o vorbeşti în vis
Cînd cugetu-i şi vorbă totodată.

De la un timp, aceste răsucite
Şi încurcate scări se deznodară,
Şi-acum, în largul zării descîlcite,
Văzui deodat-un cer înalt de vară.

Ostenitoarea mea călătorie
Se preschimbase-n tihnă şi splendoare ;
Şi-am chiuit atunci de bucurie,
Slăvind acest azur de sărbătoare.

Într-o vîlcea cu lunci şi heleşteie,
Cu crînguri şi grădini, în faţa mea,
Spre zări adînci şi limpezi o alee
De mari columne albe se-ntindea.

Nădejdea mea ascunsă nu minţise
Şi nu-n zadar făcusem drumul lung.
Acum blestemul scărilor pierise,
Şi ţelul meu aveam să mi-l ajung.

Cu sprinten pas, voios m-am avîntat
Pe drumu-acela de triumf şi slavă,
Cînd iată că un fapt neaşteptat
Schimbă deodată graba-mi în zăbavă.

Columnele, care păreau sortite
Să poarte numai cerul fără nori,
Erau la vîrf, ca nişte sperietori,
Cu capete de om împodobite.

Mirat destul de-aceast-orînduire,
Voiam să plec, dar iarăşi zăbovii,
Cînd desluşii, spre marea mea uimire,
Că toate capetele erau vii !

Şi ce pocite chipuri ! Strîmbe guri,
Tumefiate buze, nasuri roase,
Obraji cu negi cît nişte nuci, frunţi joase,
Ochi storşi, urechi pleoştite, tot figuri
Dintr-un muzeu de monştri parcă scoase !

Sucindu-se pe gîtul lor de piatră,
Ca la un semn cu toatele-ncepură
Să-mproaşte-ocări şi răcnete de ură,
Batjocuri crunte şi sudălmi de şatră,
Scuipînd prelung, cu plescăiri şi bale,
Pe lespezile-aleii triumfale.

Şi peste toat-această hărmălaie,
Pornită vifor împrejurul meu,
O vorbă s-auzea ţîşnind mereu
Ca ţipătul nătîng de cucuvaie
Din toate gurile : Eu ! Eu ! Eu ! Eu !

Aceste capete patibulare,
Nesocotind cumplitul lor destin,
Se îngîmfau zbierînd şi fiecare
Voia să-ntreacă zbierătul vecin,
Şi-n nebunia lui dominatoare
Îşi împroşca zadarnicul venin.

De asta am bătut atîta cale
Şi-am străbătut atît noian de scări,
S-aud cum capetele infernale
Şi-aruncă unul altuia ocări
Şi pîngăresc aceste clare zări ?

Dar n-avui timp să-mi strig nedumerirea
Şi nici să-mi caut liniştit de drum
Fiindcă ceea ce vedeam acum
Îmi ţintuia şi gîndul şi privirea.

La capătul aleii urlătoare,
Asemeni unui paznic solitar,
Se ridica, lucind înaltă-n soare
O singură columnă, ca un far.

Şi sus, ca stîlpnicii din vremi străvechi,
Rînjindu-şi colţii şi strîngîndu-şi pumnii,
Un Demon sta pe creştetul columnii
Şi mă privea ca un prieten vechi.

SCAMATORUL DE PE MUNTE

Întinse-n zare brațele-i vînjoase
Și le-ncordă cu mîini încovoiate,
Parc-ar fi strîns niște odgoane groase ;
Apoi, plecîndu-se ușor pe spate,
Trase
Spre dînsul zările ca niște pînze ;
Și-atuncea cerul se-ncreți, se strînse,
Se ofili
Și, tremurînd din mii de cute-albastre,
Mototolit se prăvăli
La picioarele noastre.

Un soare sclerozat tînjea
La marginile zării după care
Se chinuia zadarnic să coboare ;
Și-n față muntele pleșuv rînjea,
Cu dinți de stîncă înroșiți de soare.

El iar întinse brațul deșirîndu-l
Interstelar, cotrobăi prin zare,
Ajunse soarele și, apucîndu-l,
Îl azvîrli cu nepăsare,
Rănită caracatiță, pe-o stîncă.

Inima soarelui bătea încă
Și-mprăștia cu fiece bătaie
O roșie, spasmodică văpaie.

Cu-același gest se-ntoarse-apoi în pripă
Spre muntele cu zdraveni colți de rocă,
Și namila se nărui-ntr-o clipă,
Ca un castel de mucava și cocă.

Furtuna se ițea de după stînci,
Dar el,
Culese vîntul slobod din văgăuni adînci
Și-l încrustă, safir, la un inel.

Se înclină apoi surîzător,
Ca un curtean din vremi de mult apuse,
Și mă lăsă, nevolnic spectator,
În mijlocul acestei priveliști descompuse.

Şi nu-ndrăzneam să mai ridic privirea
De la soarele care murea,
De teamă să nu văd deasupra mea,
Mai cruntă chiar decît nemărginirea
După căzuta cerului perdea,
Imensa schelărie a haosului negru,
Cu pînze de păianjen prin hăurile-astrale
Şi care-ar fi putut din clipă-n clipă
Să se prăvale
Şi să mă-ngroape sub ruine
C-un zgomot mai strident decît tăcerea
Care mugea întemniţată-n mine.

DIMINEŢI

Prin măhălăli cu străzi bolovănoase,
Casele-aveau acoperişuri trase
Pe ochi şi se uitau la tine strîmb.
Biserici proaspăt văruite
Rîdeau din clopote, pe cîte-un dîmb
Suite,
Cu tălpile în troscot şi creştetu-n azur.
Provincial, tramvaiul se hîrîia mahmur,
Ca o ciudată diligenţă fără cai.
Şi în văzduhul zorilor de mai,
Ce-ţi mîngîia c-un suflu dulce faţa,
O dată cu mireasma salcîmilor simţeai
Duhoarea care iese din case dimineaţa.

Cîini slabi şi trişti visau pe maidane ;
Pe la dugheni, cu vuiet, se ridicau obloane ;
Fanaragiul cu prăjina lui
Se furişa pe lîngă pereţi, umblînd tehui,

Ca un strigoi pe care l-au prins zorii ;
Învăluiţi în praf, măturătorii
Pluteau ca nişte biblici stîlpi de ceaţă.

Într-un avînt de viaţă vagabondă,
Tu alergai spre soare şi verdeaţă,
Să prinzi în braţe dimineaţa blondă.

Lîngă rohatcă, la un han,
Cîntau doi muzicanţi, trombon, vioară,
Cîntau uitaţi acolo de cu seară,
Şi-n zorii zilelor de vară
Îi întîlneai, aceiaşi în fiecare an.

De-acolo tîrgul se pierdea-n pădure,
Şi viaţa cea aievea în vis se prelungea.
Clipele dintr-o dată se desprindeau mai pure
Şi picurau în suflet mărgea după mărgea.

Viaţa trecea domoală ca o luntre
Pe luciul liniştit al unui iaz,
Şi tu simţeai cum încolţeau sub frunte
Amintirile culese azi.

Stagnante vremuri !
Ce nămeţi de vis
S-au aşternut peste-amintire,
Şi au închis
Mumia vieţii tale de-atunci ca-ntr-o zidire
De paraclis
Din cea mai depărtată mînăstire !

Cred că şi-acuma dacă te-ai întoarce
În locu-acela ocolit de Parce,
Ai prinde încă timpul de-atunci, rămas în drum,
Şi l-ai găsi, sărit din veşnicie,
La hanul unde poate că şi-acum
Vioara şi trombonul îşi ţin tovărăşie.

RĂZVRĂTIRE

Visez o răzvrătire a lumii vegetale.

De la lichenii palizi ai cercului polar
Pîn-la giganții arbori ai zonei tropicale,
Ciuperci sau flori, mlădițe sau trunchiuri colosale
Pornesc să-nfrunte omul, uzurpator flecar
Al mutei lor domnii primordiale.

Păsările călătoare
Au dus din continent în continent
Vestea cea mare ;
Și-acum, în orice vrej, în orice floare
E demonul revoltei, subtil și violent.

Eucalipți și cedri cu brațe uriașe
Și baobabi bubonici cu trupul numai noduri
Se năpustesc năprasnici spre marile orașe
Zdrobind palate, fabrici, gări, hale, turnuri, poduri.

Din ecuatorialele coclauri
Lianele cu brațe de hidre și balauri
Se furișează și se-ntind,
Își iau avîntul
Și-ntr-o rețea de funii vii cuprind
Pămîntul.

Și arbori fără nume, giganți cu brațe-căngi,
Ies fioroși din junglă cu uraganu-n coarne
Purtînd, drept coliere, șerpi boa și, drept goarne,
Maimuțe urlătoare împleticite-n crengi.

Un pîlc de mari sequoia pornește la asalt,
Și înghițind distanțe de ceasuri dintr-un salt
Vijelios ajunge drept la țel :
Și iat-un zgîrie-nouri de sticlă și oțel.
Se prăbușește alb, inert, înalt,
Titan tembel.

Din taiga purced oștiri de pini,
Fac pași de șapte poște săltînd din rădăcini
Ca niște strîmbe picioroange
Și sînt atît de deși încît întorc din cale
Largile fluvii ecuatoriale
Făcînd o gîrlă seacă dintr-un Gange.

Din crengi ca din ascunse catapulte
Sar stînci întregi zvîrlite la depărtări de stele
Şi cad peste pămînt atît de multe
Încît astupă mările subt ele.

În orice fir de iarbă un ghimpe încolţeşte,
În fiecare frunză un ochi ascuns palpită ;
Şi în pămînt tuberculi şi bulbi scobesc hoţeşte
O boştiură perfidă ce-i gata să te-nghită.

O forţă-năbuşită de mii şi mii de ani,
Ascunsă-n pulsul molcom al sevei, îşi ia vînt
Cu zbucium de cutremur şi clocot de vulcani ;
Şi era vegetală rencepe pe pămînt...

...Ca să dureze pîn-atunci cînd, poate,
În viitoare vremuri depărtate,
Metalele din beznă şi pietrele scuipate,
Surori cu-acelea care ard în stele,
Din noaptea nemişcării se vor trezi şi ele.

ÎNTÎMPINARE ÎN AZUR

Cînd am ajuns pe muchea acelui colţ de munte
Şi m-am oprit în faţa înaltului azur,
Prin văi, păduri bătrîne zăceau, desişuri crunte,
Şi-un curcubeu, boltindu-şi păinjeneasca punte,
Lega-ntre ei toţi munţii dimprejur.

Fugarnici nori pe ceru-nvineţit
Îşi aplecau sfărmatele drapele,
Şi soarele, în drum către-asfinţit,
Trecea solemn şi paşnic printre ele.

Un vis de slavă şi singurătate
Se-aprinse-atunci în mine ca un mit
Ce multă vreme-arsese molcomit
Şi-acuma izbucnea în libertate.

Şi muntele deodată a fost o navă mare,
Pe-a cărei proră-naltă eu, călător stingher,
Stam gata de plecare pe mările din cer,
Spre lumea care-i dincolo de soare.

Voiam să merg să-ntîmpin pe vechii semizei
Învingători de hidre veninoase,
Săgetători şi Herculi şi Persei
Pe care omenirea în rătăcirea ei
De multă vreme nu-i mai cercetase.

Din zare asfinţitul mi-a-ntins de bun venit
Licoarea lui de aur în azurii pocale.
Şi muntele se smulse din hăuri — şi-am pornit
Senin, puternic, mîndru, pe mările astrale.

SIRINX

Naiadă înainte de-a fi nai,
Ţii minte, Sirinx, cînd cutreierai
Arcadia prin lunci şi prin poiene ?
Cînta lumina-n părul tău bălai
Şi zări de cer albastru printre gene
Se revărsau cînd, veselă, zîmbeai.

Purtai o tolbă cu săgeţi uşoare,
Un arc de corn, arareori întins,
Şi-o haină scurtă şi fluturătoare,
Încinsă, după ritul Dianei, foarte strîns.

Te urmărea sărind printre copaci
Acel năstruşnic zeu cu duh de vraci,
Om de la brîu în sus, cornut, păros,
Şi ţap zburdalnic de la brîu în jos.

Dar cînd, arzînd de dragostea ta, Pan
A încercat cu vorbe aprinse să te prindă,
Te-ai repezit spre rîul prieten şi viclean
Rugîndu-l să te soarbă în recea lui oglindă.

De teama zeului lasciv şi slut,
De care nu te mai puteai ascunde,
Te-ai prefăcut
Într-un tufiş de trestii, trist foşnitor pe unde.

Pan te-a cules. Şiretul zeu
Te-a înviat în cîntec suflînd în şapte trestii.
Şi tu de-atunci ai dăinuit mereu
În viaţa fără moarte a poveştii.

Din ţara ta cu dafini şi măslini
Şi crînguri cu mireasmă de-oleandru şi de cimbru,
Cum ai ajuns tu printre fagi şi pini,
În munţii străbătuţi de urs şi zimbru ?

Te-am întîlnit odată (în care veac nu ştiu,
Căci anii tot mai deşi se strîng sub frunte)
La cotitura unui drum pustiu
Ce se-adîncea printre păduri de munte.

Erai din nou naiada din văi arcadiane :
Îţi lepădaseşi tolba şi arcul tău de os,
Dar cingătoarea castă a sprintenei Diane
Strîngea şi-acuma trupul tău zvelt şi mlădios.

Cînta lumina-n păru-ţi ca şi-atunci
Cînd străbăteai arcadiane lunci,
        Dar cerul dintre gene acum nu mai rîdea
Şi era toamnă în privirea ta.

Şi totuşi nici un zeu îndrăgostit
(Pan a murit demult, răpus de cruce)
Nu te pîndea din umbră să te-apuce
Şi să descingă trupul tău rîvnit.

De ce această frunte fără pace ?
Nici un necaz nu te-aştepta în drum
Prin liniştitele meleaguri dace
    Prin care rătăceai acum.

Uimit ca de-un miracol, aş fi vrut
Să te întreb din care elixire
    De viaţă lungă ai băut
Ca să te-ntorci din nou în nemurire.

Dar tu ghicindu-mi parcă gîndul, ai
Întors spre mine capul tău bălai
        Cu o privire
Mai vorbitoare decît orice grai.

Şi-am înţeles atunci din ochii tăi,
    În care-o lume-ntreagă de vis murea uitată,
    Că ai pornit spre ţara cu-ntunecate văi,
    La rîul crunt pe care nu-l treci decît o dată.

UN STOL DE PĂSĂRI NEGRE

Un stol de păsări negre trecu, fior prelung,
Îngîndurînd amurgul de-azur şi de porfiră.
Chemări de-odinioară sunară-n mine lung
    Şi iar cu visuri mă ademeniră.

Mi-am spus atunci : „Din tihna acestei clare zile
Ce demon mă îndeamnă spre vechile furtuni ?
Tot astfel, rece-n tumul, şi ţeasta lui Ahile
Se-nviora de zarva aheilor străbuni.

De-atîtea vînturi turburi în care s-a zbătut
    Mi-e sufletul un steag cu pînza arsă.
    E timpul să mă smulg din cunoscut
    Şi să refac efigia mea ştearsă.

Gropar al vremii care-ntr-una piere
Şi, fenix, din ea însăşi se naşte iar, mereu,
Am adunat în mine ca-ntr-un mausoleu
Un vast norod de clipe efemere.

Ce minereu de amintiri ! Cînd oare
Voi izbuti s-aleg metalul pur
Şi să înalţ din clopote de soare
Ca un prinos augustului azur
Cîntecul meu suprem de sărbătoare ?

Dar ce-i al meu din ceea ce sînt ? Nimic aproape :
O aşchie de plasmă luată cu-mprumut
Pînă mă-nghite iarăşi adîncul spaţiu mut,
Dar şi o ţeastă-n care tot cosmosul încape !“

Apusul îşi stinsese de mult acum tăciunii.
Mijeau, prin negre colţuri de cer, lumini astrale.
Şi vînturile turburi care-mi dădeau tîrcoale
Se risipir-o dată cu răsăritul lunii.

PRIVELIŞTE

Amiaza chiuie-n văzduh,
Lovind în talgere de soare,
Şi păsări bete de zăduh
Se trag în umbră, la răcoare.

Adie-n plopi tremurători
Vioara vîntului de vară.
Cu trandafiri agăţători
Se-apleacă zidul în afară.

Se vede peste zidul scund
Huceagul de-aluniş şi mure,
Pîrîu-n vale, iar în fund
Un deal cu pîlcuri de pădure.

A fost cîndva pe-aici un schit,
Dar a rămas doar o chilie,
Cu-acoperişul învechit
Şi-o cruce strîmbă-n bălărie.

La negrul fluviu Acheron
S-au dus monahii cîte unul.
Din largul cerului amvon
Se-apleacă ciripind lăstunul.

Grădina se preface-n crîng
Şi urma omului se pierde ;
Cărări se şterg şi flori se stîng
Sub giulgiul ierbii des şi verde.

Prin funduri negre de păduri
S-au mistuit năluci şi iele ;
Surîsul paşnicei naturi
Alungă duhurile rele ;

Şi-n aer simţi fiori păgîni
De limpede legendă greacă :
Acteon fugărit de cîni
Pe-aice ar putea să treacă.

DINTR-O CĂLĂTORIE

De-aici de pe pleşuvul pisc
Privirea fără piedici zboară
Şi-aduce galben puf în plisc
Din soarele-aplecat spre seară.

Priveliştea-i la voia mea.
Stejarii răspîndiţi pe plaiuri
Mă-ntîmpină cu-o temenea
Şi mă-nsoţesc în lungi alaiuri.

Dar iată colo doi ciclopi
Trec prin zăvoaiele din vale.
Mă uit mai bine : sînt doi plopi
Cu argintii cămăşi de zale.

Spre-aceşti drumeţi cu straşnic pas
Trimit salutul meu cu vîntul,
Şi-ndată dealul prinde glas
Şi-mi frînge în ecou cuvîntul.

Dar dintr-un salt, dup-un colnic,
Au şi pierit acum hoinarii.
Mă-ntorc şi stau de vorb-un pic
Cu vechii mei amici, stejarii.

Spre munţi apoi mă-nchin solemn,
Şi fiecare îmi răspunde.
Din vale-mi face rîul semn,
Clipind la soare lung din unde.

Închipuirea fără frîu
Pluteşte-atotstăpînitoare.
Îmi bate inima în rîu
Şi creierul îmi arde-n soare.

Cu duhul vechiului Proteu,
Prin vii şi nevăzute fire
Care pornesc din pieptul meu
Mă simt legat de-ntreaga fire.

Vreau să m-amestec pe deplin
Cu plasma din adînc a vieţii,
Să fiu la fel cu-acel elin
De care pomenesc poeţii,

Şi căruia, în vremuri vechi,
Un zeu îi dase drept pedeapsă
Să-i crească frunze din urechi
Şi negre rădăcini din coapsă.

PE UN PAPIRUS

Sub cel de-al treilea Ptolemeu,
La curtea din Alexandria,
Mi-am dovedit cîndva şi eu
În hexametri măiestria

Şi-n vila mea de lîngă Nil,
Sub ochii stelelor amice,
Am preamărit în nobil stil
Părul reginei Berenice.

Un retor însă, sec şi şters,
Dar în tertipuri meşter mare,
Mă-mpunse cu perfidu-i vers,
Scris prost, dar plin de defăimare.

Văzînd cum gloriile trec,
Topite-n ură şi-n otravă,
M-am hotărît atunci să plec
Şi mi-am tocmit în port o navă.

Spre Rhodos era drumul meu ;
Dar vînturile-au fost vrăjmaşe,
Şi-am rătăcit ca Odiseu
Pe valurile nărăvaşe.

Dar zeii binevoitori
M-au apărat de naufragii
Pe ţărmul unde mîncau flori
Odinioară lotofagii.

Doar nişte păsări triste gem
Pe-acele sterpe-acum pămînturi.
Spre insula lui Polifem
M-au dus apoi domoale vînturi.

Ciclopii erau morţi de mult ;
La fel şi crudele Sirene :
Nu le-am găsit, ca să le-ascult,
Pe nicăieri cîntînd viclene.

Am prins atuncea gust şi eu
De lungi călătorii ciudate
Şi mi-am lărgit periplul meu
Spre ţările îndepărtate.

M-am însoţit c-un negustor,
Prieten vechi al meu din Deltă,
Neostenit navigator
Din Chipru pîn-la coasta celtă.

Cu el umblat-am îndelung
Din port în port, prin cinci imperii
Şi chiar prin locuri unde-ajung
Cu greu şi rar corăbierii.

Mergînd odată rătăcit
Printr-un ţinut din miazănoapte,
Pe unde soarele-i zgîrcit,
Am întîlnit sucite fapte.

Asemenea-ntîmplări nu ştiu
Dacă s-au povestit vreodată.
Cu trestie de Nil le scriu
Pe-acest papirus fără pată,

În Rhodos, unde-mbătrînesc
Ca dascăl cu-autoritate
În meşteşugul elinesc
Al elocuţiei ritmate.

*

Umblam de mult. În urma mea
Lăsasem portul plin de ceaţă
Şi marea turbure şi rea.
Plecasem dis-de-dimineaţă,

Cu negustorul meu amic,
Mai înăuntrul ţării, unde,
Aşa cum geografii zic,
Vînat de soi prin văi s-ascunde

Şi este miere din belşug
Şi ceară albă cu duiumul.
Un barbar lung şi dăpăug
Mergea cu noi s-arate drumul.

Era un băştinaş dibaci ;
Ştia puţin şi elineşte,
De-aceea-l luasem de tălmaci,
Vorbind cu el prieteneşte.

Aveam în navă vin focos,
Adus din insule eline,
Şi amfore cu pîntec gros,
De untdelemn de aur pline.

Aveam şi bani de-argint. Cu ei
Mergeam acum în căutare
De ceară albă şi de piei
Şi blănuri de-animale rare.

Urcam încet un deal rîpos,
Tîrînd picioare ostenite,
Pe-un drum îngust şi grunzuros,
Prin mari păduri îngălbenite.

Prin ramuri se cernea ușor
Lumina toamnei, neguroasă,
Și mă-ndemna să-mi înfășor
Mai strîns pe trup hlamida groasă.

Sătul de-acest urcuș viclean
Și obosit de-atîta cale,
M-am așezat pe un buștean,
Să-mi scot țărîna din sandale.

M-am odihnit puțin. Apoi,
Sculîndu-mă, pornii în grabă,
Ca să-i ajung pe ceilalți doi.
Dar nu-i găsii. Ciudată treabă !

Întîrziasem eu prea mult ?
În van lungeam acuma pasul.
Am stat o clipă-n loc s-ascult,
Doar voi putea să le-aud glasul.

Dar n-auzeam decît, prelung,
Un zvon de vînt prin frunze moarte.
Și-atunci am dat un chiot lung,
Străbătător prin văi departe.

Dar liniștea de nepătruns
Domnea statornică și-adîncă.
Și numai Echo, drept răspuns,
Mă îngîna de dup-o stîncă.

Din nou, printre stejari bătrîni,
Pornii. Dar la o cotitură,
Ca degetele unei mîni,
Cinci drumuri noi se desfăcură.

Pe care să mă duc ? Pierdut,
Am stat o clipă-n contemplare.
Pe cel din mijloc, mai bătut,
Am apucat, la întîmplare.

Lăsînd pădurea de goruni,
Mă duse drumul prin vîlcele
Acoperite de aluni
Şi corni cu sîngerii mărgele.

Cu-ncetul negura pierea.
Se descreţea cereasca frunte.
De bună seamă, vremea rea
Se-oprise dincolo de munte.

Gerosul Boreas hursuz
Plecase-n peşteri să se culce,
Şi-acum, molatec în auz,
Şoptea prin crengi zefirul dulce.

Priveliştea se limpezi ;
Nu mai era nici frig, nici ceaţă.
Un soare cald de miazăzi
Trezea în mine-o nouă viaţă.

Din ţara negurii abia
Dacă făcusem zece stadii,
Şi-acum privirea mea sorbea
Un cer curat ca al Heladii.

Am poposit pe un colnic.
Un munte-nzăpezit în zare
Ca marmura de Pentelic
Lucea cu creştetul în soare.

Jos, ca un mare talger plin
De daruri şi de trufandale,
Sub cerul molcom şi senin
Se răsfăţa domol o vale

Cu lanuri, pajişti şi cirezi.
Rostogolind albastre unde,
Un rîu curgea printre livezi
Cu poame aurii, rotunde.

Şi eu mă minunam privind :
Să fie-acele fructe rare
Care s-aduc de pe la Ind,
Din ţara soarelui-răsare ?

Deşi-n văzduh se răspîndea
Aroma lor de mirodenii
Şi le zăream în faţa mea,
Tot mă temeam că sînt vedenii.

Dar în sfîrşit înţelesei
Că nu era o nălucire.
Şi-am lăudat atunci pe zei
Ca pentru-o bună prevestire.

În pacea veselei amiezi,
Pe-o coastă, lîng-o pădurice,
Zburdau pe iarbă miei şi iezi
Ca în Arcadia ferice.

Dar naiului iubit de Pan
Nu-i răsuna pe-aicea glasul.
Văzînd departe un cioban,
Îmi îndreptai spre dînsul pasul.

Cu capu-n piept, şedea cuprins
De-o-ncremeneală prea ciudată.
Uşor pe umăr l-am atins.
El fruntea-şi ridică deodată

Şi mă privi. Avea un chip
Strălucitor de tinereţe,
Dar, ca şi faţa lui Edip,
Plin de-o sălbatecă tristeţe.

Ca trăsnetul privirea lui
M-atinse c-un fior de moarte.
Voisem să vorbesc. Tăcui,
Pornind de-acolo mai departe.

Pe lîngă argintii smochini
Mergeam acuma pe-o alee
Ce se-ntindea printre grădini
Cu temple şi mausolee.

Porumbi zburau din ram în ram,
Şi toată ginta păsărească
Cînta de zor. Dar nu zăream,
Nici o făptură omenească.

Dormeau sub cerul de safir
Palate albe cu porţi grele
De bronz şi scări de roş porfir.
Dar nici o strajă lîngă ele !

Să fi ajuns, de zei trimis,
În reşedinţa funerară
A unei noi Semiramis,
Stăpînă peste-această ţară ?

Stăteam aşa pe gînduri, cînd
Zării venind un om spre mine ;
Şi mult m-am bucurat văzînd
Că i-s veşmintele eline.

În cel mai nobil atic grai
De-ateniană armonie
Mă repezii şi-l salutai
Cu patos şi prietenie.

El mi-aruncă nedumerit
O turbure căutătură ;
Pe urmă, tainic şi smerit,
Îşi duse degetul la gură

Şi, fără-a scoate un cuvînt,
Cu-n gest de-adîncă resemnare,
Punîndu-şi ochii în pămînt,
Se-ndepărtă în graba mare.

De bună seamă, mi-am spus eu,
Pe-aceste locuri, poate sfinte
Şi închinate vrunui zeu,
Nu-i voie să rosteşti cuvinte.

M-am dus atunci la rîu, sătul
De-această linişte cumplită.
O fată întindea un sul
De pînză proaspăt înălbită

Pe malul nisipos şi lin.
I-am spus, vorbind cu-ndemănare,
Ca să n-o sperii : „Sînt străin
Şi vin de dincolo de mare.

O, spune-mi ce erou vestit
A dat acestei ţări un nume
Şi ce popor prea fericit
Trăieşte-n acest colţ de lume ?“

Ea nu-mi răspunse. Ochii ei
Mă pironiră cu-o privire.
Şi-am desluşit deodată-n ei
O cruntă deznădăjduire.

Dădu din umeri ca şi cînd
Ar zice : „Totul e degeaba“,
Îşi strînse pînza şi-n curînd
Plecă de-acolo-n toată graba.

Mi-am spus atunci : „Nici un mister !
Această barbară fecioară
Nu ştie limba lui Homer
Şi fuge ca o căprioară ;

Străini, fireşte, nu vin des
Pe-aceste locuri depărtate...“
Dar în curînd am înţeles
Că toate-aici erau ciudate.

Pe drum, prin lanuri, la fîntîni
Şi prin grădinile-nflorite,
Copii cu chipuri de bătrîni,
Femei cu feţele-mpietrite

De-o deznădejde fără leac,
Cum mă vedeau, din depărtare,
Cu mîna-mi făceau semn să tac,
Temîndu-se de vreo-ntrebare.

Şi ce priviri de osîndiţi :
Bănuitoare, crunte, grele !
Parc-ar fi fost mereu pîndiţi
De toate duhurile rele !

Şi toţi, copii, bărbaţi, femei,
Pe cît puteam să-mi dau eu seamă,
Vorbeau cu greu chiar între ei,
În şoaptă numai şi cu teamă,

Ca nişte vinovaţi munciţi
De crudele Erinii hîde...
Dar ce-s aceşti nefericiţi
Ce nu mai ştiu vorbi şi rîde ?

Sînt prigoniţi ? De ce se tem ?
De ce li-s ochii plini de groază ?
Ce chin îi roade ? Ce blestem
Nendurător îi încleştează ?

Sînt poate umbre care vin
Din lunga noapte funerară
Şi-mpinse de-un viclean destin
Trăiesc aici a doua oară,

Dar numai timp de-o zi ! Şi-apoi,
În lungi, şovăitoare cete,
Le mînă Hades înapoi,
La negrul Stix, cu ape-ncete.

Dar nu voi fi silit şi eu,
La fel cu-această tristă gloată,
S-ascult de fiorosul Zeu ?...
Şi m-am întors din drum deodată !

ÎNTÎLNIRE

Venit peste prăpăstii de milenii,
Un glas în mine pâlpîie domol,
Ca zîmbetul de ceară al Selenii
Plutind în spațiul înghețat și gol.

Ce vechi poet cu nume de poveste,
Așa cum crește-un arbor de mărgean
Din adîncime neagră de ocean,
A răsărit în mine fără veste ?

— Te știu de mult, din vremea cînd la Nil
Împărățeau cu faimă Ptolemeii.
În elegii cu meșteșug subtil
Cîntai femeia, stelele și zeii.

Te-am mai văzut, la Roma, sub Neron. Mi se pare
C-ai fost şi tu la cina cu ouă de păun.
Fălos era libertul, falernul însă bun.
Şi ce prilej de epigrame-amare !

În evul mediu ştiu c-ai stat ascuns
Prin sumbre mînăstiri benedictine,
Dar la lumină iarăşi ai ajuns
În secolul gîndirii libertine.

În craniul meu ai poposit acum
Cu glasul tău de dincolo de stele.
Cred însă că eşti gata iar de drum...
Sînt vremuri încîlcite. Sari din ele !

Spre care ev porneşti ? Ţi-aş da-ntîlnire
Prin librăriile-anului cinci mii,
Dac-or mai fi atuncea librării...
Dar va mai fi atuncea omenire ?

ALAI

Venise-acum şi-acel prea tainic ceas
Ce încă nu-şi aflase-n vreme rîndul,
Pe care îl trăisem doar cu gîndul,
Dar nu-i dădusem încă-n mine glas,
Ceas de plecare şi de bun rămas.

Mergeam printr-un tărîm de glod şi fum,
Bătut de vînturi şi uitat de soare.
Năstruşnici oameni mă-nsoţeau la drum !
Aveau cătuşe, lanţuri la picioare,
Şi chipuri parcă înmuiate-n scrum.

Ciudaţi ocnaşi ! Pe faţa lor murdară
De zgură şi de praf nu se vedea
Nici deznădejde, nici durere-amară.
Cătuşa o purtau ca pe-o brăţară,
Şi lanţul greu de fier ca pe-o cordea.

Am început atuncea să mă mir :
La nuntă merg, ori la spînzurătoare ?
Fiindcă gloata lor zornăitoare
N-o împingea din urmă nici un zbir
Cu bici de piele şi şuierătoare.

Pe-ncetul o-ndoială mă cuprinse :
Eu singur eram liber printre ei
Şi totuşi parc-aş fi fost eu, nu ei,
Cu mîini şi glezne în cătuşe prinse,
Iar ei, ocnaşii — păzitorii mei !

Cu glasul ruginit de lungi tăceri
I-am întrebat atuncea cu sfială :
Sînt osîndiţi ? sînt temniceri ?
Ca să-mi alung cumplita îndoială
Ce-mi grămădea în inimă poveri.

Dar ei, cu-acelaşi pas, cu-acelaşi scrum
Al neclintirii negre pe figură,
Învăluiţi în pîclă şi în zgură,
Mergeau, tovarăşi credincioşi de drum,
Cu ochi lunateci şi-ncleştată gură.

Ce glumă crudă şi ce vis nerod !
M-am repezit să ies din trista turmă,
Să scap de-acest tărîm de fum şi glod
În care spaime vechi te-ajung din urmă
Şi te-nsoţesc cu-absurdul lor prohod.

Zadarnic, însă pasul mi-l grăbii
Şi începui s-alerg prin glod şi şanţuri.
În urma mea, cu clinchete zglobii,
Suna mereu alaiul meu de lanţuri.

PRIN NIŞTE LOCURI RELE

Stătea de cerul limpede-agăţat
Un fel de soare alb şi lăbărţat,
Bulboană-n cer de şapte ori mai mare
Decît obişnuitul nostru soare.
Dar ca un ochi acoperit de-albeaţă
Avea o strălucire fără viaţă
Şi razele lui reci păreau să vină
Din depărtări de zeci de ani-lumină.
Şi mă-ntrebam din care văgăună
A haosului născător de astre
S-a rătăcit pe cerul lumii noastre
Acest gigant cu raze reci de lună.

Dar ceea ce vedeam în faţa mea,
Jos pe pămînt, de-asemeni mă uimea

Oraş era... Dar ce ciudat oraş !
Un încîlcit amestec uriaş,
De scări, de stîlpi, de bolţi, de monumente,
Îngrămădiri de piatră şi de fier,
Sucite-arhitecturi arborescente
Escaladînd văzduhul pîn-la cer,
Un babilon de turnuri şi palate
Din toate vremurile adunate,
Cu cîte-un zgîrie-nori înfipt în zare,
Sticlind cu zece mii de ochi la soare.

Dar o tăcere aprigă şi rea
Cu-aripile-i lugubre-acoperea
Acest şuvoi de zidărie
Monumentală şi pustie,
În care nici un om nu se zărea.
Această-ncremenită-nvălmăşeală
Din care orice suflu viu pierise
Parc-ar fi fost o scenă colosală
Cu nemaipomenit de mari culise.
Dar ce coturne trebuiau să-ncalţe
Actorii ca să poată să se-nalţe
Într-un decor care-atinsese norii ?
Şi cine erau oare spectatorii ?
Şi parcă m-aşteptam din cer să vie
Cu paşi de şapte poşte cine ştie
Ce vietăţi străine lumii noastre,
Ciclopi din alte lumi, coloşi din astre,
Cu chipuri fără chip, ciudat întoarse,
De razele-unor sori năprasnici arse ;
Fiinţe dintr-o lume ce nu-ncape
Nici în puternicile telescoape ;
Pe care strîmta minţii noastre-oglindă
N-ar izbuti să le cuprindă ;

Şi doar închipuirea care toarce
Un fir măestru mai presus de Parce
Cutează să se-apropie de ele...
Parcă-i vedeam pe-acei sosiţi din stele
Cu chip de semizei sau heruvimi
Cum vin şi hieratici se aşează
Pe dealurile din împrejurimi
Ca-n jilţuri mari cu cerul drept spetează...

Dar nemplinit rămase gîndul meu
Fiindcă nici un băştinaş din stele
Şi nici un oaspete din Empireu
Nu se-arătă pe locurile-acele.

În schimb văzui deodată venind de pe-nălţimi
Talazurile unei mari mulţimi
De oameni ce-ntr-o clipă inundară
Imensa metropolă funerară.

Luat pe sus ca paiul de furtună,
Prins în şuvoiul uriaş,
M-am pomenit cu dînşii împreună
Pe străzile ciudatului oraş.

Ce oameni să fi fost, din care parte
A lumii, de pe-aproape, de departe,
Nu ştiu, fiindcă nu-i pot ţine minte
Nici după chip, nici după-mbrăcăminte.

Privirea mea aluneca-n zadar
Peste această holotă obscură ;
Vedeam un furnicar de oameni, dar
Nu desluşeam o singură figură.

Parc-ar fi fost o mare vietate,
Ca mugurii aceluiaşi polip,
Un trup în mii de trupuri îmbinate
Şi-n mii şi mii de feţe-acelaşi chip.

Vorbeau... dar vorba lor îngăimată,
Din care nu prindeam nici un cuvînt,
Vuia ca marea cînd e zbuciumată
Sau ca pădurea vîjîind de vînt.

Şi lucrul cel mai nenţeles din toate
Era că valurile-acestei gloate
Din cînd în cînd se-ndepărtau, purtate
Parcă de-o mare, nevăzută mînă.
Şi-atunci eram o clipă singur ; dar
Abia făceam un pas sau doi şi iar
Mulţimea mă-nghiţea, din nou stăpînă.

Era un joc ? Dar ce sălbatec joc !
Ce demon meşter în funeste vise
Mă chinuia ? Ce vînt de nenoroc
Pe-aceste locuri rele m-azvîrlise ?

Mergeam şi mă simţeam tot mai stingher
În mijlocul acestor lighioane
Străine mie, poate chiar duşmane...

Şi m-am uitat atunci, pierdut, la cer.

Dar sus, printre frontoanele de temple
Şi turnurile-oraşului muzeu,
Privirea mea, grăbită să contemple
Un semn de bun augur de la vrun zeu,
Nu întîlni decît sinistra faţă
A soarelui cel alb şi fără viaţă.

Mulţimea însă nu-mi dădu răgaz
Să cuget la cumplitul meu necaz.
În rînduri tot mai strînse, tot mai dese,
Vuind mereu de vorbe nenţelese,
Mă prinse iar în valurile ei.
Şi-am început să mergem mai departe
Pe străzile acelei urbi deşarte,
Şi paşii duduiau sonori şi grei
Pe lîngă ziduri de palate moarte,
Prin pieţe, pe sub portice, pe-alei.

Şi se uitau la noi, de sus, mirate,
Cupole, turnuri, portice, palate.

Dar holota trecea pe lîngă ele
Nepăsătoare, turbure, informă,
Ca o jivină cruntă şi enormă
Cu trupu-n rotocoale şi-n inele.

Pe-o piaţă pardosită cu porfir
Şi-ncinsă cu arcade de marmură lucioasă
Mulţimea năvăli gălăgioasă,
Aşa cum într-un scump şi vechi potir
S-ar prăvăli o apă noroioasă.

Uitînd o clipă marea mea mîhnire,
Adulmecam solemne frumuseţi,
Cînd îmi căzură ochii pe-o clădire
Ce se-nălţa în fundu-acelei pieţi.

Ea nu era palat, nici catedrală
Şi nici mausoleu sau panteon ;
Era o hardughie de beton
Spre care-acum mulţimea da năvală.

Pe nişte porţi pe care putea trece
Cu suta lui de braţe Briareu
Intrarăm într-o mare sală rece.

Şi m-am uitat, uimit, în jurul meu.

Mulţimea care pîn-atunci ca marea
Vuise cu frenetică putere
Acum deodată-şi îndoi spinarea,
Cuprinsă de-o cucernică tăcere.

Să fie un locaş de rugăciune ?
Tot căutam cu ochii primprejur
Să văd vreo cruce, niscai semilune,
Vrun astru biblic zugrăvit pe-azur,
Vrun sfinx sucindu-şi enigmatic laba,
Vrun Buda ţanţoş cu priviri hursuze,
Chiar şi-un fetiş ca piatra din Kaaba
Tocită-n sărutări de mii de buze.

Dar nu vedeam nimic în preajma mea
Decît mulţimea ce se prosterna.

Şi mă gîndeam : O fi o sectă poate,
Ce-adoră vreo abstractă zeitate,
Vrun dumnezeu ce nu vrea să se-arate,
Deus ignotus cel fără făptură
De care se vorbeşte şi-n Scriptură.

În vreme ce priveam nedumerit
Acest norod ce se-nchina smerit
Divinităţii poate-n veci ascunse,
Un zgomot se-auzi, nelămurit,
Ca scîrţîitul unei roţi neunse.

Toţi tresăriră-atunci în jurul meu,
Cutremuraţi de-o-nfiorare gravă.
Simţeau apropierea unui zeu ?
Dar nimeni nu se pogorî din slavă.

Şi numai zgomotul creştea mereu.

Se-nşuruba-n urechi, cicălitor
Şi strepezea auzul tot mai tare ;
Era un zbîrnîit sfredelitor,
Un scrîşnet care sfîşie şi doare.

Apoi deodat-un vuiet s-a stîrnit
Ca din adîncul iadului pornit.

Nici glas de om, nici urlet de jivine.
Răcneau mii de gîtlejuri de metal.
O hoardă de vulcani părea că vine
Bufnind, icnind spasmodic şi brutal.

Mugea văzduhul de bubuituri,
De pocnete, de trosnete, de larmă.
Părea că-un munte de granit se sfarmă
Şi năvăleşte marea prin spărturi.

Şi-n timp ce cugetam la soarta rea
Ce m-aruncase-n acest nou supliciu,
Mulţimea care-n preajmă-mi se smerea
Gusta aceste muzici cu deliciu.

Vrăjiţi de vuiet ca de-o melodie
A vrunui nevăzut harfist divin,
Nici un haşiş subtil şi nici un vin
Nu le-ar fi dat o astfel de beţie.

Îmi astupam urechile în van ;
Învălmăşite, simţurile mele
Lăsau, buimace, vuietul duşman
Să intre ca un uragan prin ele.

Mă-năbuşeam de zgomot ca de-un nor ;
Şi sunetele-mi crănţăneau în gură,
Îmi fulgerau mereu în ochi sonor
Şi mă-nţepau în faţă ca o zgură.

Ce platoşă, ce scut, ce carapace
M-ar fi putut acoperi să scap
De sunetele care ca mii şi mii de ace
Îmi pătrundeau necontenit în cap ?

Dar n-am mai aşteptat cu laşitate
O hotărîre-a ticăloasei sorţi
Şi am pornit în grabă către porţi
Sărind peste spinările plecate.

Vrun cîine-al iadului acesta nou
Nu-mi va ieşi lătrînd lugubru-n cale ?
Dar dintr-un salt am şi ajuns din nou
Pe lespezile pieţei sepulcrale.

De gloata rea scăpasem în sfîrşit !
Dar fugărit de vuiet ca de Furii
Am început s-alerg, pîn-am ieşit
Din mrejile oraşului vrăjit
Să sorb văzduhul liber al naturii.

Eram din nou pe-acele înălţimi
Pe unde m-aşteptasem adineauri
Să văd sosind titani şi heruvimi.

Acum vedeam nişte pustii coclauri
Şi rîpi ducînd spre negre adîncimi.

Din catedrala zgomotului încă
Mai ajungeau şi-aici sonore valuri.
Găsi-voi oare-un drum pe-aceste dealuri,
Sau mă voi pierde în vreo rîpă-adîncă ?

Spre cer atunci din nou am ridicat
Priviri arzînd de rugă şi revoltă.
— Dar soarele gigant sta nemişcat,
Ochi alb şi orb holbat pe-albastra boltă.

CÎNDVA LA STIX

Cîndva la Stix m-am coborît şi eu,
Dar nu cu-ndurerare ca Orfeu
Cînd a-ncercat din neguri să ridice
Pe luminoasa lui Euridice,
Şi nici ca hîtru-acela de Ulise
Pe care-un zeu hapsîn îl azvîrlise
Pe mări vijelioase şi pustii.

Pentru ca viu să plec dintre cei vii,
N-am folosit vrăjitoreşti aripe,
Ci doar hîrzobul unei clare clipe
Din timp alunecînd, subtil desprinsă.
A fost un joc al morţii drumul meu ?
Dar moartea să se joace nu-i deprinsă.
A fost cumva minunea unui zeu ?
Dar zeii au plecat de mult prin stele.
Ce tîlc să dau călătoriei mele ?

Atîta știu că-n clipa-aceea chiar
M-am pomenit hălăduind hoinar
Pe lîng-o apă lină și domoală,
Dar nu cu valuri negre ca de smoală,
Ci străvezii peste prundiș de vad.
Să fie-acesta rîul trist din iad ?
Voind pe Cerber să-l aud cum latră,
Zvîrlii pe malul celălalt o piatră ;
Dar peste apa veselă zburară
Lăstunii ciripind a primăvară.
De Charon și de luntrea lui nici urmă !
Și nu zăream nici ponosita turmă
A morților jelindu-se cumplit.
Pe țărm o umbră doar am întîlnit.
Era un filozof de-odinioară,
C-un sul de vechi papirus subsuoară.
Am stat cu el de vorbă pe-ndelete,
Subt o răchită cu-nverzite plete.
Mi-a spus că răposații nu mai vin
Pe malurile rîului elin ;
Iudeii, după ce-au murit, țin sfat
În valea poreclită Iosafat ;
Creștinii în morminte stau s-aștepte
Venirea judecății de apoi...
Și-a mai grăit el vorbe înțelepte
Cît am șezut alături amîndoi.

Pe urmă am umblat pe țărm haihui ;
Dar cum pe-acele locuri vreme nu-i,
Nu știu, trecut-au clipe sau milenii.
Iar cînd pierir-aceste ciudățenii,
Făcui și eu spre lume calea-ntoarsă.

De nici un fulger fruntea mea nu-i arsă.

GLASURI

De unde vin ? De unde se coboară
În mine nălucirea lor adîncă ?
Vor fi rămas din vremi de-odinioară ?
Se smulg din vremea neîmplinită încă ?

Cîte tăceri s-or fi topit în ele,
Că sînt atît de limpezi şi de pline !
Făcute-s pentru-nalte bolţi senine,
S-alunece pe lungi priviri de stele.

Din stele chiar vor fi venind ! Sau, poate,
Vrun băştinaş din alte lumi străbate,
Cercetător, atît amar de drum
Şi la fereastra minţii mele bate
Cu-o mînă străvezie ca un fum...

O, glasuri care m-aţi ales popas,
Cînd n-oi mai fi nici eu decît un glas,
Mă veţi lua pe calea de apoi
Prin vămile văzduhului cu voi,
Sau mă veţi părăsi în drum, stingher,
Uitat, pierdut în vrun străin ungher
Al cosmosului fără jos şi sus,
La fel cu-atîtea glasuri ce s-au dus ?

LEGENDĂ

Decolorată ca o zugrăveală
Pe un perete prins de umezeală,
Priveliştea se ofilea-n azur.
Prin văi, pe dealuri, de jur împrejur,
Se răsfira un tîrg străvechi, pe care
Cîndva îl mai văzusem, mi se pare,
Într-un tablou sau poate-n amintire,
Plin de biserici şi de cimitire.

Chiar de departe cînd veneam încoace,
Pe un tăpşan, pe unde altădată
S-or fi ţinut pestriţe iarmaroace,
Zăream o adunare cam ciudată.

Ce-or fi acele namile ? Dihănii
Din vremuri dinainte de potop ?
Pornit-au căpcăunii în bejănii ?
Sînt lighioanele vrunui ciclop ?

Au tăbărît pe-acest tărîm Titanii ?
Fiinţe vii ori numai iazme sînt ?
N-or fi cumva oştirile Satanii
Care-or fi dat o raită pe pămînt ?

De-aproape însă am văzut că toate
Acele mogîldeţe nu erau
Decît un pîlc de clopote culcate
Ca nişte bivoli dejugaţi pe-un şleau.

O sumedenie şi de tot felul :
De-acelea care zburdă ca prîsnelul
Şi ciripesc cu subţiratec zvon ;
De-acelea care stau într-un şopron
Lîngă biserică sau la vrun schit,
Cu limba roasă, bronzul învechit ;
Şi altele, făloase şi nurlii,
De catedrale şi mitropolii.
Dar toate, simple sau simandicoase,
Purtau acum tot felul de ponoase.
Vedeam un clopot falnic, stors şi spart,
Ca o boţită rochie de brocart ;
Şi mai încolo altul, într-o rînă,
Gogea ca un nevolnic în ţărînă
Abia suflînd ; iar altele-ostenite,
Ca nişte păsări cu aripi rănite
Pe care vîntul toamnei le alungă,
Mai încercau să bată, într-o dungă...

Dăduse-n clopote o boală grea.
Văzduhul tot, de jalea lor, tînjea.

Cum stam cuprins de milă şi mîhnire,
Din tîrgul cu zidiri de mînăstire
Văzui ieşind mulţime de norod.
Aveau cu toţii chipuri de prohod
Şi-ncet mergeau ca la înmormîntare.
În preajma clopotelor s-au oprit
Tăcuţi, cu ochii ţintă-n depărtare.
Le-am urmărit privirea şi-am zărit
Pe-un deal un turn. Şi sus, la o fereastră
Stătea un om cu-o mantie albastră.

Parc-ar fi fost un schimnic din pustie,
Din cei ce stau pe stîlpi, în colivie,
La poarta cerului, ciudaţi şi şui.
Părea crescut din turn, şi barba lui
Pe zidul drept şi nalt curgea de sus
Ca un şuvoi de spumă — şi-ai fi spus
Că turnul însuşi căpătase viaţă
Şi-avea acuma trup şi mîini şi faţă.

Deodată îl văzurăm cum îşi scoate
Din mîneci nişte braţe lungi, uscate,
Şi le întinde pînă-n fund de zare.
Făcîndu-şi mîinile căuş, culege
Un smoc de cer albastru şi de soare
Şi-apoi cu-agheazma asta lucitoare.
Stropeşte clopotele, jos, betege.
(Îndeplinea de bună seamă-un rit
Care demult nu se mai pomenise.)

— Doftoriceşte clopotele, zise
În şoaptă lîngă mine-un glas smerit.

Spunea ceva. Dar în ce limbă ? Poate
Că-n limba care se vorbeşte-n stele.
Dar clopotele-nţelegeau, căci toate
Se-nviorau la vorbele acele.

Ca îmbăiate parcă-n apă vie
Se scuturau de toropeala lor
Şi se-nălţau ţîşnind spre cer în zbor
Cu dangăte zglobii de bucurie.

Tămăduite-acum şi rotofee
Şi îmbrăcate ca de sărbătoare
Cu lungi şi fastuoase anteree,
Porfiră şi azur muiat în soare,
De băierile cerului s-au prins
Şi vînturîndu-se strălucitoare
O joacă uriaşă au întins
Prin tot văzduhul larg, din zare-n zare.

Clopotniţi aşteptau să se întoarcă,
Dar ele tot mai tare-şi făceau vînt
Şi lărmuiau în legea lor, de parcă
Nici n-ar fi fost vreodată pe pămînt.

Apoi, cum păsările călătoare
Se-adună înainte de plecare,
Aşa s-au strîns şi clopotele-n stol ;
Dar isprăvindu-şi repede soborul,
Spre zarea largă îşi luară zborul,
Şi într-o clipă cerul a fost gol.

SPUN CĂLĂTORII

Spun călătorii vechi că este-un loc,
Departe-n Etiopia toridă,
Cu şesuri de nisip şi munţi de cridă,
Pe unde-i zgripţorul din basme, Roc.

Miasme se tîrăsc prin văgăuni
Ca nişte şerpi lihniţi de-atîta vară.
Trăiau de mult pe-acolo căpcăuni
Cu gura-n piept şi ochii subsuoară ;

Dar au pierit. Apoi, doar Ahasver
A străbătut cîndva cîmpia arsă,
Şi urma încălţării lui de fier
Pe-o lespede s-a-ntipărit, neştearsă.

Pe unde-o fi călătorind acum ?
De el nimic de mult nu se mai ştie.
Şi-o fi găsit prin altă lume drum,
În vreo planetă moartă şi pustie.

O, CÎTE LUCRURI

O, cîte lucruri au rămas nespuse,
Vechi juvaeruri risipite-n drum !
De unde să le mai adun acum,
În drum pierdute, pe vecie duse ?

M-așteaptă poate altele în cale,
Dar viața merge repede la vale,
Și vremea tot mai iute se prăvale.

În evu-n care-antice manuscripte
S-adăposteau prin chinovii și cripte,
Monahii scribi tot așteptînd să vie
De prin meleaguri arăbești hîrtie,
Rădeau vechi pergamente cu-o custură
Și copiau pe ele din Scriptură ;
Nu scrijălau adînc, să nu le strice,
Și-așa, sub psalmi, trăiau gîndiri antice.

Mi-i sufletul ca unul din aceste
Ciudate manuscripte palimpseste ;
Şterg scrisul proaspăt şi deodată iese
Alt scris, cu slove ciunte, nenţelese.

O, dac-aş izbuti să le descurc,
La vechile izvoare să mă urc,
Poate-aş găsi-n adîncul lor pitite
Acele lucruri ce n-au fost rostite !

ÎNTÎLNIRE ÎN MUNŢI

S-or fi-ntîmplat în largul văzduhului isprăvi
Cu neputinţă de pătruns,
Fiindcă sus în munţi cînd am ajuns
Umblau făpturi cu creştetul în slăvi.

Cu-nceţoşate chipuri şi trupuri deşirate,
Se căţărau pe steiuri, fugeau prin văgăuni,
Cînd parcă-n aşteptare, cînd ascultînd mirate,
Ca nişte păsări care adulmecă furtuni.

Un vălmăşag era, o hăituială
Dar şi-o hîrjoană parcă, o veselă răscoală.

Şi eu eram acuma printre-aceste
Făpturi şi mă lăsam de ele dus,
În timp ce-n jurul nostru întunecate creste
Nepăsătoare ne priveau de sus.

Mă îmbăiam în vasta lor ființă,
Mă-mpărtăşeam din plasma lor surie,
Sorbit ca de-o adîncă, de vis, făgăduință
Către-o ncliniște şi-o bucurie.

Se vede că un aprig duşman le fugărea,
Deodată ca-ntr-un vînt se-mprăştiară ;
Şi-n urma lor pieri şi piaza rea
Ce turburase ceru-nalt de vară.

AUSONIUS

Ausonius, poet cu dulce nume,
Pe cînd erai magistru-n Burdigala,
Soarele Romei asfinţea în lume,
Şi bárbarii îşi începeau năvala.
Dar tu, cu strălucire slujind Efemeridii,
Vorbeai în hexametri de vinuri şi de stridii,
Papirusuri cu stihuri strîngeai în besactea
Şi petrecînd domoale zile
Descoperai apropieri subtile
Între o roză tînără şi-o stea.

Era un veac crepuscular acela
În care limpede cîntai Mosella
Şi cei din urmă dafini elini sădiţi la Roma
Îşi răspîndeau în versul tău aroma.

C-un fir pe care-l trag din stele
Poeţii leagă vremile-ntre ele.
Sînt şaisprezece veacuri de la tine :
Mai ard şi-acum făcliile latine.

NIŞTE STÎNCI

Cîndva în munţi am dat de nişte stînci
Care cîntau. Sau, poate, soarele
Cînta din ele-aşa cum în vechime
Scotea, se zice, sunete de liră
Dintr-un colos de piatră, în Egipt.
Poate-or fi fost şi ele statui odinioară ;
N-a spus lui Alexandru Machedon
Un sculptor că e gata să-i cioplească
Statuia dintr-un munte,
C-un rîu pe umăr şi-un oraş în palmă ?
Privindu-le mai bine, m-am gîndit
Că steiurile-acelea sînt nişte sarcofagii
În care-au fost înmormîntaţi giganţi,
Şi ticăitul meşter sculptor Timpul
Le-a tot cioplit pîn-le-a făcut asemeni
Cu trupurile dinăuntru...
Dar cîntecul, o ! cîntecul acela,
Pe care eu l-am auzit, de unde,
Din ce tăceri străvechi şi lungi şi-adînci
S-a strîns ivindu-se-n acele stînci ?

UMBLĂ NOAPTEA

Umblă noaptea cu Hecate
Spirite neîmpăcate,
Suflete al căror leş
Zace pe vrun munte pleş,
Sau de-o moarte timpurie
Doborît în vreo pustie,
Se usucă şi, pe-aproape,
Nu e nimeni să-l îngroape.
Duhuri care miriade-s
Şi nu-şi află loc la Hades,
De prin fundul vechii Grecii
Noaptea ies ca liliecii,
Cu zeiţa lor ciudată
Ce-n trei feţe se arată.
Cîte n-ar putea să-ţi spună,
La răspîntii cînd se-adună !
Dar nu-i chip s-ajungi la ele,
Într-o clipă zboară-n stele,
Şi în urma lor şi-a zînii
Ard comori şi urlă cînii.

ÎNTÎMPLARE ÎN DEŞERT

Un cîmp uscat de-un vînt de foc ; o zare
De diamant albastru împrejur ;
Văzduhul încleştat în căngi de soare ;
Şi-n mijlocul acestei cuşti de-azur,
Un soi de poartă cît un turn de mare,
Arc de triumf gigantic pe sub care
Va fi trecut odată un împărat ciclop,
Şi-acum doar timpul trece, încet şi fără scop.

Întortocheat, subţire, mlădios,
Cînd năpustindu-se cu capu-n jos.
Cînd repezindu-şi fruntea în sus cu străşnicie,
În salturi ca un cangur, şi sprinten şi vînjos,
Un semn de întrebare aleargă pe cîmpie.

Se-opreşte lîngă poartă, adulmecă şi parcă
Nu ştie : mai departe să plece, să se-ntoarcă...

Dar cu o smucitură din cerbice,
Cum sare-un cal la pocnete de bice,
Se-azvîrle pe sub poarta Ciclopilor, c-un ghiont
Împinge Timpul lenevos şi tont,
Apoi din nou cu tumbe de monopod aleargă,
Sclipind la soare luciu ca un resort de-oţel
Şi se afundă în cîmpia largă,
Ducînd şi Timpul după el !

VOCI ALE VECHILOR POEŢI

Voci ale vechilor poeţi, mai clare
Decît sclipirea stelelor pe cer
 În nopţi de ger,
De mult v-aud venind din depărtare
Pînă-n ascunsul inimii ungher.

Odată-n munţi văzui un om de ceaţă :
Păşea din pisc în pisc, gigant subtil,
 Un nou Schlemihl
Dintr-un tărîm de dincolo de viaţă,
Ajuns aici într-un ciudat exil.

Dar eu, deprins cu visuri şi vedenii,
Apropiam în gînd pîclosul ins,
 Din cer desprins,
De vocile ce străbătînd milenii
Foc lung din ev în ev au tot aprins.

APROPIERI

În fața mea pe-ncetul se ivea
Un lin urcuș de neagră catifea.
Doar cîțiva pași făcui și mă oprii
În faldurile unor înalte draperii,
Nemăsurat de-nalte și ușoare,
Prelung și muzical fîlfîitoare,
Aeriene fermecătorii
Țesute parcă numai din sunet și culoare.

De suflul lor melodios sorbită
Cărarea suitoare pieri într-o clipită
Lăsîndu-mă la poala acestei ireale
Sonore aurore boreale.

Putea-voi oare fără călăuz
Să dibui puntea dintre privire și auz
Și cumpănindu-mi firea-ntre-amîndouă
Să gust cu adîncime și nesațiu
Senina voluptate nouă
A timpului scăpat de spațiu ?

RÎUL FĂRĂ PODURI

Alunecam cu luntrea pe apa foşnitoare.
Pe malul de la care plecasem, plin de soare,
Luceau statui şi albe columne prin verdeaţă,
    Dar cînd priveam spre malul celălalt,
        Zăream cum se ivea prin ceaţă
        Un povîrniş stîncos şi-nalt ;
    Şi de la el venea un vînt de gheaţă.

    Ce-o fi în dosu-acelor stînci hursuze ?
    Dar întrebarea se opri pe buze.
În preajma mea o voce ca vocile din vis
Rosti : „Nu-ntoarce capul şi uită-te-nainte !"
    Acesta e prietenul, mi-am zis ;
    Nu-l prind cu ochii, îl cuprind în minte.
Dacă-i aici, pot merge cu-ncredere-nainte.

Şovăitoare însă şi sprinţară,
Se-apropia adesea luntrea mea
Prea mult de-acea posomorită ţară.
Ce farmec într-acolo, ce dor o tot momea ?
Pîndeau pe lîngă prăvăliş bulboace
Şi-ar fi-nghiţit-o într-o clipă, dar,
O zmuncitură o trăgea încoace
Spre firul apei, la lumină iar.

Prietenul, fără-ndoială,
Cîrmea cu iscusită potriveală.

Aşa-i pe-aici, gîndeam : să nu mă sperii.
Uşoara luntre poate-o să mă poarte
Tot mai departe,
La vesela livadă a miticei Hesperii.

Şi totuşi tare-aş fi dorit să ştiu
Povestea ţărmului pustiu.
O fi zăcînd, ziceam, şi-aici un mit
De multă vreme adormit,
Ascuns în ţara frigului şi-a ceţii,
Pe unde n-au ajuns periegeţii.

Vreau să-l descopăr. Iată, dintr-un salt
Aş fi la poala ţărmului înalt.
Şi totuşi ce ciudat, o mînă parcă
Mă-mpinge, nevăzută, iar în barcă :
Ceva ce totodată mă cheamă şi m-alungă,
Adîncă teamă şi dorinţă lungă.

Prietenul de bună seamă, ştie,
El care nu-i făptură, ci doar prezenţă vie.

Dar cum să-ntreb cînd vorba nici acum
Nu izbutește încă din piept să-și facă drum?

Așa, din dibuire-n dibuire,
Neostenita-nchipuire
Sporea cu noi enigme și mistere
Întunecoasa țărmului tăcere.

Dar luntrea mea, acuma înțeleaptă,
Urmînd îndemnul glasului amic,
Ținea pe lîngă malul cu soare, calea dreaptă.

Am mers așa o vreme, dar n-am găsit nimic.

La vesela livadă n-am ajuns.
Secretul negurii nu l-am pătruns.
Cu vorbele-ntrebării tot în gîtlej rămase,
Am tras la mal. Prietenul plecase.

INCOMUNICABILUL

Din craniu mi-au lăsat doar o fîşie,
Un ciob ca să-mi servească de suport ;
Şi-acum, zbîrcit şi puhav, pe tipsie,
Stau la hotarul dintre viu şi mort.

Cu vinişoare fine mă legară
De-o inimă de gumă, de bronhii de oţel.
Un sînge care nu-i al meu strecoară
În mine-o existenţă fără ţel.

Aud fără ureche şi văd fără privire,
Aşa cum simţi în braţul absent un puls bătînd.
Trăiesc în mine însumi ca pură amintire.
Fiinţa mea e numai memorie şi gînd.

Atîtea miliarde de celule
Sînt vii degeaba, iscă în zadar
Dorinţe şi voinţe, porunci pe care nu le
Îndeplineşte nici un mădular.

Sînt împînzit cu sîrme şi cu ace.
Electrice imbolduri mă bîntuie mereu...
Cu-aceste meşteşuguri subtile, orice-aţi face,
Tot nu puteţi pricepe ce-i în adîncul meu.

Veţi aduna desigur un vraf şi înc-un vraf
De foi lucioase, pline de linii negre, care
Tot urcă şi coboară, dar nu veţi fi în stare
Din mine să desprindeţi măcar o cugetare
Cu simplul vostru encefalograf.

Ce spun acele linii cine ştie ?
Voi numai de la mine puteţi afla, dar cum,
Cînd între voi şi mine nu este nici un drum
Şi gîndul meu e mut pe veşnicie ?

Un scris din care nimeni nimic nu înţelege,
Din care doar atît puteţi alege
Că eu exist, făptură sibilină,
La pragul dintre viaţă şi maşină.

Atîta numai ? Prea puţin. Mai este
Pînă s-aveţi din miezul meu vreo veste.

V-ar trebui o nouă născocire,
În așa fel ca, fără mijlocire,
De-a dreptul să se-atingă gîndire cu gîndire,
Iar eu să pot în voie să cutreier
O omenire toată numai creier.

Dar pîn-atunci, misterios şi mut,
Rămîn un exilat în absolut.

PE POARTA DE CORN

Sînt două porți ale Somnului, din care una e de corn : pe acolo ies cu ușurință umbrele adevărate.
ENEIDA, VI, 893—894

Cînd tot mai tare se scurtează drumul
Nu-i bine oare să ridic un tumul
Întemeindu-l trainic, să nu-l sape
Şi să nu-l mistuie dușmane ape ?

Nu mă gîndesc să dau veșmînt de zid
Acelui firav și prăfos rezid
Cu care-așa cum spune-o voce-antică
Nu umpli nici măcar o urnă mică.

Nu vreau s-ascund de-ngheț și de dogoare
Banale oseminte viitoare.
(Din monumentul tău vestit, Mausol,
Ce-a mai rămas decît un sunet gol ?)

Şi nici nu las simţirea-mi să se-alinte
Cu ademenitoarea-nchipuire
Că dintr-un maldăr şubred de cuvinte
Poţi să clădeşti o casă-n nemurire.

Dorind durata fără de contur,
Nu vreau sonore cripte să mă-ncurce,
Vreau gîndul meu aerian să urce
Nestingherit în veselul azur.

Pe coarde vechi un sunet nou să-ncerc,
S-ajung la zona timpului în cerc,
Să intru iarăşi în eternitate
Pe poarta viselor adevărate.

MONOLOG ÎN BABILON

Hefestion... Oracolul a spus
Că eşti în preajma mea, că nu te-ai dus
Nici jos la Hades, nici în aştri, sus.
Să cred că nu te-ai însoţit cu morţii,
Că s-a schimbat acum de dragul meu
Necugetata hotărîre-a sorţii
Ca altădată pentr-un fiu de zeu ?
Un fiu de zeu... Cine-ar putea să ştie ?
La templul din Ammonion, în pustie,
Toţi preoţii strigară că sînt din Zeus născut.
M-au linguşit, ori chiar m-au cunoscut ?
E-adevărat că anumite semne
Ar fi putut spre-aceasta să-i îndemne.
Mergînd la oaza-aceea-ndepărtată
Pierdusem drumul, cînd, ivit deodată,
Un stol de corbi statornic m-a condus
Pe valuri de nisip către apus.

Ai cărui zeu sînt corbii ? Tunătorul
Olimpian își are în vultur slujitorul.
Oricum, de-atunci în oameni eu am lăsat să crească
Credința-n firea mea dumnezeiască.
(Dar care e credința mea ? Ori, poate
Că-n tot ce cred, cred doar pe jumătate.)
În treburi de acestea, pe greci, deschiși la minte,
Mai greu decît pe bárbari îi poți convinge ; ei
Au început să nu mai creadă-n zei.
Nici chiar cu faptul că eu port veșminte
Cum poartă perșii nu se prea împacă.
Ce-nsemnătate are cum cineva se-mbracă ?
Cu-asemenea nimicuri, ce-s foarte omenești,
Pe bárbari lesne îi ademenești.
Chiar de mă-mbrac ca ei, nu uit de fel
Că-nvățător mi-a fost Aristotel.
De mult nu mai sosește vreo veste de la el.
E supărat pe mine Stagiritul
Că i-am trădat renumele și ritul.
Dup-o învățătură-atît de lungă
Nu s-aștepta ca ucenicul lui
Din filozof, cuceritor s-ajungă.
Privind mai bine lucrurile, nu-i
Nici pe departe vreo nepotrivire.
Cunoașterea e tot o cucerire.
Și filozoful tinde ca și mine
(Cu altfel de mijloace, desigur) să domine.
Parcă te-aud spunîndu-mi, dojenitor și trist :
„O, fiul meu, vorbești ca un sofist,
Împuns de ghimpii unei sterpe glorii".
Ah, gloria... De-ar ști cuceritorii
Celebritatea care îi așteaptă
În cartea viitoarelor istorii
Cînd poate vor fi puși pe-aceeași treaptă
Cu hoții și cu incendiatorii !

Şi numele meu, poate, va fi şi el păstrat
 În cumpănă cu al lui Herostrat
 Cel blestemat de preoţi să nu fie
 De nimeni pomenit pe veşnicie,
Şi tocmai pentru asta de-a pururi neuitat !
O, ce socratic demon mă-ndeamnă într-ascuns
De cuiul îndoielii să nu mă las străpuns !
„Gîndeşte-te, îmi spune, că tu, după un număr
 De ani ce-abia întrece o decadă,
Un firmament de fapte ilustre porţi pe umăr
Şi sprijini bolta lumii, ca Atlas, să nu cadă.
Setos de noutate, mereu în căutare,
Ai spulberat imperii străvechi, ai şters hotare,
Şi-ai măsurat cu pasul voinicelor falange
 O cale de la Nil şi pîn-la Gange
Bătătorind-o trainic spre-a răspîndi mai bine
Prin Asia-n crepuscul luminile eline.
 Cu tine timpul nu va fi ingrat."

În foişoru-acesta de lîngă Eufrat,
Ferit de zgomot, noaptea s-aud mai clar acele
Voci care vin, cum zice Pitagora, din stele.
 Hefestion, şi tu eşti printre ele.
 Prieten bun de sfat şi de povaţă,
 Tu adevărul mi-l spuneai în faţă,
 Nepăsător de strălucirea faimei.
Mai am pe Aristandru. Amic ? Cirac limbut,
Şiret destul, da-n rituri oculte priceput :
Aduc adesea-n taină, cu dînsul, jertfe Spaimei.
O veche zeitate venită de la geţi
Sau de la tracii care aruncă-n cer săgeţi
 Şi trag cu arcu-n fulger, să-l doboare.
Înapoiate încă, dar vrednice popoare.
Îi ştiu de cînd la Istru stăteau mereu la pîndă ;
Avui, luptînd cu dînşii, întîia mea izbîndă.

Viteji, în amintire ei stăruie neşterşi
Mai mult decît efeminaţii perşi.
Iar cînd au să deprindă învăţătură greacă
N-o să mai poată nimeni să-i întreacă.
E drept, pe de-altă parte,
Că meşteri sînt şi perşii în anumite arte ;
Doar de la Magi îmi capăt arome care-ascund
Puteri subtile-n ele şi-n piele-adînc pătrund,
Aşa că lumea crede, uitînd de legea Firii,
Că trupul meu se-ntrece-n miros cu trandafirii.
Şi zeii răspîndesc mireasmă. Poate
Că cel ce-i zeu abia pe jumătate
Şi deci nu se nutreşte cu nectar
Şi-ambrozie nu are acest dar.
Tot din aceeaşi cauză în vine
Nu-i curge-n loc de sînge-acel ihor
Ce-i propriu numai feţelor divine.
E în Homer aceasta. Dar nici un ghicitor
N-a izbutit să mi-o explice bine.
Prea multe lucruri nu cunosc nici ei.
Le spune la ureche vrun zeu cîte-un crîmpei
De adevăr, pe care îl prind pe dibuite
Şi-apoi, învăluindu-l în vorbe aburite,
Îl revelează după lungi ceasuri de extaz.
Profeţii sînt tot oameni. Greşesc. Ştiu şi de frică.
Pe Pitia, la Delfi, luînd-o de grumaz,
La trepied am dus-o cu sila să-mi prezică.
Că nu mă-nvinge nimeni, mi-a spus. Ştiam şi eu,
Şi nu era nevoie de şoapta unui zeu
Ca să cîştig războiul cu oştile persane.
Neîndoielnic este destinul. Dar, adese,
Îi iau deodată locul nişte-ntîmplări duşmane
Ce-s veşnic pentru mintea umană nenţelese.

Cînd l-am străpuns pe Clitos şi-a căzut,
De vină Aristandru spunea că n-a fost vinul
Sau viforul mîniei — aşa a vrut destinul.
M-am prefăcut că-l cred, nu l-am crezut.
N-a fost nimic în moartea lui Clitos de prezis...
Ne-am împăcat în spirit şi stăm de vorbă-n vis.
În spirit... Filozoful acela de la Ind
Care şi-a dat foc singur şi-a ars pe rug zîmbind
Spunea că trupu-i o învelitoare
A sufletului. Numai trupul moare,
Iar sufletul e nevoit să-şi ia
O-nvelitoare nouă, mai bună sau mai rea,
Aşa cum i-a fost viaţa şi nu aşa cum vrea.
El, pînă să se urce pe rug, dăduse zvon
Că după moarte vine la mine-n Babilon.
S-o fi-ntrupat din nou ? În ce fiinţă ?
Credinţa lor e că există-n om
Un miez etern de cuget şi voinţă
Mai pur decît acel nătîng atom
De Democrit prin Haos zvîrlit cu uşurinţă.
(Sînt ipoteze, sigur, şi adevăruri, poate :
Aleg cea mai plăcută părere dintre toate.)
Ce soi ciudat de oameni ! Umblă goi ;
Urîţi şi slabi, cu chipuri de strigoi,
Hrănindu-se arare cu rădăcini şi poame,
Pot luni întregi să rabde de sete şi de foame,
Şi ştiu, fără altare de jertfă, fără temple,
Divinitatea pură în sine s-o contemple.
Virtuţi ascetice, de renunţare,
De care noi, firi agere, sprinţare,
Întotdeauna ne-am simţit departe ;
Dar bine-ar fi din ele s-avem măcar o parte.
Cînd după mari izbînzi, macedonenii
Se bucurară de-o mai lungă pace,
Ei se lăsară prinşi în mreaja lenii.
Nu mai catadixeau nici să se-mbrace

Decît doar ajutați de slujitori.
La masă îi purtau de subsuori.
Poftind tot vinuri vechi și trufandale,
Se lăfăiau pe perne moi întinși.
Pierzîndu-și vlaga-n jocuri lascive și-n pocale,
Invingătorii se lăsau învinși
De proaste-apucături orientale.
Le-am spus atunci : „Plăcerile iubirii
Și lenea sînt dușmanii puterii și-ai gîndirii".
Ținutu-m-am eu însumi de-aceste înțelepte
Dar greu de pus în practică precepte ?
Nici lenea, nici curvia în mreji nu mă pot prinde.
Mînia doar, adesea, și chiar prea des, m-aprinde.
Cu lungi mustrări de cuget mi-o ispășesc cumplit.
Benchetuiesc, dar nu pîn-la beție,
Gustînd plăcerea vorbei, după socratic rit.
De farmecul Roxanei, la fel, nu m-am ferit,
Nu țiitoare însă făcîndu-mi-o, soție.
Nici lumea zeilor nu-i prea senină.
Invidia și ciuda îi dezbină,
Sînt robii patimilor ca și noi,
Și Eros îi supune, viclean. Dar, poate, zeii,
Așa cum spun niște-nțelepți mai noi,
Sînt doar reprezentarea concretă a ideii
De nemurire. În esența lor
Ce sînt nu știe nici un muritor.
Cu dînșii n-ai prilejul să te-nfrunți ;
Ei tot mai rar jos pe pămînt coboară.
Mai greu e să te aperi de demonii mărunți,
Șireți și aprigi, care te-mpresoară.
De unde vin ? Ce vor ? Și cine-i mînă ?
Ce forță este peste ei stăpînă ?
Sau poate că de nimeni nu ascultă,
Rebelă veșnic, gloata lor ocultă.
Cu jertfe nu-i înduplеci, nu se tem
De vrun descîntec sau de vrun blestem.

Obişnuit pe faţă să-nvingi, nu poţi cu ei
Să lupţi, nu ştii de unde să-i dibui şi să-i iei.
De dincolo de lume principii inimice,
Menite să încurce, să-mpiedice, să strice,
Orice li-i bun ca să stîrnească rău.
Îi simţi cum mişună-mprejurul tău,
Şi mai ales la ceas tîrziu de noapte
Te-neearcă cu nelinişti, cu visuri şi cu şoapte.
Şi iată chiar acuma, chiar în această clipă,
O pasăre necunoscută ţipă
Prin trestiile fluviului, departe.
N-ascunde oare-un demon sub aripă ?
E poate-o prevestire... De viaţă sau de moarte ?
Mai bine, din cutia de fildeş, juvaer
De mare preţ, să scoatem pe Homer.
Sau să desfăşur — iat-aici sînt toate —
Vrun dialog din Platon, *Simposionul,* poate,
Ori *Faidon* cu statornica splendoare
A paradigmelor nemuritoare.
Din om, cînd moare, piere numai chipul,
Dar neatins trăieşte arhetipul ;
Cînd viaţa pămîntească se încheie,
Rămîne Alexandru în idee.
N-ar fi mai bine, totuşi, să răsar
Ca Fenixul din propriul meu jar ?
(S-aude pasărea, pe apă, iar !)
Căci foc nestins e viaţa mea întreagă...

— Ce este ?... De la Medios. Mă roagă
Să-mi ţin făgăduiala şi să vin
La un ospăţ cu vechi şi straşnic vin
În cinstea mea. Din nou benchetuială ?
Abia doar către seară am sosit
De la Nearh. Sînt oare obosit ?
Nu-mi place să mă plîng de oboseală

Nici la război, nici la lectură
Şi nici la înţeleaptă băutură.
Mă duc. Mai stau de vorbă. Tot cu Nearh. Asnoapte,
Golind mereu la cupe, mi-a spus ciudate fapte
De cînd s-a-ntors pe mare din India. Istorii
Pe care le-au scornit navigatorii,
Dar care nu-s desigur minciună chiar de tot
O dată ce le-nseamnă cu grijă Herodot.
Aş vrea să văd eu însumi, cu ochii mei, ce este
Adevărat şi ce e doar poveste.
Vreau cîtva timp să părăsesc uscatul,
Să împînzesc cu nave Eufratul
Şi dîndu-le la toate drum pe mare
Să-ncep călătoria cea mai mare
Ce s-a-ncercat vreodată pe apă ; o ispravă
Aducătoare de folos şi slavă.
De-a lungul aromatei Arabii secetoase,
Să mă îndrept spre ţărmuri fabuloase,
Să-nconjur Libia la miazăzi
Şi dac-un vînt prielnic mă va călăuzi,
Să urc din nou spre miazănoapte-n sus
Şi să ajung la poarta extremului apus,
Pe unde în vechime şi-a ales
Loc de popas pe-o stîncă Herakles ;
De-acolo să mă-ntorc spre răsărit,
Dar nu-nainte de-a fi cucerit,
Dînd aprig şi pe mare şi pe uscat năvală,
Cartagina-mbuibată de bogăţii şi fală.
Domol de-a lungul Libiei toride
Luîndu-mi iarăşi drumul, însemn acestea toate
Cu de-amănuntul în Efemeride.
Mă mai abat şi pe la Faros, poate,
Să văd cum creşte noua mea cetate,
Apoi, în pace, printre Ciclade, navighez
Şi mă apropii de Peloponez,

Pe vremuri locul unei mari dihonii.
În dreptul Aticei, din depărtare,
Trimit către Lykeion, în gînd, o salutare,
Iar cînd ajung la țărmul natalei Macedonii,
În sunete de surle sărbătorești debarc
Voind altarul soartei cu jertfe să-l încarc
În amintirea vremii cînd am pornit de-aici
La cucerirea lumii cu-o mînă de voinici,
Nu domn peste imperii și nici vlăstar de zeu,
Ci Alexandru, fiul lui Filip, basileu.
Și-acum să plec. Ospățul tău, Medios, mă-mbie
S-aduc acestor planuri prinos de bucurie
Rostindu-le-ntre cupe de vin. În cinstea lor
Voi da un premiu celui mai vrednic băutor.

O ! pasărea aceea cu țipăt cobitor !

CUM ZGOMOTUL

Cum zgomotul acopere ştergînd
O melodie care-nvie-n gînd,
Sau cum din floarea de demult adie
În gînd mereu mireasma melodie :
Cînd fuga clipelor e-atît de mare
Încît se-apropie de nemişcare,
Tu simţi cum inima de timp se-ndoaie
Ca o-ncărcată creangă după ploaie.

N-ai apucat să te mai culci pios
    În templul lui Asklepios
    Ca să culegi în vis vreo ştire
Din vremea fără drum în amintire.
Dar şi mai mult ţi-ar fi plăcut s-adormi
Pe-o coastă din Tesalia bătrînă
Şi să visezi că saltă din ţărînă
Titanii încă turburi şi informi.

Mireasma din corola scuturată,
Culeasă de un vers sever,
Aleasă dăinuie-n durată
Ca limpedea columnă-ngîndurată
Din insula lui Euhemer.

FOSILE-N ROCA TIMPULUI

Fosile-n roca timpului păstrate,
O, gînduri în durată încrustate,
Mişcări în aer împietrite,
Rămase-n aţipite ere,
Ce raze încă nedescoperite
Vă vor trezi, eterne efemere ?
Maşini, ciudate azi, banale mîne,
Vor strînge clipele-n haznale
În care viu trecutul va rămîne
Ca-n cele mai fidele din anale,
Şi poate că unelte mai profunde
Vor scormoni cu agere antene
Prin straturi de durată, pînă unde
Vor da de miezul veşnicei Atene.
Vom auzi atunci (vedea-vom, poate ?)
Pe Diotima de la Mantinea,
Femeia înţeleaptă întru toate,
Cea de la care-a învăţat Socrate
Cum să descopere-n frumos ideea.

Vom înteţi cu zelul prisosinţii
Această veche dragoste a minţii,
Dorindu-ne să mai putem petrece
Cu harurile rădăcinii grece,
Pînă la vremea de apoi,
Cînd vreo civilizaţie mai tare
Ne va zvîrli, astral gunoi,
În ultima, statornica uitare.

STANȚE CONTRASTANTE

În cutele-amintirii ironic infidele
Priveliști felurite se-amestecă-ntre ele,
    Iar timpul în zigzag
Și-o ia-nainte singur, în urmă își rămîne,
    Așa că ieri e mîne
Și clipele se-ncurcă desprinse din șirag.

Prin Himalai de nouri cu văi de-azur la poale
Istețe curcubeie îndoaie macarale
    Și cîte-un munte smulg.
Lumina de departe, cotind prin constelații,
    Îmbătrînește-n spații,
Și-abia de prinzi pe-o placă fantoma unui fulg.

Din universul mare ştiam că facem parte.
Aflăm acum, prieteni, că Terra nu-i cu Marte
Cimotie nici pic.
A noastră-i însă fala naiv măgulitoare
Că rupţi sîntem din soare.
Nu ne prieşte oare şi-un univers mai mic ?

Ce adîncime-n creier de mii şi mii de ere !
Mai sînt în el destule cotloane şi unghere
Prin care-adulmecînd
Vrun cerebral scafandru va prinde clipa-n care
Materia-n mişcare
Trecînd prin invizibil se subţiază gînd.

Pămîntul de prin neguri de haos cînd se-adună,
Ca viermele Palolo îndrăgostit de lună
Se răsuceşte-n vis ;
Dar noi cu nepăsare răpunem dorul lumii
Lăsînd pe seama glumii
Gheena puerilă, absurdul paradis.

Aşa cum călătorii la Gral vedeau deodată
Priveliştea că merge pe lîngă ei săltată
Cînd ei stăteau pe loc :
Dispreţuind strînsoarea tiranicei memorii
Noi, neascultătorii,
Neprinşi în el cuprindem universalul joc.

AUD O UŞĂ

Aud o uşă ce se deschidea
Acum o jumătate de veac în preajma mea ;
Şi iată seara-n care culegeam
Surîsul lunii de pe-un geam...
În ce perene unde
S-au aciuat acele vechi secunde ?

Din peştera zidită ies,
Uimiţi uimind, feciorii din Efes.

Ades un văl subţire de somn mă mai desparte
De vis (de moarte ?)
Dar cîteodată căutînd prelung
Cutreier
Eolianul labirint din creier
Şi tot n-ajung.

Pe hartă nu mai sînt ţinuturi noi
Necunoscutul e în noi.

Mă tînguiam odată că vremea trece-agale
Ca mii şi mii de cărucioare goale :
Şi mintea migălind dădea degeaba
Tîrcoale
Cimiliturilor din Saba.
Dar văd că-n marea carte-n care-am mas
Prea multe pagini albe au rămas.

Adio, deci oricărui crez :
Mă-nalţ în efemer, ca să durez.

SPECTACOL

Pe dealuri sus s-au înteţit la trîntă
Amurgul roşu-vînăt şi verdele pădurii.
La miazănoapte norii se frămîntă
Ca nişte monştri vînzoliţi de Furii.
Iar mai încoace, spre apus,
Culori cutremurate dau năvală
Să împînzească mările de sus,
Închipuind o holotă navală,
O naumachie-n cinstea vrunui zeu,
Într-un uranic colosseu.

Aşa a fost în evul întîei plăsmuiri,
Cînd cerul şi ţărîna făcură nuntă mare,
Cu haosul şi vîntul musafiri,
Cînd timpul pe-ndelete dădea cu desfătare
Răgaz de joc abia născutei firi.

E mult de-atunci şi timpul, năprasnic şi orbeşte,
Împrumutînd iuţeala luminii, se grăbeşte.
De graba lui priveliştea-n risipă
Se mistuie cu fiecare clipă.
O pîclă tristă iese de prin văi.
Pe creştetul pădurii se surpă umbre grele.
Prin hăuri boreale se-afundă norii răi.
Către-asfinţit mai luptă culorile rebele,
Dar fără veste noaptea nătîngă şi opacă
De-a valma le înghite şi le-mpacă.

Şi ca un piept pe care îl izbiră
Gigantici pumni, văzduhul larg respiră.

CĂLĂTORIE ŞI POPAS

Călătorind odată prin Virgil
Am poposit la vrednicul Evandru.
Acoperişul lui umil
Se desluşea din tufe de dafin şi oleandru.
La uşă hămăia un căţelandru.
Un fum sărac pe creastă se subţia tiptil.

Bătrînul îmi ieşi-nainte.
Purta străvechea lui încălţăminte
Legată cu curele cîte şase ;
Dar pielea de panteră o lăsase
Prinzîndu-şi strîns la umăr, cu-o fibulă, hlamida.
Cu sabia, de-asemeni, nu mai avea ce face ;
Era de multă vreme pe-acele locuri pace.
Feciorul îi murise demult, în *Eneida*...

Cînd tocmai mă gîndeam, cu teamă, vai,
Că va începe vorba în vrun arhaic grai,
El mă luă de braţ, domol mă duse
Pe prispa cu perdele de iederă şi-mi spuse :
„Ştiam că, hoinărind din vers în vers,
Ai să soseşti la mine din vremea ta tîrzie.
Nu cred că eşti prea ostenit de mers,
Că drumul l-ai făcut prin poezie.
Poţi să vorbeşti latina ta stricată.
Cum vezi, o ştiu. Ai voştri, altădată,
Veneau mai des pe-aici. Îmi pare bine
Că în sfîrşit găsirăţi iar calea către mine."
„E drept, i-am spus, că pînă să ajung
Pe-aceste locuri drumul mi-a fost lung.
Am tot umblat dorind să dau de-acea
Vestită grotă-n care Sibila prezicea ;
Dar cum m-a prins tîrziul prin crînguri şi poiene,
Pe unde mă oprisem s-ascult poveşti troiene,
N-am mai aflat pe nimeni să mă-ndrume
Spre peştera cu-o sută de porţi şi uşi din Cumae."
„Rău să nu-ţi pară. Grota chiar de-o mai fi, e goală.
Un venetic din lumea largă, Narses,
Îi dete foc ticsind-o cu cîlţi muiaţi în smoală ;
Şi cărţile Sibilei pe veşnicie arse-s.
Dar ce nevoie mai aveţi de ele
Voi ce trimiteţi nave către stele
Luîndu-vă la-ntrecere cu-acele
Corăbii fără vîsle şi fără de cîrmaci
Ce-au fost odată fala blajinilor Feaci ?"
„Avem în vremea noastră, i-am răspuns,
Într-adevăr, năzdrăvănii de-acestea.
Dar cum se face oare că despre ele vestea
Pînă la voi, în fundul Legendei, a ajuns ?"
„Pe lîngă noi, îmi spuse, trec ere după ere,
Dar nu ne-ating. Privindu-le-n tăcere

Cuprindem totul, însă rămînem mai departe
În hexametrii noştri fără moarte.
După cum vezi, cetatea mea de scaun
E tot ca-n povestirea cu vechiul rege Faun,
Cu care filologii, de altfel, mă confundă...
Pe cînd unealta pură, pe cînd dibacea undă
A televiziunii în timpul veşnic ? Eu
De douăzeci de veacuri întreb de Melibeu,
Cel ce vorbea la umbră cu Tityr pe-ndelete.
S-a dus la afrii bîntuiţi de sete
Şi nu s-a mai întors nici pîn-acum.
De două mii de ani o fi pe drum ?
Sînt sigur că se află pe undeva prin vreme.
Nu-i gata aparatul care-ar putea să-l cheme ?..."
„Şi totuşi, tu, i-am spus, mi-aduc aminte,
Dădeai, din Roma încă nentemeiată, ştiri
Troianului, cu secole-nainte."
„Erau doar viitoare amintiri...
Aici în *Eneida* ne-a hărăzit Virgil
Un timp al său, elastic şi subtil,
În care epoci varii, şi vechi şi noi, sînt date
Deodată toate.
În el acum şi inima ta bate.
Nu te grăbi cu drumul înapoi.
Rămîi aici la noapte. Avem castane moi
Şi mere bine coapte şi caşul bine scurs
Şi-un moale pat de frunze cu blănuri largi de urs.
Te vor trezi, spre ziuă, rîndunele,
De multă vreme oaspeţi ai streşinilor mele."

CUPRINSUL

Popasuri pe marginea vremii

În preajma veșniciei

STÎNCI FULGERATE

1930

VISURI ÎN VUIETUL VREMII

1939

MONOLOG ÎN BABILON

1967

Lector: VICTOR IOVA
Tehnoredactor: ION GHICA

Bun de tipar 22.III.1976. Tiraj 2900 ex. legate 1/1. Coli ed. 8,18. Coli tipar 20,25. Planșe tipo 1.

Tiparul executat sub comanda
nr. 29 la
Intreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918"
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97,
București,
Republica Socialistă România